Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 37. szám, [illegible] 14. 1867.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Előfizetési pénzek és hirdetések,
ugy szintén e lap szellemi tartalmát illető
közlemények,
valamint vidéki levelek, bérmentve a kiadóhivatalhoz
küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

Az édes anyákhoz.

. . . midőn születtél,
Két hivatást nyerél:
A hölgyét s honleányét,
Mert hölgy s magyar levél.
GARAY.

Magasztos érzés ölel át rideg magányomban s szemeimben egy-egy édes köny rezeg, midőn a fentebbi czimre száll figyelmes tekintetem, mert átérzi valóm e nagy és szép szót: **anya**, mely a Teremtő „Legyen" szavának testvére. Szinte reszket kezemben a toll, érzem, mily halavány árnya lesz ez igénytelen szellemi társalgás, melyet ezennel megkezdeni szerénykedem s ha Isten engedi — folytatom; — azon kifejezhetlen érzelmeknek, melyek az ember szivét dobogtatják az anya, az édes anya szó hallatára!

Az édes anyákhoz kivánok szólani, s ezekhez a sziv hangján lehet csupán. A sziv, az égi szeretet kegyeletes oltára, és ez oltárnál az anya földi istenség, melyhez csak szeplőtelen áhitattal közeledhetünk.

E drága oltár, a természet legszebb, legékesebb virágival van fölkoszoruzva, melyet épségben tartani legédesebb kötelmeink legfőbbike.

A fa gyökere, hogy termékeny ágait áldásosan kihajtsa és nevelje, gyakori öntözgetést igényel; a sziv, hogy legnemesb virágai kinyiljanak s illatozzanak, szellemi tápot szükségel.

Nem mondhatni, hogy korunk nagyszámu olvasó közönsége nélkülözné a szellemi tápot: feltalálja kiki magáét; csakhogy vannak ezen szellemi tápok között, melyek emésztetlen maradnak, mások megemésztetnek ugyan, de mint a rosz, a fanyar gyümölcs émelygést szülnek — a lélekben; vagy épen beteggé teszik azt s mielőtt az illető észrevenné, szive, lelke annyira magába szivta a kártékony elemet, hogy annak helyre állitására többé — nincs orvosszer!

Sehol sem található veszedelmesebb méregadag a lélek és szivre, mint a szépirodalom virágos kertjében! Oly szép szineket játszó s illatos virágok vannak abban elszórva! — Szemünk gyönyörtelve tapad reájok, érzékeink részegülten élvezik azok kábitó illatát, — s nem veszszük észre, hogy a szin, mely szemeinket gyönyörködteté, ál; s az illat, mely szivünk s lelkünket elmámoritá, egészségtelen elemekkel van tele.

Egy kincse van mindenkinek, melynek mig birtokában van, a legsanyarubb körülmények közt is boldognak érzi magát, mert annak tudata, hogy a keresztviz által nyert égi ajándékot — ártatlanságát — minden kisértet között hiven megőrzé, titkos megelégedéssel tölti el valóját.

Semmi felelősség sem sulyosbul annyira vállainkra, mint mely a szivünk szeplőtlen tisztaságának megőrzéséről fensőbb helyen teendő számadással kapcsolatban áll! — Mindazok, kik a kebel gyermekded érzelmeinek megvesztegetésére módot nyujtanak, eszközt szolgáltatnak, szigoruan számolnak egykor tetteikről; s ki van e veszélynek inkább kitéve, mint egy — **anya**!

Igen, egy anya a mennyország vagy a pokol kapuját tárhatja fel gyermekének már e földön! Fölösleges volna itt részletekbe bocsátkoznunk s kimutatni akarnunk az irányt s határpontokat, mily uton s meddig hathat be egy anya gyermeke czéliranyos nevelésébe! Czélunk jelenleg egyedül azt kimondani: hogy a jó nevelésű mindkét nembeli fiatalságot mi sem vesztegetheti meg annyira, mint a csábétkekkel igenis tultelhelt olvasmányok éldelete!

Nem akarunk a szépirodalmi művekre anathemát mondani, mert hiszen erre okunk sincs; de bizony bátran figyelmeztetekké tehetjük az övéikért élő-haló édes anyákat, hogy mielőtt valamit gyermekök kezébe olvasni adnak, nézzék azt meg jól, nehogy kárát vallják.

Legyen az olvasmány hitérkölcsös és nemzeties, mert hiszen:

Magyar hölgynek születni
Mi szép egy gondolat! — —

BÁTORFI.

Miért oly sulyos a szegénység napjainkban.

I.

Ha valaki unalmát nem tudja mással elüzni, ajánlom neki, hogy olvassa meg az ajtaján zörgő s morgó „adókövetelőt" az „armer Reisender"-től kezdve, a kiszolgált katonákon, kengyelfutókon, medvetánczoltatókon, két húrú hegedűsökön, kintornás cseh és olasz atyafiakon körösztül egész az ex professo kiképzett koldusig; gondolja aztán hozzá ama megszámlálhatlan sereget, melynél még az arczbőr nem lett sem eléggé napbarnult, sem vastag, hogy koldusbotot ragadva türelmedet próbára tudja tenni s meg fog győződni arról, ha még saját sorsa eléggé meg nem győzte, hogy a szegénység napjainkban óriási.

Londonban s egyátaljában egész Angliában milliomokat fizetnek évenként szegény-adóul, hogy a kenyérteleneket az éhségtől megmentsék, s mégis temérdek vesz el éhen.

A fővárosok mindenütt a proletáriusokkal tömvék s a kéregetők száma legió.

De nemcsak mivelt Európánkban van ez igy; a szegénység elhatolt kiaszott arczával egész a fekete indusokig, hol az idén — mint a lapok irák — 100000-enként vesztek el éhen.

Az inségesekről nem akarok szólni; mert a szegényektől nagyban különböznek, miután mihelyt a természet asztalá újból fölteríttetik, a legnagyobb része közölök elveti magától a koldus taisznyát. —

„Szegények mindig lesznek veletek" szólt a Világmegváltó. Azonban, hogy e vézna alak ily nagy határt kormányzott volna valaha görcsös botjával, mint jelenleg; hogy ily kétségbeesett arczczal lepte volna meg a szemlélőt, mint jelenleg, azon bátran kételkedhetünk.

Mi tehát ez általános szegénységnek oka, mely egyesekre épen ugy, mint egész családokra és államokra önsulylyal nehezedik?

Sokan, sokféle okot sorolnak elő, de csak kevés üt a szeg fejére. Legtöbben csak a következményeken rágódnak s azt szeretnék az utból mozditani; ámde mig az ok forrásához nem jutnak s azt be nem tömik, az okozatot nem fogják leronthatni.

Kisértsük meg tehát az alapot, a főforrást kikutatni, melyre azután alkalmazzuk a segédeszközöket a baj gyökeres kiirtására, vagy legalább is türhetőbbé tételére.

A szegénység első oka a közép osztálynál leginkább az élvezetvágy, élvkór. Számitsuk meg a tönkre jött kézműves családokat s a legtöbbnél e vampyr szivta ki a „nervus gerendi rerumot" a pénzt s hitelt, mely után a vérkeringés, a család békés föntartása megszünt.

Voltak családok, melyek jólállás hirnevében voltak, számos segéddel dolgoztak s ime végre megszünt minden, alig tengedheté számos tagu családját. Mi az oka? Nem mult el nap, hol drága ételek asztalánál meg nem fordultak volna, a legjobb falatnak kerüljön még annyiba is meg kell lenni az asztalon s pedig akkor, midőn még ujság. — Mulató kertekbe, szinházakba, vendéglőkbe elnem menni vétek; ha ott 5—6 frt marad egy alkalommal, mi az egy becsületes késmüvesnek? Azonban a számadás megcsalt. — A bevételt fölemészté az élvkór; a betegség s más ilynemű előre ki nem számitott csapásra, öregségre, gyermekek neveltetésére gondolat nem volt. —

A vérkeringés megállt; a jólállott gazda a koldus botot faragja már. —

De nemcsak a középosztályban van igy, hanem a magas rangunknál épen ugy, mint a pórnépnél és maguknál a koldusoknál.

Különösen a szegénység másik okával a fényűzéssel jő az élvezetvágy en compagnie elő.

Általános vélemény hazánkban, hogy ha a fényüzés honunk nagyjainál kisebb mérvet nem ölt magára: birtokosaink a pénztőzsérek zsebjeibe jutnak; sajnos! hogy nem zsebjeikbe. —

Sokan ellenvetik, hogy a fényűzés a szegénységnek hasznos; mert a gazdagok pénzeihez nagyobb mértékben csupán a fényüzés által juthat. Itt csak látszólag van az igazság. Kinél veszi a fényt a pompával duzzadó hölgy suhogó selyemruháját, a követezen tova vágtató ur ezerekbe kerülő fogatait; a világot fumigáló uracs milares s egyéb drága külföldi szivarait? A szegényebb sorsu ebből egy fillért sem lát, csak a kövér erszényeket duzzasztja ez mind, melytől százszoros kamattal csikarhatsz ki egy pár forintot, melyen azután papirt vehetsz magadnak, hogy mitől történendő tönkrejutásodat följirhatod.

A városokban a középrangunak legnagyobb részt rangjukon fölül élnek és élveznek; mely által a gyönge húrt túlfeszitve elpattantják. — A régibb időkben oly jól hangzásu szó: a takarékosság már végképen eltünt. S daczára a sok takarékpénztárnak, életbiztositó stb. intézeteknek a pénz mindinkább a szegényebbeknél „ingó" vagyonná válik. — Az „idő követelményei" oly szigoruak és nagyok, hogy egy pár fillért sem lehet félre tenni.

A számtalan tánczvigalom, dalárdaestély, szinház, kéjutazások stb. oly csábitóan hangzanak az utcza sarkon függő papir ól, hogy ellen állni nem lehet neki. — Jön egy nagyhirű, féllábon tánczoló, bukfenczeket hányó, mezitelen lábcsontjait mutató: barátom! már ha mindnyáján elmennek, én itthon nem maradhatok. — De nem futja ki! — Majd viszek a zálogházba egy csomagot jobb ruháimból, adnak egypár forintot reá; az igaz, hogy hetenként 5—10; némelykor 15—20 krt kell forintjától fizetnem, mely egy évre csak 800—900 kamatra rug."

Hogy az unalom ez asylumai menynyire emésztik a nép vagyonát, hányat juttatnak az inségesek közé, hány családot tesz földönfutóvá, tudja kiki. Népünk mind erkölcsi, mind vagyoni sülyedésének oka, legtöbb esetben Bachus templomai.

Azonban ez élvezetkórt ne bámuljuk oly nagyon, ha a „fölvilágosodás" emberei uton, utfélen, százankint nyomatott lapjainkban, melyeket a nép közé is elhinteni mennyire buzgólkodnak, azt kiabálják, azt éneklik:

„Igyunk, igyunk barátim:
Rövid az élet, örök a sir.
Ne nézd, ne nézd a jövőt
Élvezd a jelent, örülj s ne sirj!" —

Oktalan az ember, ki még akkor is nélkülöz, midőn nem kénytelen. — „Együnk, igyunk — mondják ők mint ezelőtt 3000 évvel, az akkori fölvilágosodottak, — együnk, igyunk, holnap ugy is meghalunk. — Rózsákkal koronázzuk meg magunkat, mielőtt elhervadnának."

„Minden órádnak leszakaszd virágát
— — — —
Élj az idővel."

Mit törődöl a jövő élettel? A tudósok az egyetemeken azt tanitják, majomból lett az ember; ne légy méltatlan ősapáidhoz, azok se hagyták a gyümölcsöt a fán, ha mindjárt nem is ők termesztték azt. Az orvosok hirdetik az ifjuságnak, nincs lelke az embernek, csak vegytani elemek hozzák mozgásba testünk gé-

pezetét; mit töprenkedel tehát abstract dolgokról, mik kificzamodott észben születtek meg. Egyél, igyál, élvezz; ebből áll minden emberi boldogság. —

Ily tanok szülik a fölkorbácsolt szenvedélyeket, melyek gátot áttörve, családok romjain keresztül iparkodnak magokat kielégiteni; hogy azután a szegénység következik be, annak nem ám a kor jeles fölvilágosodottai az oka, hanem a nagy aristokrata urak, az uzsorások stb. stb.

Igy szülik azután a boldogtalan, megelégedetlen szegényeket. Mert bármily együgyü legyen is a föld szegénye, annyi természetes esze van, hogy az ilyféle fölvilágositás gyülöltté teszi helyzetét, gyülöltté annak állitólagos okozóit; s igy a szegénység elviselhetlenné, — a társadalomnak veszedelmessé fajul. S mikor azután a tenger megdagad s vihar tör ki: reá rontanak a zsidókra mint Cseh- s Oláhországban; az urakra mint Siciliában; a papságra mint Olaszhonban; a gyárok s üzletek tulajdonosaira mint Francziaországban; a kormanyra mint Irlandban.

Egykor egy armer Reisendernek beszélte társa, hogy a földön annyi bor terem, hogy egy emberre naponként egy pint esik „Mit mondasz?! vága közbe a másik. Szeretném tudni, ki itta hát meg az én boromat elölem, tudom megadná az árát!"

Im az elkeseredett szegénység! Oka?

II.

Minden időben voltak és fognak is lenni szegények azonban a szegények állapota, ha általánosságban veszszük, nem mindig egyforma. — Voltak idők, midőn a nyomor, a vagyontalanság nagyobb mérvü volt, mint jelenleg s a társadalomra nézve mégsem volt oly sulyos, oly veszélyes, elviselhetlen, kétségbeejtő mint napjainkban.

Miért? *Mert a szegény még* öntudatra, sulyos nyomorának tudatára nem ébredett, vagy mint most szokták irni, még nem volt fölvilágosodva. A koldus azt vélte, hogy ő Isten kegyelméből koldus; hogy a Gondviselés vezérelte őt e helyzetbe, s még mostohának sem tartja sorsát, hanem Istében megnyugvék. Ő magasabb szempontból énekli, mit Petőfink a csavargóról monda:

„Önkénytelen az ember
Mindenre születik;
Mint a magas hatalmak
Ott fenn elvégezik.
Fölöttem is határzott
Csavargónak születtem;
Csavargó vagyok én."

Ő még nem töprenkedett a különbségen, mely a szegényt a gazdagtól megkülönbözteti; nem zúgolódott még miért van ez igy s nem másképen. Századát látták maguk mellett elhullni, anélkül, hogy a gazdagok elleni lázadás gondolatja megfogamzott volna agyában. „Az oppositio a gazdagság ellenében még nem jutott állapota öntudatára." Fejtegeti Riehl „A polgári társadalom" czimü jeles művében.

Voltak ugyan idők, midőn már már az itt ott roszakaratulag elszórt parázs lángon gyujtotta volna ez eszmét, s már némely helyen kidugta borzadalmas hydrafejét; a lázadássá fajult szegénység mint ez a paraszt lázadásoknál történt; mindazáltal a communismus az egész társadalmat bukásra vezető pauperismus alattomos zugása, elégedetlensége, a proletariusok oly rettentő száma és kielégithetlensége csak a franczia forradalomtól vagy annak okozói- és kezdőitől az ellitett sophista tanok fattyu hajtásaiból nőtt ki.

Régenten kevés valódi szegényt ismert az ember, mert a megelégedés kiszedte a szegény fugait, hogy az nem mondathatott szegénynek. A fentebb emlitett Riehl „Land und Leute" czimü művében két favágót beszéltet, kikkel az erdőben találkozott. — A favágók a szegénységről tartottak párbeszédet. Az egyik emliti, hogy a szegénység rosz egy állapot, a másik ellenkezőleg a legjobb állapotnak véli s a szegényeket a legjobb embereknek; mert ha a szegénység nem lenne a legjobb állapot, Krisztus Urunk sem választotta volna magának.

Épen azért, mivel Krisztus Urunk a szegénységet szabad akaratból választotta, ő valódi szegénynek nem is nevezhető; mert ki szegény akar lenni és maradni, az megszünik „szegény" lenni; csak az, ki szegény, és gazdag akar lenni erővel, anélkül, hogy tudhatna az lenni. az a „valódi szegény."

Nézzünk most körül a társadalmi látkörön belül, s ez itt közolt párbeszéd nyomán számithatjuk össze korunk szegényeit. Mit tapasztalunk?

Nemde az ily szegények száma tömérdek; s állások olyan, mint a jégfelhő, melytől minden pillanatban rettegünk, hogy legszebb virányainkat letarolja.

Hogy napjainkban majd minden ember gazdag akar lenni és látszatni, ez egyik nevezetes ok jelen szegénységünknek, s e szegénység rémes volt ának.

Mindenki „ur" akar lenni; a szomszéd földesurat nem hiszi különb agyagból gyúrtnak, mint kedves énjét. „Si hi et hae — mondja ő is, de más értelemben a hires egyházatyával — cur non tu Augustine." (Ha ezek és amazok, miért nem te is Ágoston!) S megfesziti hurját, csak urat játszhasson és uriasan élvezhessen: s ki csodálja akkor, ha annyian jutnak Aesop békája módjára, mely oly nagy akart lenni, mint az ökör, — kérem csak hasonlat — s annyira fölfujta magát, hogy megpukkadt.

Ismerünk községeket, hol egyszerü pórok igy ássák alá türhető, sőt emelkedő jólétüket.

Vegyük ezekhez az óriási igényt, melyeket, mint már érintők, nemcsak a gazdagabbak, magasb ranguak hanem az egyszerü pór is, de még a koldust sem kivéve, megkiván, mely nélkül még élni sem óhajt, előttünk fekszik korunk szegénységének óriási súlya.

Hogy a pórnép közé álláspontjánál magasb igények csusztak be, kiki ismeri, ki csak néhány napot időze köztök. Nem rég hallottam, midőn a házi gazda panaszkodva hozta föl: csak az a finom selyemkendő ne kéne ezeknek a lányoknak, meg az a sok szagos szappan. Egyszerü paraszt családban. Ki nem tudja, hogy a kávé, thea, finomabb ételek már nem ismeretlenek a pór konyhájában sem. — S van idő, midőn drága pénzt kinálhatsz nem kevés helységben, hogy finom pecsenyére tehess szert, de azt nyered válaszul: hogy ez nekünk is jó!

Lesd meg az egyszerü koldust, ki ajtódban rongyokban kopogtat egy árva krajczárért, nem emlitve, hogy néha fejedhez vágja a kenyeret, a mire méltatád magas személyét; lesd meg őt, mikor a közellevő csárdában az éjen át mulat, hogy röpiti ki napokon keresztül a sok házi szegénytől tolakodva kirimánkodott filléreit nem ritkán az egyptomból ideszakadt fekete kezü czinczogóknak, hogy a javából huzzon a lábai alá, miután már a csárdás legjava bora mozgásba hozta lábikráit.

Egy szegény családnak nem rég — igy beszélik a lapok, egy hajdaféle ember egy kis összeget juttatott könyörülettől indittatva. Egy órával később visszajő, hogy gyönyörködjék az örömben, melylyel a szegények a meleg levest fogják szürpölgetni, s mily jól fog nekik a befütött szoba esni. — De mily nagy volt bámulata, midőn kenyér helyett az asztalon fánkot és süteményeket lát. Meglepetve kérdezi a nőt, miért nem vett kenyeret s fát azon a pénzen? — „Uram! mi közönséges ételhez nem szoktunk, én még fekete kenyeret nem ettem."

Egy szegény nő uj évi ajándokul 4 frtot kapott, mit tesz vele? fut hamarjában a fényképészhez, hogy 2 frtért photographirozza le őt, pedig sokkal több oka volt a czipészre és szabóra gondolni.

Ime minden rangnál, minden állapotban az általánosan fölcsigázott igények! Ehhez érlye a gazdagodási vágyat, ily nagy consum mellett: kérdem, mire fog ez vinni?

Hisz az állam gondoskodik, hogy a legtöbb gazdagodási vágyát lecsillapithatja vagy inkább jóltarthassa. S vajon mi ez eszköz? A lottojáték, a lutri.

Valamit az önképző egyletről.

Az önképző-köröknek czélja, mint már a név homlokán hordozza, az önképzés, az önművelődés.

A müveltség minden időben nagy horderővel birt, a családi körökben ép ugy, mint a politikai életben. De ha előny volt valaha az egyéni müveltség, ugy napjainkban életkellékké vált az.

Régente megfelelt a férfiu *férfiui* nevének, ha elég bátorsággal birt ellenségével félelem nélkül szembeállani: ha sulyos buzogányokat, nehéz fegyvereket könyüséggel tudott forgatni; de napjainkban a férfiunak ez már nem elég; az előhaladt müveltségére kényes kor sokkal többet igényel. Ma a férfiunak nem annyira izmos karára, mint esze- és tudományára, szóval müveltségére van szüksége.

Hajdan erős karu katonákkal nem lehetett akadályra találni, ma egy gyerkőcze találékonyság- és ügyes eszközökkel óriásokat terithet a töldre; régente politikai szóviták helyett fegyverrel szoktak viaskozni, ma gyakran egész nemzetek átalakulása, vagy megoldhatlannak hitt bonyodalmak rendezése egy müvelt embernek kezétől függ; ma egy tudományosan müvelt ember csupán szavával százak és ezerek fölött uralkodik.

A kor halad, egyes nemzeteknek iparkodniok kell velük lépést tartani, nehogy a haladóktól eltiportassanak vagy megvetve életképteleneknek tartassanak. S az erre vonatkozó kötelmek, mind a férfiu vállát terhelik. S valóban nehéz kötelmei vannak a férfiunak, övé a társadalom ügye, az ő kezébe van letéve annak jelene s jövője; övé a társas körök mulattatása, szomoru napokban vigasztalónak, örömben mulattatónak kell lennie.

Menjünk csak valamely családi összejövetelbe, s azonnal látni fogjuk, hogy mily tágkörü müveltségre van szüksége egy férfinnak. Egyik helyen politizálni hallunk, másutt kényes hölgyek veszik igénybe a férfiu ügyességét; itt heves vitatkozásokban kell részt vennie, amott komoly tudományos értekezetekbe vonják be; itt férfiak jellemzése, amott társadalmi eszmék kerülnek szőnyegre; szóval, korunk a legtágosabb értelemben veszi igénybe a férfiuknak müveltségét.

Ezekre azt mondhatja valaki, elég jó iskola az élet, majd megtanit az bennünket.

Igen! én is azt mondom, hogy elég jó iskola az élet, de azt is állitom, hogy sokkal több előnynyel birunk, ha az élet szinpadára némi készültséggel lépünk, mintha még csak az a-b-c-nél kell kezdenünk.

Kérdem, nem rettent-e sokakat viszsza valamely kitüzött czéltól, a melyhez egész lélekkel ragaszkodnék, az álszégyen, melyet a világ alaptalan itélete miatt kellene eltürniök? vagy hányszor keserü kortyokat nyelünk az élet iskolájában akkor, midőn a legkészségesebb lélekkel akarunk előhaladni? vagy legjobb szándékaink, legbuzgóbb törekvéseink hányszor gunyoltatnak ki az élet iskolájában némely akaratlan és nem is vétkes hibánk miatt? hányszor nevetnek is bennünket az élet iskolájában a helyett, hogy jónakaratulag figyelmeztetnének hibánkra? s megtörténik sokszor, hogy csekély járatlanságunk miatt a legnagyobb szerencsétől üttetünk el.

Ilyen az élet iskolája, keserüen meglakoltat azért, amit tőle tanulunk; nagy előny tehát, ha csak némi készültséggel léphetünk is oda.

De hol és miáltal szerezhetjük azt meg? — mindenesetre szorgalom által.

A magán szorgalom igen sokra képesit, s föltétlenül szükséges az embernek, ha haladni akar, de gyakran csak theoria (észlelet) marad az, pedig az életben praxis (gyakorlat) kell.

Erre nézve igen czélszerüek, s nagy előnynyel birók az önképző-körök. Hogy szép eredményt képesek ezek előidézni, elég bizonyságok azok kik valaha ily köröknek szorgalmas tagjai valának; csak kérdezzünk meg bárkit is közülük, a legnagyobb elismeréssel fognak azokról nyilatkozni; s méltán, mert egy lelkes önképző körnek messze kihatása lehet az életbe.

Hogy állitásomat igazoljam, tekintsünk meg egy kissé egy önképző-kört! például vegyünk egy olyat, mely a szépirodalom s a szónoklatbani önképzést tüzte ki czéljául.

A ki egy ily körnek tagjává lesz, a szépirodalomra nézve erkölcsi kötelességévé válik a szépirodalom mezején buzgólkodni; kötelességévé lesz az irókat, azoknak jellemzését, müveik becsét, a társadalmi életre hatásukat tanulmányozni, szóval az irodalmat egész terjében megismerni.

Az ezen irányban *buzgólkodó egyén* gyakran kedvet kap vagy az irók fölött tapasztalt észrevételeit körének nyilvánossága elé bocsátani, vagy pedig önerejére támaszkodva önkészitette munkával föllépni.

Az első, vagyis az irókban tapasztalt észrevételeik gyüjtése s azok közre bocsátása által az irók szellemébe éli be magát, s azok lelkületét vizsgálva széphészeti fogalmakat szerez magának; s valljon miro van szüksége egy fiatal embernek, minthogy a szép-, jó- és nemesnek csiráját önmagn éleszsze és táplálja keblében.

A másik, vagyis az önkészitette kisérletek által öngondolkozásra ébresztetik; s meglehet, hogy önképző körébe adott szerencsés kisérlete, mely társai kritikáját kiállotta, további müködésre buzdítja, s néhány kisérlet után a nyilvánosságra is föllépheť; mig ellenkezőleg vagy nem is mer önálló mübe belekapni, vagy pedig az első kisérlet fölötti szigoru nyilvános birálat örökre szárnyát szegi.

Vagy vegyük tekintetbe a föntnevezett körnek másik irányát, t. i. a szónoklatit!

Ennek czélja a szónoki képesség tökélyetesitése.

A szónoklat, mint minden időben, ugy napjainkban is, az életnek egyik szükségelt kelléke. A szónok szavával lebilincsel, nagy szárnyat ád; a kedélyek hullámait lecsendesiti, nagy a kis parázst lángokra lobbantja; gyujt, vagy olt, akként, amint a szónok hatni akar.

Azt mondják: poëta nascitur, orator fit (a költő születik, a szónok ugy válik azzá); igen, a természet adománya szükséges; de magában véve nem elég. Demosthenes szorgalom és kitartó gyakorlat nélkül nem lett volna minden idő szónokává.

S most lássuk egy szónoklati kör

mily befolyással van egy kezdő szónok-ra.

Az ily önképző-körökben mindenkinek kötelessége szavalni, a szavaló fölött birálatok mondatnak arra nézve, hogy mennyire felelt meg az illető a szónoklat kellékeinek. A birálatok gyakran egyéni nézetek s mint ilyenek egymás közti vitatkozásokra adnak alkalmat. Ilyenkor önkénytelenül beleereszkednek a vitatkozó felek egyrészt a szónoklat kellékeinek megtanulásába, más részt az érzelmek kutforrásába, a szivbe, s igy a legcompetensebb értelmezőre, az érzelmek kutforrására hivatkoznak vitatkozásaikban, és ezen uton hatolnak be egyik vagy másik szónoklati mű hangulatába, mely a szerző ajkára hangot adott.

S mit érnek ezáltal el? — először is gyakorlatilag szereznek maguknak helyes fogalmat a szónoklat kellékeiről, s érzeményeiket ebbe alkalmazva hatásosan tudnak előadni bármi nehéz szónoklati műveket. Másodszor vitatkozásaik- s birálataikban véleményeiket minden előkészület nélkül kell előadniok, s ezáltal képesitve lesznek bármily alkalommal is nézeteikkel minden készület s előleges rendezés nélkül föllépni. Harmadszor többszöri föllépéseik által társaiknak birálatai s vitatkozásai közt lélekjelenlétre tesznek szert, s igy még mielőtt az életbe lépnének, a szószék, vagy bármi más nyilvános hely reájuk nézve otthonossá válik. Hogy mennyire szükséges egy szónoknak lélekjelenléttel birni, az élet erre nézve elég tapasztalatot nyujt, midőn sokan hosszas előkészület után is a nyilvános helyen nevetség, vagy gunytárgygyá lesznek; addig egy önképző-körbeli tag a hallgató közönséget megszokta társaiban, a lélekjelenlétet megszerezte gyakori kisérleteiben, a szónoklat kellékeit pedig elméleti szorgalma s gyakorlati vitatkozásai által tette magáévá.

Fiatalságot én tüz és vitatkozás nélkül képzelni nem tudok, már pedig egy ily gyakorlati kör elég tért nyit a helyes disputatiókra (vitatkozás alatt én mindig hasznos eszmecserét értek, nem pedig olyasmiket, hogy Ida nagysámnak vannak-e kisebb kezei, vagy Adélnak; Victor ának vannak-e szebb szemei vagy Irénnek? stb). Az ilyeket hagyjuk azoknak, kik abba helyzik a müveltséget, hogy sokat tudjanak beszélni, s beszédeikben azután van-e józanság vagy nincs, azt nem tartják lényegesnek.

Az önképző körökben helyes tere nyilik a vitatkozásoknak, mert a menynyi az ember, annyi a vélemény, s igy egyik a másik véleményét mint helytelent megtámadja, a rokonérzelmüek egymás mellé tömörülnek, s formalis szóharczot inditnak egymás ellen; de hogy állitásaiknak érvényt szerezzenek, tekintélyekre kell hivatkozniok, s mit, hogy tehessenek önkénytelenül is komoly művek találmányozására adják magukat, a jeles férfiak elveit s mondatait tanulmányozzák, hogy ha azután kell, fegyverül használhassák.

S most kérdem, van-e ennél helyesebb mód a fiatal elmék találékonysága, eszméik termelése, s bármi körülmény közti otthonisság megszerzésére? — én azt gondolom, hogy nincs.

Az ifjuság önmüvelődésére nézve, a helyesirányu s jól kezelt önképző-köröknél jobb mód nehezen van.

Iskola ez s benne még sem egyedül a theoria müködik; praxis ez s még sincs összekötve az élet iskolájában történni szokott kellemetlenségekkel.

Amint itt a szépirodalom s szónoklatra vonatkozó önképző-körről szóllottam; ugy lehet az életnek bármily pályájára vonatkozólag önképző-kört gondolni s alakitni. Az önképző-kör nem más, mint valamely eszmének, vagy czélnak minél sikeresebb megközelitési vagy elérés módja. Az élet s társadalom kivánalmának csak ugy felelünk meg, ha a helyet, mely nekünk jutott, bármily rangu legyen is az, csak annak megfelelő müveltséggel töltjük be igazán.

* * *

Erre vonatkozólag szabadjon egy kis megjegyzést koczkáztatnom!

A mult tavaszszal e becses lapok hasábjain egy önképző-kör alakulását olvastam, s mondhatom, hogy öröm járta át egész valómat, mert az alakulandó kör egy igen kellékelt eszmét, a politikai életet tüzte ki czéljául. Örömömet nevelte az, hogy szülőföldem, Zalamegye ifjusága tévezte azon kör megalakulását, már többen alá voltak irva, sőt a megalakitó gyülés is kivolt hirdetve, s ezután ..... fájdalom, egyszerre elnémult minden; én legalább, ki figyelemmel kisértem minden legkisebb szellőt, mely róla hirt hozna, semmi tudomáshoz sem juthattam. De mindezen titokszerüség daczára erősen hiszem, hogy a Deák Ferencz, Deák Antal, a Kisfaludyak, Hertelendyek, Csányi, Fehér György, Császár Ferencz, Bacsányi János stb szülőföldének ifjusága, nemcsak megalakitá a kört, hanem eredménynyel müködik is benne, hogy nagy elődeikhez méltólag léphessenek egykor ők is a küzdtérre.

HARASZTOSI.

A keszthelyi szőlőszet és borkereskedés hátrányai.

A Keszthely-vidéki bortermelők elve minél több bort termelni; nem sokat törődnek (azaz csak mikor már hordóban van) minőségével. Mennyire hátrányára van e vidékeni borászatnak, adatoljuk pár sorban.

A szőlő nemesb fajai s általában a nemes termények nem fizetnek oly dúsan, mint a nem nemesek; de sokkal jobb és becsesb gyümölcsöt hoznak. Ha tehát oly szőlőfajokat választunk, melyek szőlőink talajában bár dúsan teremnek, de a megkivántató érésfokot meg nem haladják és a jó borhoz megkivántató kellékek ki nem fejlődhetnek, lesz több, de silányabb; ellenben, ha figyelemmel megválogatjuk a fajt s nem arra vagyunk különös tekintettel, hogy minél több legyen, leend valamivel kevesebb, de sokkal értékesebb borunk.

Igen ajánlatos tehát és okszerübb a sokasitás helyett a nemesités; ekkor a 60—80 ezer akó (ennyire lehet tenni a középtermést) a vidéknek feltünően több jövedelmet, a borászatnak még eddig nálunk ismeretlen lendületet, s ami szintén szükséges — hirnevet szerezne — ezt elérve, nem kellene aggódnunk: hogyan adunk túl a borainkon, ugy, hogy évi fáradalmainkat kellőleg, dúsan jutalmazza.

A keszthelyi szőlőhegyek talaja mészköves, agyagos-köves és agyagos. E szerint kellene kipuhatolni, milyen talajban, melyik faj: milyen bort terem; szem elől nem téveszt vén: micsoda fajok vegyülete ad legjobbat. Ha igy az erőhöz kellő tapintattal is járulunk, ugy fog virágzani e nembeli gazdászatunk, s mi csakis ugy mondhatjuk el: „Meg kell gazdagodni."

Igen kivánatos nálunk, hogy e szakmában avatott egyének — kik nem hiányzanak — szőlőink termés képességi minőséget kikutatva, a kezelés czélszerübb módját okadatolva bonczkés alá vennék, bebizonyitnák a még hiányzó okszerübb kezelés előnyét, szóval: elő a helyszinen fölállitott példával kelene elöljárni.

Az elszürt bor kezelésében is sok ferde eljárással találkozhatni, mely eljárások a bor kellő összeérését nem eszközölhetik.

Az elszámláltakkal nem azt akarom tán bebizonyitni, hogy boraink talán oly silányak, miszerint a jó borok közt helyet nem foglalhatnak, sőt bátran elmondhatjuk, hogy helylyel-közzel kitünők is teremnek. Az elősoroltakban inkább óhajomat fejezem ki, hogy a bortermelést és kezelést minél előnyösebb eszközökkel emelnék s igy jövedelmezőbbé tennék.

Szóljunk pár szót, amennyiben a kereskedést érdekli, a hordókról.

Általános és pedig méltányos panasza a borkereskedőknek, hogy, ha megvesznek 60—70 akó bort, rendesen 4—6 akó a hiány, holott az akópálczávali mérésnél megüti a rendes mértéket; ennek oka a hordóban rejlik. Ugyanis, nálunk a hordók minőségükre nézve kétfélék: hosszabb karcsu és rövidebb mélyebbek. A rövid magasabb hordó térméje kisebb, mint a mennyit az akópálczán mutat. Ezen leleményes csalás oly divatossá vált, hogy az illető hordó csináltató, a megrendelésnél kiköti, milyen minőségü legyen a hordó. Igy is olcsitják a bort. Igen természetes; mert a borkereskedő tudva, hogy a hordók megcsalják az akópálczákat, az alkunál iparkodnak rátódni, a mennyit az első esetben vesztenének, ha nem többet, a hihetőbb, és az ok miatt, melyből származik talán méltányosabb is, mint az elsőké.

Figyelmét kérjük az illető hatóságnak, hogy a végül előadottak megvizsgálására kiterjeszsze.

KESZLER GYULA.

A vasmegyei honvédegylet jegyzőkönyve

1867. november 4-én.

A vasmegyei honvédegyletnek 1867. évi november hó 4 én a városház nagy termeben tartott közgyülési jegyzőkönyve.

Elnökölt Ujváry István alezredes elnök, jelen voltak Vidos Márton főszázados alelnök, Szabó Vincze alezredes és lovas dandárnok, Tuczenthaller Lajos főhadnagy, Laky Ferencz százados, Bálint József huszárszázados, Ajkay Sándor százados, Szakács János tüzér százados, Tevely József főhadnagy, Vittnyédi József százados, Verdi György tüzér tiszt, Hodászy Endre főhadnagy, Fülöp János százados választmányi tagok; — továbbá Magassy Antal százados irattárnok és ellenőr, Pillich Ferencz jegyző, és még számos bajtárs.

I. Elnök előadja, miszerint a pesti országos honvédgyülésre küldött követek Vidos Márton és Tuczenthaller Lajos bajtársak küldetéseikben pontosan eljártak, és megérkezvén jelentéseket irásban foglalva beadják.

Felolvastatván, élénk helyeslés és éljenzések közt vétetett tudomásul, s minden egyes érv irányelvül szolgáland az egylet jövő istápolására nézve, nemkülönben mindkét követünk egész általánosságban ecsetelték a pesti központi egylet, valamint a nagy gyülés czéljait és kivánatait, s fökötelességének ismerendi az egylet is minden kitelhető erővel támogatni és segédkezet nyujtani, miért is az inditványozott alapszabályaink módositása nem fogadtatott el, minthogy a pesti már is a magas kormány által helyben hagyott alapszabályokat tekinti irányadónak.

II. A központi egylet által követelt 10 frt o. é. pótlékot az irodai eszközök fedezésére, Vidos Márton küldöttünk az egylet pénztárának lefizette.

Tudomásul vétetik, s kiadásba utalványoztatik, az összeirási létszám összeállitása pedig a kivánt modorban rang szerint elkészittetni elhatároztatott.

III. Az insbrucki fegyver-gyár árjegyzéket küldött az egyletnek, melyben az ujonnan divatozó gyutüs fegyvereket ajánlja.

Elnök óhaja egy példányt megrendelni, valamint az ifjabb nemzedéket ugy kiváló több szeplőtlen jellemü honfitársainkat tiszteletbeli honvédekké avatni, a mintegy meg vetni alapját a honvéd csemetének, melynek istápolása országszerte elsőrendü ügygyé vált.

Az inditvány a fegyver meghozatalára nézve még korainak véleményeztetett s függőbe tartatván az ügy mikénti fejlődéséig, — a tiszteletbeli honvédek felavatása végetti inditvány elvettetett, mert honvédet csak a mult nagy napok harczai teremthettek, s multat adni azoknak, kik az 1848 és 1849-ik évi szent harczok vérkereszségét fel nem vették, — nem lehet.

IV. A vasvári müked velő-színtársulatnak kegyes küldeménye 70 ft 69 kr.

Köszönettel fogadtatván a jelenlévő Laky Ferencz bajtársunknak, egy a szintársulat egyéneinek, valamint a társulat igazgatójának Hidassy honvéd bajtársunknak viharos éljenzés közt mondatott ki a köszönet, — s ez jegyzőkönyvileg is felvétetett.

V. Szombathelyen nov. hó 3. a megyei nagy teremben rendezett fényesen sikerült hangverseny eredménye 372 ft 81 kr., 1 db cs. ár. egy db ezüst tallér tiszta jövedelem a vasvári összeggel együtt olyformán utalványoztatott a pénztárnoknak, hogy ezen összeget mint a vasmegyei rokkant és segélyzendő bajtársak számára külön takarék-pénztári könyvecskére be tegye, valamint saját bajtársaink önkéntes adakozási gyüjteményét a honvédegylet szükségleteire czim alatt kezelje, s a tisztelt hazafiak és hölgyek közremüködéseért örök hálás köszönetünket nyilvánitjuk, mely határozatunk másolata minden egyes taggal közöltetni határoztatott.

A kiadások egyrészének fedezésére Tuczenthaller Lajos bajtársunk inditványára következők járultak:

Tuczenthaller Lajos 5 ft, Barthodeiszky Imre 5 ft, Pillich Ferencz 5 ft, Háczky Kálmán 2 ft, Magassy Antal 1 ft, Kovács Dániel 1 ft, Marton Elek 1 ft, Vidos Kálmán 1 ft, Ferenczy József 1 ft. Összesen 22 ft, melynek folytán nagyobbmérvü segélyezésben részesülhetnek rokkantjaink, — köszönettel fogadtatott.

VI. Boros Imre ügyvéd ur 10 ftot ajándékozott a honvédegyletnek.

Kegyes adománya éljenek közt köszönettel fogadtatott.

VII. A rokkantok segélyezése érdemében egy választmány összeállitása ajánltatik.

Közfelkiáltással Szabó Vincze, Magassy Antal és Pillich Ferencz urak meghatalmaztatnak az igazolt rokkant honvédek kérvényeit figyelemmel megvizsgálni és a pénztárból utalványozhatni.

VIII. Inditványoztatott az életben lévő tábornokainkat egyl. tiszteletb. tagokká megválasztani, — az áruló Görgey kivételével — általános helyeslés és közfelkiáltással Perczel Mór tábornokot, érdemdús hazánkfiát, tiszteletbeli elnöknek Klapka György, Vetter Antal, Gáspár András, Piquetti Gusztáv és Czecz János választmányi tagokká megválasztattak, — kik erről értesitendők.

IX. Pillich Ferencz egyleti jegyző előadja, miszerint elhalmozott teendői miatt még egy aljegyzőnek megválasztása szükséges.

Közfelkiáltással Szalmay Antal honvédhadnagy, ki már eddig is magának több érdemet szerzett, megválasztatott.

X. Folyó hó 4-én reggel 8 órakor a sz. ferenczi szerzet egyházában megtartott gyászmise, (oct. 6-ka helyett) halhatatlan emlékü aradi 13 tábornokainkért teljes fénynyel és ünnepélylyel ment végbe.

A szent ferenczieknek a minden dij elfogadása nélkül tett fáradságaikért köszönet szavaztatott, mely a rend fönökével irásban közöltetni határoztatott.

XI. Az egyleti jegyzőkönyvek hitelesitésére nézve bizottmány választása ajánltatik.

Elfogadtatott, miszerint minden honvédgyülésben három tag megválasztassék, kik a gyülés végén a jegyzőkönyvet hitelesitsék.

Kelt mint fent.

PILLICH FERENCZ,
egyleti jegyző.

A fentebbi megválasztások következtében a vasmegyei honvédegylet következő érdekes levelet kapott, melyeket közölhetni örömünkre válik:

Szerk.

Pest, Ősz utcza 14. sz.

1867. nov. 22-én.

Tisztelt Elnök Alezredes ur!

Szeretett bajnoktársam!!

Köszönöm a megtiszteltetést, szerfelett becses nekem hazámfiainak ezen nyilvánitása, nemcsak azért, mert az multamat igazolja és dicsőiti, de mert jövő müködésemet fel erősiti, és a sikert biztositja.

Tömérdek a nehézség, teremtménye a 18 éves iszonyu gazdálkodásnak, nem csekély adaga a gyarlóságunk, a nemzet vesztő vétkek utóbbjainak áll utjában a szent munkának. De azért csak haladunk, mert kell, hogy haladjunk, és győzni is fogunk, mert kell, hogy győzzünk: Isten is ugy akarja. Én derék, hü bajnoktársaim, kik velem együtt védnökei előbb az országnak s szerzői a világhirü dicsőségnek, utóbb martyrjai a szent ügynek, akkor, midőn vissza hivtak a számüzetésből, és a honvédügy csucsára emeltek, a győzelem bizonyságának ép ugy fötényezői mint a' 8 rendü biztositékai let ek.

Fogadja tehát tisztelt Elnök, s bajnoktárs uram legőszintébb elismerésemet a kedves tudósitásért és megküldött okmányért.

Kérem, s megbizom szíveskedjék a vasmegyei Honvéd egyleti szeretett bajnok társaimat értesiteni, hogy örök hálára köte

lentek, a kitüntetéssel. Éltem, osalakvöségem az övékkel elválaszthatatlanul volt már 1848—49 ben összeforva, és eljegyezve, és ma csak uj ünnepélyes Sanctiot nyert.

Mi már istbazamentük végkép megfogjuk igy, és ha utom menteni a nemzetet, és ha Isten ugy akarja magát az emberiséget is, melynek sorsa nemzetünk jövőjétől függ nem megvetendő mértékben.

Isten kegyelme, s áldásom őrködjék felettetek és vezéreljen bennateket szeretett bajnoktársaim!

hü bajtarsatok
PERCZEL MÓR.

Vasmegye tisztelt honvédegyletének
Szombathelyen.

Tisztelt honvédegylet

Kedves Bajtársak!

Folyó évi november 11-ről keltezett becses levelét a tisztelt egyletnek, melynél fogva a vasmegyei honvédegylet választmányi tagjai közé csekély személyemet sorozni érdemesitette, — kellemetes meglepetéssel vettem.

Adhatnának-e? nyerhetnék-e drágább kebel kincset, mint melylyel igénytelen egyszerűségem azon kedves bajtársak megemlékezése által megajándékoztatott, kikkel jogtalanul megtámadott szent hazánk oltalmazásán vért és életet vlnni áldozatul szerencsés leheték.

Sokat szenvedett, de meg nem ingatott lelkemnek oly jól esik a keresetlenül felém hajlott vitéz bajtársi figyelem, hogy azt keblemben élő hon szerelmem mellett ápolgatva megérdemelni kedves kötelességnek fogom tartani.

A pályát futott vén katona karjai, ha a felfogott nehés csapások alatt lankadtak, testi ereje ha hanyatlott is, de törhetlen szellemével hatni óhajt még ott, — hol a szeretett haza függetlensége, — nyugalma, és állami magas hivatása mindenkitől erejéhez mért áldozatot kiván, kötelességének betöltését parancsolja.

Rendelkezzék velem mindenkor Vasmegye vitéz honvédegylete s én testi és lelki erőmtől kitelhetőleg sietni fogok, mint a tisztelt honvédegylet becses figyelméből megválasztott választmányi tag, a kitüzött nemes czél felé törő bajtársakkal sorakozni, s tenni mit erőm s tehetségem enged.

Hazafiui üdvözletem kijelentése után maradok a tisztelt honvédegyletnek s kedves bajtársaimnak alázatos szolgája

GÁSPÁR ANDRÁS,
honvéd tábornok.

Tisztelt Bajtársaim!

Folyó hó 11 én hozzám intézett tudósitását, hogy a tisztelt vasmegyei honvédegylet engem választmányi tagnak megválasztani sziveskedett nagy örömre ma kezembez kaptam, és a. etek. tisztelt bajtárs urat arra kérni, sziveskedjenek az Igen tiszt. vasmegyei honvéd egyletnek ez okból őszinte bajtársi köszönetemet kijelenteni azon hozzá tétellel, hogy hazám, és koronázott királyom iránti kötelességemet tehetségem szerint és áldozatkészséggel mindég teljesitendom.

Többiekben bajtársi barátságába magamat ajánlván teljes tisztelettel vagyok.

Orczifalván, novemb. 23 án 1867

őszinte barátja
PIKÉTY GUSZTÁV
honvéd tábornok.

Igen tisztelt alezredes,

s honvédegyleti Elnök ur!

Örömmel olvastam f. hó 11-én kelt becses sorait, melyekben tudomásomra adni sziveskedik, hogy a tisztelt vasmegyei honvédegylet folyó hó 4-én tartott közgyülésén közfelkiáltással választmányi tagjává megválasztott.

Örültem e becses megemlékezésnek, nemcsak azért, mert bizonyitéka annak, hogy a honvédek vezérükről még nem feledkeztek, de leginkább különösen azért, mert világosan tanusitja ezen tett, hogy a honvédek multjokat nem feledék, mely nemzet pedig dicső multját szem előtt tartván arról le nem mond, annak jövője is van, mert a dicső multnak hü emlékében csiradzik a dicső jövő, — A dicső mult az, mely lelkesit és szép tettekre hevit.

Sziveskedjék tehát a tisztelt egyletnek a szivélyes üdvözletemet, s e figyelemért legőszintébb köszönetemet kifejteni, s tudomásra adni, hogy bár mikor nyilik alkalmam, mint választmányi tag, gyüléseit látogatni fogom

Magam felette becses emlékébe ajánlván

Tisztelt alezredes urnak vagyok

Pozsony 1867 nov. 21-én

őszinte bajtársa
Doggenfeldi VETTER ANTAL

Levelezések.

Lengyeltóti, dec. 1-én 1867.

Nálunk is volt casino, voltak mükedvelő előadások s egyéb lélek emelő estélyek, melyekről dicséröleg lehetett volna szólani, most a farsangig, melyben egykét tánczvigalomra számitunk, beérjük a közös unalommal, mit a hosszu téli esték kétszeres mértékben nehézitenek reánk.

Ennyit bevezetésül. S most folytatólag szabadjon községünk két neveztességéről: a kath. és izr. iskoláról szólanom. Nevezetességnek mondom pedig őket azért, mert midőn az előadások mindkét helyen megkezdettek, több szülőt foglalkoztatta a választás, melyikbe adja gyermekét? Mikor aztán ők igy gondolkodtak: miért ne fizetnék szivesen 2—3 ftot havonként az izr. iskolába, hol azon kivül, hogy a kath. vallástanból mit sem tanulhat, több idegen nyelvre és sok másra oktatják gyermekemet, mig a másikban egy forint évi dijért, leszámitva a vallási dolgokat, csak olvasni, irni, számolni, magyarnyelvtanra és egy kis földrajzra tanitanak.

Hogy mennyire helyes vagy helytelen az ily okoskodás, itélje meg kiki saját nézete szerint. Én csak azért hoztam fel ez ügyet, miszérint nyilvánosan felkérjek néhány szülőt; hagynának fel méltatlan kicsinyléseikkel a kath. iskolát illetőleg, s ne terhelnék ennek ugy is annyi leverőkörülménynyel küzdő tanitóit még több kellemetlenséggel is, és a mi fő, ne hintsenek mételyt a nép közé, ki most már minden csekélységért, példáikat követve szerez magának elégtételt.—

Ami az ujságot illeti egyébbel nem szolgálhatok, mint, hogy egyik szomszéd községben holmi kisértetről beszélnek, ki a sertvés ólak körül esténként fekete alakban mutatkozik. Különben az ily kisértetek főleg adventben nem ritkák. A mult napok egyik reggelén a harangok vészt jelentő kongása riasztott fel bennünket hajnali álmainkból, de hála az égnek! a tüz néhány urod. cseléd óljain kivül nem tett kárt.

HAJGATÓ SÁNDOR.

Inke, deczember 4-én 1867.

Tisztelt szerkesztő ur!

Somogy róna vidékén irom e sorokat. — Ha megállunk a Balaton, és Dráva közt elterülő térségen, roppant erdőséget látunk előttünk, melynek évszázados bükk és tölgyesében a téli napokban temérdek dolga van az erdésznek, — több izben vadásszuk berekben a farkast, zsombék közt a rókát, szállas erdőben az őzeket és nyulat, mert most annak az ideje; végre alkonyodtakor lesbe is kell állani, mert a földmüves felhasználván az alkalmat sic fata tolerunt csak ugy viszi a fát; — ily formán kevés idő jut, hogy becses lapja számára különféle ujdonsággal szolgálhatnék; azonban legközelebbi vidékünkön érdekes vadászat tartatott Iháros-Berényben ns. Pallini Inkey József ur uradalmában Rieder és Gogel fű erdész urak rendezése alatt, tiz vonal- és nyolcz kör hajtásban jelenvoltak: gr. Zichy János, gr. Batthyanyi József, gr. Festetich Aladár, gr. Festetich Andor, gr. Széchenyi Teodor, gr. Vikkenburg, gr. Forgách, ifj. gr. Forgách ns. Inkey Lajos, Inkey Zsigmond, Inkey István urak és a tiszti személyzet, — négy napi élvezet után a sok lövés élénk tüzelésében elesett 7 darab őzbika 1 sebesült, 359 db. nyul 31 sebesült, 8 db. róka 1 sebesült, 32 db. fogoly és 1 fáczán. A megyének valóban érdemül szolgál egy ily uradalom, hol az erdő okszerü, és a vadtenyésztés a legjobb kezelésnek örvend. A hajtásokra nézve elmondhatjuk koszorus költőnk Kisfaludy Sándor eme szavait

> A vadfutása mint a rémekő,
> Jön, megy, alá s fölfelé,—
> S villám tüzénél nőz a lövése;
> S a vad vérében lrgott elvész.

Egyszersmind említés nélkül nem hagyhatom a földes ur többször tapasztalt kegyességét; mult napok egyikén azon parancsot adta főerdészének, hogy a leégett szerencsétlen Mihaldiak részére 200 db. tölgy, és 240 db. nyirfát kiszolgáljon, még pedig a magtárból adatott 50 mérő rozsot; a könyeket enyhitő tevőt sokan áldva fölkiáltják, tartsa Isten magyar hazánknak, és az emberiség tovább boldogitására!

NEUSIDLER.

Hamburg, decz. 5. 1867.

E hó 2-án délután nagy ágyudörrenés ijesztette fel a város lakóit, mert egy erősen dühöngő nyugoti szél következtében nagy vihar [Sturmfluth) támadt, ugyannyira, hogy az Elba folyó majd 15 lábra emelkedett és a számos csatornában, melyek a házak közt vonulnak el, igen magassá nőtt a vizállás, ez által az alacsonyabb fekvő városrészek, de legfőkép a pincetörekben lakó személyek, kiknek száma Hamburgban igen nagy, veszélybe jöttek, kiáradás által lakhelyeiket elboritva látni. Az ágyuzás figyelmeztető e városrésznek lakóit e veszélyre és alkalmat nyujt vagyonukat még idő előtt menthetni. De szerencsére a viz már másnap apadni kezdett, és igy a veszély egy időre elháritva lőn.

Az egész november hó majd kivétel nélkül és legfőkép a két utolsó nap igen viharos volt, s minden részről szomorú hirek érkeznek számos szerencsétlenségről a tengeren, kikötönkbe is több vihar által károsult hajó tört árboczfával vagy máskép csonkitva látható.

A távirati dijak a tengertuli Gabel által első decz. óta leszállitattak egy 15 szóból vagy 75 betüből álló sürgönyért Hamburg, Uj York és Rostonig 36 p. tallér és 26 ez. garas.

Hamburg, Philadelphia és Baltimore 37 p. t. és 22 ez. g. fizetendő.

A hamburg-amerikai gőzhajó társulat november hó 26-án ülést tartott, a melyben egy uj nagyszerü hajó épitése elhatározva lőn, a költségek fedezésére 1 millio marc bancot engedélyeztetett. Ezen ujan épülendő hajó az utazást Hamburg, Uj Yorkig majdnem egy egész nappal röviditeni fogja, ezáltal az utazás kedvező idő mellett alig 9 nap és egynehány órát fog igényelni.

Tizenkilenczedik században élünk, a melyben e szó lehetetlen megszünt létezni, rémülettel gondolunk még ma azon időre vissza, a midőn az utazás hamburg-uj-yorkig 2 havig tartott és csak nagy életveszélylyel, idővesztéssel és pénz-áldozatok mellett történhetett.

Tehát köszönet századunk haladásának, a melyben egy még 50 év előtt mint borzasztó merénylettel kijelölt utazás, kéjutazássá alakult.

Néhány hó óta Hamburgban éles vitára ád azon kérdés alkalmat, hogy megszünjék-e városunkban a polgár-őrség (Miliz) vagy nem? Más nagyobb városokban épen jelenleg a polgárőrség felállitásán fáradoznak; belátva ezen szükséges és hasznos bevezetést, nálunk egyrésze a polgároknak be nem bizonyitható tény mellett azt akarják eldönteni, a mult napokban is egy 14 ezer aláirással telt folyamodás a polgárőrség fentartása végett a magas senatushoz nyujtatott be, és hiszszük ezáltal valahára ezen ügyet a közjóra elvégezve látni.

Hamburgban e héten a ház- és személy-összeirás vétetett foganatba, 8000 személy lett az -ivek széthordásával alkalmazva, hogy segédkezet nyujtsanak, az összeirást mielőbben bevégezni, a statistikai eredményt legközelebben közölni fogom.

Mult héten fényképészeti kiállitásunk volt, főképen feltüntek a bécsi, berlini, párisi és ujyorki fényképészek müvei, de a helybeliek sem maradtak vissza, habár ők igen későn lettek a leendő kiállitásról értesitve s csak más rég elkészült müveket állithattak ki, volt alkalmunk e szép müvészetben tett haladást láthatni. Néhány nap óta az Elba folyam Hamburg és Altona közt egy jeles példány tengeri kutya uszkál, mely bizonyosan a vihar által vetődött ki, a hajósok vadásznak elfogására.

ZELLINGER L.

Heti szemle.

Decz. 13. 1867.

— Langiewitz török neve Lange bey. — Zomborban Jablonkay Géza, hölgy miatti párbajban elesett, ötödik lövésre szi vén találtatott. — Marmaros Szigeten a sok esőzés és megolvadott hótömegek árvizet rögtönözve, millókra menő kárt okozott. — Spanyolhonban az ostromállapot megszüntettetett. — Garibaldi kijelenté, hogy Caprerában nyugodtan viseli magát. — Az országház terme átalakitása 40 ezer frtba került. — A financzok egyenruhája: sötét szinü atilla, szürke magyar nadrág és katonaköpeny, — fö vegükön a sas helyett a magyar czimer lesz. — A lapokban felszólalnak a vasuti németnyelvü hivataloskodás ellen. — Magyar consulnak a Duna-fejedelemségekben Beldy György van kiszemelve. — A képviselőházban másodalelnökké Gajzágó Salamon nyert szótöbbséget. — A m. kir. távirdászati tanfolyam jövő évi januar 10 én veszi kezdetét. Tanulók 18—30 év közöttiek lehetnek. — Hevesmegyének már megengedtett bizottmányi gyülést tartani. — A magyar ministerium országos rendőrséget akar felállitani angol mintára. — Párisban 3 forradalmi kiáltvány miatt többen elfogattak. — Egy iparlovag Tinnyére ment mint Kossuth fia, hol megvendégeltetett, Csabán azonban elverték. — A kis lutrit Austriában fokonkint eltörlik. A jövő évben már 30 huzás helyett 26 lesz. — Bécsben több nő lakik, mint férfi ez 204,642, nö 303,409. — A budai népszinházat Pestre akarják áttenni, már t. i. képviseletben. — Oroszlengyelhonban megtiltaték a gabna kivitele. — Debreczenben orvosegylet alakult. — Lengyelország a mostani orosz ujonczozásnál 120 ezer katonát köteles adni. — A zsidók egyenjogusitásának emlékére előkelő izraeliták tetemes összeget szántak, mintegy 20 ezer forintot, melyen egy „szabadságot" jelképző carrarai márvány szobor készülne s az országház csarnokában lenne felállitandó. — Ő Felsége Pesteni léte alatt hirszerint 15 ezernyi honvédsereg felállitását rendelte el (A kormány megczáfolta.) — A m. k. honvédelmi ministerium jövő évrei ujoncz-állitási rendeletét illetőleg több megye törvénybe ütközőnek találja; előbb az országgyülésben terjesztendő. — A marhavész több helyütt kezd dühöngeni ismét. — 10 krajczáros bankjegy a hamisakat kivéve —15 millio forintnyi van forgalomban; most ujolag 15 millióra akarják emelni. — A szerb hivatalos lap kijelenté, hogy a török birodalom sértetlenségét szerbia nemzeti létele életföltételének tekinti. — A decz. 3-ki magyar országgyülésben a „quota" elfogadtatott. — Ő Felsége a magyar királyné áldott állapotban levén, hirszerint Budán töltendi szülési idejét. Az olasz külügyminister a magyar ministeriumhoz magyar nyelven irt levél kiséretében éremgyüjteményt küldött. — Kassáról 18 ezer köböl hüvelyes veteménymagot rendeltek Frnacziaországba. — A bécsi arsenal padlásán kendőbe burkolva egy elmetszett női fejet találtak. — A marhavész a mult század vegéig egész Europában 200 millio szarvasmarhát ragadott el. — A fiumeiek küldöttsége Pesten a legnagyobb szivélyességgel fogadtatott. — A világtalan Tancsics Mihály a soroksári fiatalságot magyar nyelvre tanitja. E végből a városháza egy szobáját adták rendelkezésére s egy csonka honvéd vezeti. — Zágrábban január 1-jétől kezdve a zsidók földbirtok szerzési képessége biztosittatni fog. — A magyar irósegélyegylet vagyona 120 ezer forint. — Nagy Mihály superintendens Komáromban a templom udvarán elcsuszott s kezét törte. — A fiumei tengerész iskolában jelenleg 13 magyar fiu tanul, köztük Kossányi Béla Nagy-Kanizsai is?

Zala-megyei hirek.

— December 3 tól 12-ig a Buda-kanizsai vaspályavonalon, ugy Sopron-kanizsai és Pragerhof-kanizsain is, kevesebb ideig a hó tömeg miatt megszünt minden közlekedés. Ennélfogva lapunk előbbi hóteni számát nem adtuk ki, azért jelenleg kárpótlásul két ivet adunk, s kérjük t. előfizetőink szives elnézését, mely különben is nem tőlünk függő akadály miatt történt.

— Ő Felsége zalabéri Horváth Mór földbirtokos urnak a cs. kir kamarási méltóságot adományozni méltóztatott.

— Kuthy Emil honvédhadnagy ur Nagy-Kanissán jegyzéket készitett az 184⁸/₉ diki szabadságharczban elesett bajtársakról s azt a központra beküldte.

— Postaügy. Örömmel halljuk, hogy Zalamegyében több postaállomás szervezése van a kormány részeről kilátásba helyezve. E czélszerü s a közkivánalmat kielégitő intézkedést midőn örömmel üdvözöljük, tisztelettel felhivjuk az illető kormány figyelmét kiterjeszteni oda, hogy a feladványoknál, most főleg a pénzküldeményeknél egyöntetüség, szilárd pontosság léptessék életbe. Igy a nagykanizsai postán, hiteles adatok nyomán mondhatjuk, egyforma távolságu helyre nem egyformán számittatik a vitelbér. P. Buda és Bécs, Nagy-Kanizsához hasonló távolságra van, mégis midőn Budára 20 kr., addig Bécsig 25 kr. számittatik. S néha megforditva.

— Helyreigazitás. A f. évi novemb. 23-án Nagy-Récsén kiütött tüzvész által okozott kár lapunkban nagyitva jelenvén meg, azt a tulajdonos ur által beküldött levél alapján következőleg igazitjuk helyre: a leegett pajtában volt 115 szekér takarmány; — a bükköny kazalban pedig 55 szekérrel; a rozs asztagában volt 350 kereszt rozs; leégett még négy kazal őszi szalma; és igy az összes kár az épülettel együtt alig tehető a közlött összegnek egy harmadára, miután a résztvevő uraknak és népnek feláldozó segélye által sikerült a tüzet még nagyobb kár nélkül eloltani.

— Kossuth mint keresztapa. A fővárosi lapokban következő közlemény jelent meg: Horváth Gyula Zala Egerszegen Kossuth Lajost felszólitotta, hogy vállaljon keresztapaságot születendő gyermekénél. A felhivásra e így hazánkfia igy válaszolt Turinból, okt. 14 ről: „Uram! Illetődéssel vettem önnek e hó 9 érőli levelét. Magasztalásait nem fogadhatom el. A kor, melyet élünk eredményekben oly nagyszerü az emberi nem haladásának történetében, hogy tán épen az egésznek nagyszerüsége teszi az embereket oly kicsinyekké, de kik még sem oly kicsinyek, hogy még én is nagynak látszassam köztük. Magasztaláshoz érdem kell. Az érdem csak ott kezdődik, hol a kötelesség végződik. — Én pedig, Isten látja lelko-

Melléklet: egy egész iv.

mel, sem multamban, sem jelenemben, nem találok egyebet a köz-[illegible] terjesitésének becsületes [illegible]. Ez adhat benső megnyugvást a balszerencsének csapásai alatt is, de magasztalásra igénynyel nem bir. Szivesen adom beleegyezésemet, hogy születendő gyermekének keresztatyja legyek. Megtiszteltetve fogom magamat érezni, ha hazánk nemeskeblü martyrjának: Batthyányi Lajosnak özvegye a keresztszülői tisztben társának elfogad. De nem gondolja ön, hogy e két névvel nagyon sok gyászos emléket csatol a vallásos szertartáshoz, mely gyermekét az életbe avatja? Pedig a bánatos emlék nem vidor kiséret az élet utjain. De a sors gyakran tetszik magának az ellentétekben, — Talán, ugy adja Isten (megadja, ha óhajtásom teljesül,) hogy e bus emlékek megkérlelik a végzetet, hogy az ön gyermekére örömet, áldást araszszon, Őrködjék a gondviselés a leendő anya felett ama nehéz, de magasztos perczekben, midőn a nő a teremtőhöz legközelebb áll, mert életet ad. Adja át ön neki legjobb kivánatimat. Tudositson kérem, miként teljesültek reményi? Nyomja első atyai csókjával gyermeke homlokára atyai áldásomat. — Tartsák meg jó emlékezetükben a számüzött [illegible], s fogadják jó szivvel barátságos üdvözletemet."

— A „Haza" biztositó bank f. évi nov. havi üzlet forgalma a következő: Benyujtatott 709 db bevallás 1,114,430 ft tökére s 8000 francs, függőben maradt a mult hónapból 618.730 ft töke, összesen: 1.733,160 ft töke s 8000 francs. Ebből kiállittatott 445 db halálesetére 757,010 ft töke s 8000 francs, 127 db életesetére 168,900 ft töke, 35 db tulélési csoportokba 27.680 ft töke, 34 db ellenbiztositásra 27.290 ft töke, összesen: 980,880 ft töke s 800 francs; függőben maradt 629,820, elutasittatott 122.460, összesen 1.733,160 s 8000 francs. Septemb. 1-étől nov. végéig feltorjesztett biztositások összege: 3.131,480 ft, 2000 db arany, 5000 tallér s 8000 francs.

— Tiltakozás. Ő Felsége a magyar király megkoronáztatása után még az Augsburger nénike sem tagadja már, hogy Magyarország nem Magyarország, következésképp a közönség s az uralkodó nyelv is magyar. De ezt a helybeli vasut állomás Chefje még mindig nem akarja beismerni, adván ki Kundmachungokat irottan, német nyelven csupán. Uram, uram, tisztelt Chef uram! ez a nagy-kanizsai tevékeny közönség egy kissé több figyelmet érdemelne. Mig ön 30—40 Kundmachungot lemásoltat s aláir, addig nyomattathatna is, hiszen két jól berendezett nyomda van városunkban. Az irott Kundmachungoknak kávéházakbani kifüggesztése — a közönségre nézve lealázó és falusias. Nem hiszszük, hogy a Bécsben székelő déli vasuttársaság főigazgatosága ne méltányolja önhöz intézett eme tiltakozásunkat, mely nem kiván más lenni, mint közönségünk miveltsége arányáhozi bánás módot, figyelmet követelnünk s ahhoz igényünk s jogunk van, hogy ön előadandó alkalommal ne Kundmachungokat, ne is irottan röpitsen szét, hanem magyarul is, és pedig mint máshelyütt — nyomtatásban.

— Frankl Henrik n.-kanizsai isr. elemi főtanitó nevének „Somogyi"-ra kért átváltoztatása f. évi nov. 28-án 26,275 sz. a. kelt belügyministeri rendelettel megengedtetett.

— Adj uram világosságot nécsak a népnek, hanem sötétségben szenvedő utczáinknak is! Ezt méltán kiálthatjuk, ha a mostani estéken haladunk utczáinkon, mert a folytonosan borult ég eltakarja előlünk a hold ingyen világát is; az illető lámpakezelő pedig a naptárában tévesen igért holdfényre számit ami rovásunkra.

— Karácsonyi és ujévi ajándékokul szolgáló disses tárgyak kaphatók Wajdits József könyv és szépmű kereskedésében; megemlitjük ezt különösen azok kedveért, kik ujévi üdvkivánatra ajándékul a mult évi kalendariumot szeretik adni.

— A f. évi nov. hó 4-én Zala-Egerszegen tartott jótékonycélu tánczvigalom alkalmából utólagosan felülfizetéseket tettek: Bottka Mihály országgy. képviselő 15 ft, Blau Eugenia 5 ftot; a vidéken elárusitott jegyekért befolyt 70 ft; megmaradott gyertya darabok ára fejében 1 ft 50 kr Összesen 91 ft 50 kr., mely összeg a zalamegyei honvédegylet elnöke Bezerédy Lajos volt honvédalezredes urnak adatott át. — A rendezők.

— Elismerés az üdvös intézkedésnek! Biztos forrásból tudjuk, hogy a nagykanizsai városi 3644 holdból álló erdő szakértők által megszemléltetett és mint tulélitek száz évi ujabb forgásra beosztattak. Ez erdőség jelenlegi becs szerint 39937 ölnyi fát ad; az uj felosztás szerint 100 év mulva a nagyobb mennyiségü gubacs s makk megnyerésén kivül 182,655 ölet fognak adni s e szerint jönne az évi vágatással 1826 öl; mig most csak 668 ölet ad. E hangzatos tényekben beszélő s valóban lakosságunk méltó elismerését érdemlő intézkedés legnagyobb részben tetterős kapitányunk Pigmond Ferencz urnak köszönhető. Hiszszük is, hogy e terv a városi képviselőség által, hol pár nap mulva alkalmasint tárgyaltatni fog, felkaroltatván, kivitelére gát nem fordittatik elé. Az eredményt hozandjuk.

— Közgyülést tart deczemb. hó 26-án délelőtti $8^1/_2$ órakor a nagy-kanizsai segélyegylet, melynek tárgya a következők leendenek: I. Számadási jelentés. II. ennek, ugy az egyleti könyvvezetés megvizsgálására szükséges bizottmány kineveztetése. III. Jótékony czélokra forditandó összeg meghatározása. IV. Az $186^5/_6$-dik évre letéteményezendő tartalék-alapösszeg meghatározása. V. Az egylet érdekében előforduló inditvány behozatala. VI. A sorsolás utján kimaradott 6 választmányi tag megválasztás.

— Sóhiány. Feltünően érezzük Nagy-Kanizsán a só hiányát ugy, hogy nem a rendes 10—11 kr. fizettetik már több helyütt fontjáért, hanem 18 krajczárjával. E körülmény erélyes, intézkedést igényel; mint halljuk a városi hatóság már jelentést tett a megyénknél.

— Cseppekből lesz a tenger, de cseppekből lesz a — folt és piszok is. Amazt nem, de emezt meglehet akadályozni, csodáljuk is, hogy éber városi kapitányunk hivatalos erejével meg nem akadályozá, mert hiszen édes mindnyájan kivagyunk téve e cseppek szerecsenitő tulajdonságának. Ha a mi érdekünkért nem is, de legalább szépeink iránti lovagias figyelemből kérjük az utczákra kipöffeszkedő kályhacsövek oly iránybani eltávolittatását, hogy ördögies áldásától megkiméltethetnénk. Különösen a főtéri Kiss háza előtt már egész kis fekete tengert képez.

— A nagy-kanizsai postát — mint halljuk — jövő évi februar hóban a kormány átveszi.

— Szülés. A bajcsi erdőben a sertések által figyelmessé lett kanász egy nőt talált, ki épen két gyermeket hozott a világra. Beszállitá Bajcsra, azonban a szegény nő s egyik gyermeke meghalt, a másik pedig él.

— Tüzesetek. Söjtörön deczember 1 és 2 közti éjjel nagy tüz volt. Hallomás szerint a helység fele leégett. Csér pusztán az épületek, mely özv. Tassy Gábornéé, többszörös roszlelkü gyujtogatás következtében egészen hamuvá lettek. Lövői járási Borabás községben szinte az utóbbi napokban 14 lakház, melléképület és eleséggel lön a lángok martalékává.

— Olcsóbor. Zárai tisztelt levelezőnk tudósit bennünket, hogy ott a vörös bor itczéje, mely erejénél fogva majdnem fekete, csak 6 krajczárba kerül a nyilvános vendéglőkben is.

— Adakozás. A nagykanizsai városközönsége által az országos honvédsegélyező alap gyarapitására megszavazott 300 frt. ugy gyüjtés által, magán adakozásokból bevett 300 frt. 60 kr. készpénz f. évi deczember 9-én tek. Martinkovits Károly járásbeli főbiró urnak kézbesittettek oly megkéréssel, hogy azt Zalamegye utján a magas belügy-ministeriumhoz felküldeni sziveskedjék. Ezen összegen felül a nagykanizsai takarékpénztár külön ugyanezen czélra 100 frtot szavazván meg, azt posta utján közvetlen küldötte fel.

— Légrád mezőváros, megyénkben, minden kedden tartandó hetivásárra nyert engedélyt.

— Olasz munkások. Deczember 11én 157, 13-án pedig 165 olasz munkás érkezett városunkba, kik a trienti kerületből jöttek hazánkba a barcsi vasutvonal elkészitésében. A beállt rosz idő s hidegebb égaljai változás miatt munkájokat visszahagyák s N.-Kanizsára seregesen jöttek; itt mint ruházat, és pénznélküliek visszamaradtak. Kérvénynyel járultak a tek. városi hatósághoz, hogy élelemmel láttatnának el s szállittatnának tovább; e körülmény táviratilag feljelentetett a belügyministeriumnak, honnan azon emberbaráti nemes intézkedés érkezett viszsza, hogy állam-költségen láttassanak el s szállittassanak haza. A táviratos feljelentés nélkülözhetlenné vált, mert ily nagyszámu munkásokat nem rendes laktanyával, sem más költségekkel a városi hatóság el nem láthatta. Az első szállitmány egy ebéd s vacsorával, a második pedig ebéddel láttatott el, s ugy küldettek a vasuton kincstári pokróczokkal ellátva illetőségök helyére — a trienti kerületbe.

— Utaink a hófuvatagoktól megtisztittattak s most már járhatók. Ily hófuvatagok eltávolitása jelentékeny munkája s költségébe kerül városunknak.

Somogy-megyei hirek.

h. Pozsonyban a mult hó végén, egy városunkbeli fiatal jogász K. J. golyóval vetett véget életének. Az okok, melyek szegény barátunkat e tettre vezérelték — majdnem egészen ismeretlenek, — azon töredékes hirek pedig, melyek ezideig hozzánk jutottak, olyannyira ellenkezők a természet törvényeivel és kombinatióinkkal s olyannyira kényesek, hogy azok fejtegetésébe nem bocsátkozhatnánk keményebb szavak nélkül, — nem is teszszük tovább ezt, hanem míg a korán elhunyt tehetséges ifjunak nyugalmat kivánunk, — addig óhajtjuk azt is, hogy az egyszerü fájdalom, melyet a legközelebbiek érezhetnek, ne legyen nagyobb teher, mint egyszerü fájdalom, melyet az önkényt eltévedt ifju kétségbeesett lépése, önmagávali meghasonlása okozott.

h. Simonelli A. P. tanár. — Abdul Aziz török szultán udvari büvésze — a párisi világ kiállitási utjáról hazatérve — daczára hogy a „spanyol, portugál és berlini udvari fő ceremoniamestertől előadás rendezésére végett meghivása van" daczára, hogy ez utjában Kaposvárt érintve — nehány mérföldecske kerülőt csinált; — városunkban két rendkivüli előadást rendezett. Amint vártuk — volt is közönsége és szép bevétele, melylyel városunk iránti rendkivüli előszeretete böven meg is jutalmaztatott.

h. A dalárda m. hó 27-én tánczcal egybekötött dalestélyt rendezett. A dalok — mint dalok sem jók — s előadva sem igen jól voltak; hanem ami a tánczot illeti, ami a szép közönséget, jó kedvet, fesztelenséget, rendezést illeti, fényesen sikerültnek mondhatni az estét, s bizonyitékot szolgáltatott a dalárda arra, hogy életképes, hogy egyik czéljának kitünően megfelelt s ilyes mulatságok rendezésében felülmulhatlan. Annyi szép lyány volt, de annyi, hogy . . . de nem szólok többet mert — — aztán nem is szép az a részrehajlás.

h. A kaposvári ifjuság — valláskülömbség nélkül csatlakozva, a farsangon „egyenlőségi bál" czim alatt két tánczvigalmat rendez. Az előleges értekezésekből ismerve is ajánljuk e szép eszmével kapcsolatban lévő terv pártolását, mely ifjuságunk érettségének jele.

h. Egy városunkbeli — nem tudjuk foglalkozásáról nevezni — embert, Babás Gyurát a körületen levő falvak egyikének korcsmájában annyira összeverték, hogy ebben meg is halt. Requiescat in pace.

h. P. Kovácsiban és Hács községben a mult napok folytán nagy tüzek voltak. Első helyt majd 100, utóbbiban 20—25 ház égett le.

— Vadászati kihágásról értesittetünk Somogyból, melyszerint több helyen rendellenes és üzérkedési vadászat vezettetik még a párosulási időben is — a vadtenyésztés nem csekély hátrányára. Egyuttal tanuságul megemlitjük, hogy tavaly Francziaországnak, az állami erdők vadászati haszonbérlete 900 ezer frankot jövedelmezett.

Sopron-megyei hirek.

— Helyreigazitás. Örömmel vettük a czáfolatot, mely szerint a lelkes soproniak között B. Eötvös minister ur által inditványozott népnevelési egylet valóban megalakult s egyhangulag választott köztiszteletü elnöke Gróf Széchenyi János ur ő méltósága vezetése alatt a legszebb virágzásnak néz elébe.

= Tüzvész. Mult hó 25-én Mosonmegyében fekvő Winden nevü helységben 5 gazdasági épület 6 pajtával egyetemben a lángok martalékja lett. Az elégett épületek ugyan biztositva valának, de nem ugy a benne fekvő termények, s ennélfogva az illetők tetemes kárt vallottak.

= Az idei bor, ha nem is jó, mégis hatását gyakorolja. Annak tulságos élvezése által nemcsak a körüllevő helységekben támadnak korcsmai veszekedések, s minél fogva a megyei hatóság több izben terheltetik, hanem sőt Sopron városunkban is alig megy el egy nap, melyen ilyféle fellépések ne történnének; a városi őrségnek elég dolga van az ilyen kihágások megszüntetésével.

= Az idei gabona-viszonylatok folytán az Eszterházy-féle egyes árendálásoknál való körülmények oly üdvadóan alkoták magukat az idén, hogy pl. amint állitják a kapuvári társaság részvényesei több mint 30% kamatot és osztmányt nyertek.

= Sopronmegye egyik régibb czukorgyár birtokosa azon tervvel foglalkozik, Vasmegyében, a vaspálya közelében a jövő évre egy uj czukorgyárt épithetni. A hazai müipar érdekeiben kivánjuk e tervnek minél előbbi létesitését.

= A soproni müegylet dec. 1-én délelőtti 11 órakor megtartotta alkotmányos közgyülését. Az egylet 132 tagból áll.

= A sóáru lejobb szállitása avagy a sóárulás a fogyasztó közönség érdekeivel való összhangzásba hozása végett az utolsó sopronmegyei tárulattól, Gróf Viczay Hedér ur elnöklete alatt bizottmány küldetett ki, mely dec. 3. Sopronban a Szarvas vendéglőben első tanácskozmányát tartotta. E tanácskozmánynál a sopr. kereskedelmi s ipar kamra is két küldötte által részt vett.

= Hó és járda. Minap a városi hatóság azon rendeletet tevén, hogy minden háziur, büntetés mellett kötelesittetik minden hó esés után a járdát az illető házak mellett tisztitani. E rendelés irányában teljes megelégedésünket nyilvánitván, sajnálattal kell felemlitenünk, hogy e rendeletnek nem alkalmazzák magukat ugy a mint a hatósági parancshoz illik. Mert a 2—3-ra való éjszakán hult hó még számos helyen hiába heverve várt a maga elhordására. — A háziurak jobbnak látták azon munkát a nap melegére hagyni. — Mi az itteni városkapitányságnak csak azt a tanácsot adhatjuk, hó esés után mindjárt biztos őrjárókat méltóztassék küldeni, a kik a hanyag háziurakat büntetésre vonják. — Csak ily módon javithatók a mostani körülmények.

Vas-megyei hirek.

— Molnári vasutügy. Érdekes szellemharcz uralg a „Veszprém" és „Győri Közlöny" közt az ismert molnári vasutügy miatt. Még mindég nem találhatni ki, melyik lesz a kormány részéről eldöntve, a Buda-Veszprém-molnári, vagy a Győr-Pápa-molnári vasutvonal kiépitése?

= Aranymise. Mult hó 24-én a vasvári esperesi megye ritka s magasztos ünnepet ült. E napon tartá t. l. Köztiszteletü esperesünk Zsiray Pál aranymiséjét. A tisztelt 75 lefolyt évéből negyvenen felül töltött be mostani plébániáján Győrvárott. Az ünnep reggelén az esperesség lelkipásztorai testületileg mutaták be tiszteletüket, midőn is t. Góry Antal tolmácsolá szép és velős szavakban az egybegyültek érzelmeit; s beszédje végén gyönyörü mivü ezüst pecsételőt nyujta át az agg lelkésznek, ki mély meghatottságában csak néma köszönettel felelhetett. Ezután folytonos mozsarazás közben megindult a menet és koszorus leánykák és a vasvári templomi zenekar kiséretében a templomba érkezett!! Kézvezetőképen Góry plébános müködött, a szónoklatot Németh Pál egyházmegyei plébános tartotta. Hathatós szavakban értekezett „a kötelesség teljesitéséről," különös sulyt fektetvén arra, hogy mindenki vessen számot magával, mielőbb bárminek teljesitését elvállalhatná; s ha ez minden embernél szigoru törvényként állna, soha nem lennének — gyenge tisztviselőink.

A beszéd statistikai részéből kiemeljük, hogy Zsiray Pál plébánosi müködése alatt 4950 gyermeket keresztelt, 4535 egyént temetett és tizenkétszáz páron felül eskettett össze. Mise végeztén pazar ebéd várta a számos vendéget a plébánia házánál s miután Góry plébános az ősz háziurra poharat emelt, a toasztok hosszu sora megindult s fesztelen vigságban végződött a nap. Adja Isten, hogy az ünnepelt még sokáig emlékezhessék vissza éltének legszebb napjára.

= A vasvári „Olvasó Kör" mult hó 3-án tartá első közgyülését. Az alapszabályok demokratikus irányuk által tünnek ki s egyhangulag elfogadtattak. A tagok száma a hatvanat meghaladja. A választmány közfelkiáltással választatott meg s a következő urakból áll: Elnök Puly István, pénztárnok Hátta Gáspár, könyvtárnok Léránt József, jegyző Gamauf Vilmos. Tagok: Bogdán János, Bue János, Büky Gyula, Frankl Miksa, Győry Mihály, Kőváry Gábor, Ludvig Gyula, Simon Pál, Szakács János, Tóth Bencze. Gyülés után az ismerkedési estély kezdődött, mely a körmendi zenekar müködése mellett késő éjfélig tartott. Jövő közgyülés, mint halljuk, deczember 11-én lesz. Az életre való egylet érdekesebb mozzanatairól, időről időre tudositást fogunk hozni.

= A müncheni mérgezésben. Arról értesülünk, hogy Bárdossy központi főbiró ur Bécsből érkezett távirati megkeresés folytán e napokban Ebergényi Julia szülői házában megjelent. Hivatalos müködésének mibenállását természetesen titok leple fedi.

= Vasmegye e havi tiszti ülésében elhatároztatott, hogy a megyei utakon a kavicsnak kupaczbani kihordása megszüntetendő, miután feldülésekre stb. adott alkalmat. Elismerjük az intézkedés helyességét e tekintetben, de kiváncsiak vagyunk, valjon miképp fog a kavics mennyiség azután ellenőriztetni?

* Fényképészi tökély. Knebel Ferencz helybeli fényképészünk, ki a vidékben szorgalmas és tökélyetes képei által a legjobb hirben áll, legközelebb Bécsből az ujabban feltalált és tökélyetesitett fényképek készitésére szükséges gépeket nagy áldozattal megszerezvén, — a legtökélyetesebben késziti a legparányibb miniatür, ugy az élet nagyságú arczképeket. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Távirdai munkásság. A vasuti közlekedés megszünte óta távirdánk részint helybeliek, részint az itt szorult idegenek által annyira igénybe van véve, hogy naponkint 50—60 sürgönyzés adatik fel.

Német színészet. Egynegyed éve már, mióta nálunk Thaliának ezen felkeresett papjai felütötték sátorfáikat, a szánakozásig silány társaság még is rendesen telt házaknak örvend. — Hja! a világ több krumplit eszik, mint ananászt.

Hirtelen halál. Balogh Antal Vasmegye törvényszéki ülnöke és helyettes alispánja szélütés következtében f. hó 9-ére virradólag megszünt élni. Béke hamvaira!

Kinevezés. Kőszegváry Gyula vasmegyei telekkönyvi fogalmazó erdélyországi helyszinelő biztosnak kineveztetett.

Óriási zivatar. Folyó hó 3-tól egész 8-ig oly borzasztó orkán dühöngött vidékünkön, milyenre legöregebb embereink nem emlékeznek, hat napig szünet nélkül orditott a szél erős havazással, s oly hófuvatokat idézett elő, hogy a vaspályai közlekedés rögtön megakadt, számtalan ember hányta a havat az utakról, de pár óra mulva ismét be boritotta a zivatar, a sok vidéki utas, kik itt szorultak, várják a vihar csillapultát, hogy aggódó övéik körébe ismét mielőbb visszatérhessenek.

A müncheni mérgezés.

Roppant érdekeltséget, de a művelt társas körökben méltó ütközést is gerjesztett a Chorinsky-Ebergényi megrázó esemény.

Igértük, és ügy figyelem kisérését, mit teszünk szomoru kötelességünk is, mert lapunk t. olvasóit közelebbről érdekli.

Münchenben nov. 26-án temették el kénsavanynyal megmérgezett Chorinsky grófnőt. E szerencsétlen nő családi neve: Tuffer Matild, ki 30 éves s ezelőtt Rueff név alatt mint énekesnő volt ismeretes, hol feddhetlen jelleme által tünt ki. Gr. Chorinsky Károly Baden-Badenban ismerkedett meg vele s az igénytelen polgári leány oly hatással volt reá, hogy szüleinek ellenére is Romában nőül vette. Tuffer kisasszony protestans volt, de a férjhez menetelekor áttért a róm. kath. hitre. Az egybekeléskor Odescalchi herczeg volt egyik vőfély. Az esketés alatt igen csodálatos körülmény fordult elő, a jegyesek ugyanis az oltár előtt térdepeltek, s a pap már elvégezte az előirt imákat, midőn a jegygyürüket akarta volna megáldani, akkor vették észre, hogy azok hiányzanak. Az esketést félbe kelle szakitani, mig a gyürük elhozattak; a babonás olaszok fejcsóválva mondogaták: e házasság szerencsétlenül fog végződni. Amint azonban ifju nejével szülei házában megjelent, neje a szülők tetszését is rövid idő alatt annyira megnyerte, hogy azok örvendettek fiok választása felett. De e boldogság nem sokáig tartott, mert a fiatal gróf a rendkivüli szép Ebergényi Julia kisasszonyt megismerte, neje iránt egészen meghidegült. A csalódott nő most maga inditványozta, hogy váljanak el s Münchenbe ment, hol az öreg Chorinsky gróf tisztességes évpénzt rendelt számára, melyből szerény polgári körben élt.

Gróf Chorinsky a helytartó fia 28 éves s igy nejénél ifjabb, már kora ifjuságától fogva igen kalandos életet élt. Négyszer lépett ki a hadseregből s ugyanannyiszor lépett ismét be, mindig a kadetségnél kezdette, de a legrövidebb idő alatt tiszt lett. Jelenleg főhadnagy volt, a Dom Miguel-féle gyalog ezredben.

Ebergényi Julia született 1842-ben atyja jószágán Szécsényben Szombathely mellett, kitünő nevelésben részesült, beszél öt nyelven. 1864-ben a brünni nemes hölgyek alapitványának tiszteleti hölgyévé neveztetett, a miért bárónőnek is hivaták, különben adresse: Julie d'Ebergényi Chanoinesse volt. Középtermetű, inkább szikár, vonásai majdnem férfiasak. A szép barna haju s kékszemű hölgy, — irják, — komoly természetü, [illegible] szivarozott is, halálfő jeles ékszert viselt. Atyjától azért különözött el, mert házasságra kényszerité, a grófot is csak szenvedélyből szerette, míg a gróf haláláig szerelmes volt belé, magát szeszélyeinek egészen alávetette. Utóbbi időben együtt ettek, együtt kocsikáztak.

A szerencsétlen grófnő erőszakos haláláról a müncheni rendőrség értesülvén, a nyomozást tüstént megkezdette.

Miután lopás nem történt, nem a nő előélete öngyilkosságot nem sejtetett, a rendőrségnek [illegible] kelle a férjével tudatni az eseményt. Ez atyjával Münchenbe utazott, az holt [illegible] elé helyezteték, ez alkalommal [illegible] a keblén hordott női arczkép, mely [illegible] Ebergényi Julia. E személyes [illegible] rendőrség megkerestetett, hogy a [illegible] szigoru vizsgálatot eszközöl[illegible] meg is történt. Az elfogató parancsra a kisasszony megrémülten tagadá, hogy ő [illegible]. Mindamellett letartóztatták s azóta szigoru kihallgatáson ment keresztül. Eddig tagadja az iszonyu tettet, noha a körülmények igen terhelik. A bécsi lapok mendemondáit ignoráljuk.

Terhelő körülmények; nov. 19-én egy csinos fiatal hölgy ment Bécsből Münchenbe egy ismeretlen urral, 21-én Chorinsky grófnőnél hosszabb látogatást tett Vay Mária bárónő név alatt. Este theáztak; a háziasszonyt kocsiért küldötték, hogy szinházba mehessenek. Azonban mire visszatért az ajtót zárva találta, gondolá: gyalog elmentek. Másnap csendes volt minden, harmadnap már betörték az ajtót, s a szerencsétlen grófnő halva találtaték a pamlag mellett orrából folyt vérpatakkal előtte. Csészéje üres, de gyanus kinézésű, Vay bárónőé pedig tele volt. A bárónő izgatottan tért az este szállására vissza s 1 óra mulva már Bécsbe visszautazott. Azóta a pinczérekkel szembesittették s állitják, hogy ama Vay bárónő a letartóztatott Ebergényi Julia kisasszony valóban. 22-én Bécsbe érkezvén, igen izgatott volt, de ezt éji utazásának tulajdonitották. Másnap Szombathelyre jött atyjához, honnan azonban következő nap nővérével Bécsbe visszautazott.

Pénzei közt bajor veretüek is találtattak, mi szinte a gyanut erősiti.

Állitólag egy theaedényt is találtak, melyet elrejteni akart.

A letartóztatott hölgy a bécsi országos törvényszék foglya, Chorinszky gróf pedig a müncheniė. Idősb Chorinszky gróf helytartói s kamarási méltosága és állásáról egyidejüleg lekőszönt. Ugy szinte fivére is.

A grófnő már taval is jelentékeny mellbeteg volt, azonban felgyógyult: az orvos eleinte gyakran kapott ismeretlen rokontól kérdezősködő levelet. Állitják, hogy kis mérvben már akkor is mérgezés történt volna.

A fogoly Ebergényi Julia bárónő a bécsi országos törvényszék 2-ik emeletén a 80-dik számu cellában van bezárva. Elfogatása napján a tényállás felvétele végett 16 óráig a „Sternutcában" levő rendőri fogházban volt szintén egyedül letartóztatva, s innen bérkocsin egy rendőrbiztos s szolgák kiséretében az országos törvényszék épületébe vezettetett át, mely expeditió közben ismételve állitotta kisérője előtt, hogy ezen ügyben ártatlansága dacara kevertetett. Az országos törvényszék felvételi irodájában az előirt testi vizsgálatnak alája vettetvén, szünet nélkül sirt, találtak a vádlott hölgynél kész pénzt, de semmi gyanusitó tárgyat. Hogy jobb élelmezésére a szükséges költség rendelkezésére álljon, kérte, hogy a rendőrség által tőle elkobzott, valamint a lakásán levő mintegy 320 fényi összeg nála hagyassék, mely kivánata teljesittetett is. Igényei igen csekélyek, többnyire leves, kávé s theával él, s rövid éjjeli nyugalmon kivül majdnem szakadatlanul fel s alá jár cellájában. Szivart s ujságokat kivánt behozatni, azonban ezt nem engedék meg. Jóllehet bebörtönöztetése óta arczáinak vonásai láthatólag megváltoztak s teljesen halavány lett, a vizsgálóbiró, orvos s a börtönfelügyelő előtt mindig élénk kedélyállapotot tanusit, s ismételve arról kérdezősködik, meddig fog még kinos bebörtönöztetése tartani. Megengedtetett neki, hogy saját ágyneműjét használhassa, s ez már az első napon cellájába szállittatott. Naponkint különböző időben, legtöbbször este kihallgatják, mely alkalommal mindig elegáns toilettében s szorgosan rendezett hajjal jelen meg. Miután nem engedték meg, hogy hirlapokat járasson, legalább egy magyar imakönyvet kért, mit meg is adtak. A fogház felügyelőtől, ki őt kiszolgálja s a vizsgáló biró elé vezeti, többször kérdezte, hogy Gusztávja, Chorinsky gr. főhadnagy szintén be van-e börtönözve s hol? mire természetesen választ nem kap. Irószereket kapott ugyan, de a levelezéstől szorosan eltilták. Cellája előtt áll az őr, kinek kötelessége őt a cella rácsozatos ablakán folyvást figyelemmel kisérni. Ismételve kifejezte azon óhaját, hogy szülei meglátogathatnák; mit azonban mostanáig meg nem engedtek. Az épületbe a megengedett sétára meg egyszer sem ment ki.

Irodalom.

— † Most vettük a szomoru hirt, hogy Bérczy Károly, a jeles iró, nemes szivü férfiu, hü és buzgó hazafi f. hó 11-én Pesten szivbajban hirtelen meghalt. Született Balassa Gyarmaton, 1821-ben.

— Györky Antal a jeles borász „Borászati Lapok" czimü szakközlönyre nyit előfizetést negyedévre 1 frtjával. Az előfizetők a „Borászati Naptárt" 20 krért megkaphatják.

— Zellinszky Mihály „Kossuth-dalok"-ra nyit előfizetést egy forintjával, mely Kilián György pesti könyvárushoz küldendő.

— Vettük Vahot Imre barátunk által szerkesztett s kiadott „Honvédek könyve" czimü uj folyam 1-ső és 2-ik füzetét. E tartalmas s nagybecsü füzetek Klapka, Perczel, Mogyoródy, Vetter, Asbóth L. és Földváry Károly körő rajzolt, hün sikerült arczképeit s életrajzait hozza. Adatokat, érdekes leirásokat a szabadság harczából. Szépirodalmi részében Vahot Imrétől „Egy nőhuszár" czimü érdekes regényt hoz és jelesbnél jelesb honvédkölteményeket, melyekből egyet jövő számunkban mutatványul hozni fogunk. E füzetek ára 1-1 frt. A 3-ik füzet Gr. Hadik Gusztáv, Dobozy István és Földváry Albert arczképeit és életrajzait hozandja. Előfizethetni 5 füzetre 5 frtjával a szerkesztő-kiadó Vahot Imrénél, Pest, Szép utcza 3. sz. Dicső multunk, szabadságharczunk iránt, ki kegyelettel viseltetik, lehetetlen, hogy e költséges vállalatot lelkesen ne karolná fel, mit is ezennel a legmelegebben ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Az előfizetési pénzek elküldését mi is készséggel teljesitjük.

— Az 1848. XVIII. t. cz. alapján fel állitott esküdtszékek kerületi közvádlóinak a sajtótermékek egyegy példánya ujabbi ministeri rendelet folytán szinte beküldendő s mint köteles példány bérmentetlen.

— Megjelent s beküldetett: Babszem Jankó naptára 1868-ra. Ára 2 piczula, azaz 20 krajczár. Mellényzsebnaptár levén, kelendőségre van kilátása.

— Uj évkor két uj ellenzéki lap jelenik meg. Egyik „Zászló" czim alatt, szerkeszti Madarász József orsz. képviselő; másik „A Nép" képes ujság, szerkeszti Áldor Imre.

— A „Honvéd" czimü lapnak nemcsak járatását, de olvasását is a bécsi hadügyminister az egész hadseregnél eltiltotta.

— Majthényi Flóra előfizetést nyitott „Elegiák kis fiámhoz" czimü 20 költeményből álló füzetre példányonként 60 krjával. A munka uj évre jelenik meg. Az összeg szerzőnőhez Budára Császárfürdő 111. sz. a. küldendő. A magas lelkü s mély érzelmü költőnőnek e szomoru nap[illegible]szerü elegiáit ajánljuk olvasónőink pártfogásába.

— Kedves munkatársunk Rakosi László "Az uj nemzedék és társadalmi reformja" czimü közhiányt pótló jeles művére az előfizetési határidőt deczember végéig véglegesen meghosszabbitván, ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Előfizetési avagy megrendelési ára 1 frt.

Nyilt tér.

Zenekedvelőknek.

Bernben tett közelebbi látogatásunk alkalmával, alkalmunk volt ugyanott Heller J. H. zenélő, szelencze és zeneműrekből álló valóban nagyszerü árukészletét csudálhatni.

Ezen a maga nemében a legkitünőbbet előteremteni képes gyárnok forgalmát mesés nagyságunak s a legtávolabb világrészekre kiterjedőnek állitják. E gyár készitményeinél valamint zenészeti, ugy a külszintekintetében is az ujabb kor minden haladására gondos figyelem forditattik, ennélfogva a Heller-féle zeneműveknek egy teremből vagy családnál sem kellene hiányozniok.

E művek karácsonyi ajándokul is különösen alkalmasok.

Megholtak névjegyzéke.

Nagy-Kanizsán.

Novemberhó. Németh Ferencz 2 év. Schindler Mátyás 28 év. Flombort Károlina 1 nap. Banczek Anna 63 év. Németh Mari 3 hón. Horváth Pál 8 hón. Weber Ferencz 43 év. Marics József 2 het. Horváth József 6 het. Varga Zoltán 14 hón. Ádesek Gyula 3 hón. Orbán György 8 hón. Kigyósi Julianna 2 év. Herczeg Katalin 42 év. Pávics János 4 hó. Farkas György 1 nap. Pischl Therezia 38 év. Mersics Victoria 53 év. Puskás Karolina 4 év. Posztávecz József 4 év. Eillics Lajos 22 év. Magyar József 74 év. Jászay Berenc 3 hón. Péter Katalin 55 év. Horváth József 7 hón.

Nyilt pósta.

— B. K. ‚A vallás s művészet együttes eredete' czimü czikkét mi nem közölhetjük. Haladási szempontból véve a czikk — jó, noha igen rövid. Vidéki lapnak különösen kimért programmjának kell lenni s óvatosan szólani oly tárgyról, mely visszatetszést szül anélkül, hogy hasson, avagy hatása lehetne a — népre.

— Töredezve küldött munkákat nem fogadhatunk el s nem közölhetjük. Kell az egészet birnunk, hogy megbirálhassuk.

— ‚A lengyel menekült". Részvétre érdemes, s rokonszenvvel is viseltetünk iránta, de a — ruhát ujra öltöztetendő.

— H. S. A. ‚Bimbó füzér" kiadható; az ön költségére szivesen megteszem, bizományba át is veszem.

— S. S. A zsebkönyvbe küldött dolgozatok nem vehetők fel. Az első kevés változtatással — igen!

— V. S. Pécsett. Szives igéretét köszönettel veszszük; lapunkat megindítottuk állomására üdvözletünk kiséretével.

— T. J. Zára. Fogadja szivélyes üdvözletünket! Kedvesen vennők a magyar tengerpart vidékéről érdekes tudósitásait.

— K. E. Szomorkodunk a „virgoncz" halálán, a feltámadás napja azonban erre nézve közeleg. Várunk! Egyébbként levelünket menesztettük üdvözletünk kiséretében.

TÁRCZA.

Magyar fiu dala.

1867-ben.

Szavaltatott a szegedi izr. főelemi tanodában tartott nyilvános vizsgálat alkalmával.

Magyarország az én hazám,
Ezért dobog, a hevült szivem,
Ifjú korom szép tavaszán,
Ezért lobog fel érzetem.
Lelkem édes forró vágya
E hazának boldogsága.

A kis madár is szereti
Azt a hazát, hol szülétett,
Bájos dalát ott csevegi,
Hol nyert örömteli életet.
S bár messze üzi őt a tél,
Szivében a hon képe él.

Szeretlek én is szép haza,
Tied keblem első dala,
S ha végsetem komény szava
El messze földre int vala;
Ott is híven tied vagyok —
Imára érted buzdulok.

Legédesebb öröm nekem,
Beszélni ékes nyelveden,
Legkedvesebb élvezetem:
Merengni ősi híreden.
Olvasni a sok hős csatát
Hunyadiak fénykorszakát.

A képzelet szászárnyain,
A messze multba s állva át. —
S a büszke várak tornyain,
Látván a győzők zászlaját:
Hálára gyulad érzetem,
Hogy ily hazám van énnekem.

Ott, hol ős Kárpát ormain,
Égek felé szirt meredez,
S hol Adriának partjain
Fiume hangja zengedez:
A szép magyar hon áldva él,
A honfi benne hisz, remél.

A szent szabadság hajnalán
Örömsugárt ragyog felénk,
Ész s jogosság angyala
Zászlót erezve jön elénk,
S e zászlón irva az vagyon,
Hogy éljen a nép szabadon.

Hit- s nyelvkülönbség ne legyen
Válaszfal népfajok között.
Jogban, tehetben részt vegyen
Minden magyarhoni szülött.
Testvériség s közös jogok
Által legyünk mind szabadok.

A sok viszály s viszály után
Légy boldog óh kedves hazám!
Térdepelve a hit zsámolyán
Érted könyörg áld s imám.
Elmém, szivem, karom, tied
Számomra nincs hon kivüled.

Észszel a honnak kőszirjavát
Emeljé égi érzemény.
Karral a honnak őrjogát
Megvédni hősi s ent erény
Ily küzdelem, ily érzület,
A legnemesb honszeretet.

BÓJA GERGELY.

A scarphouti halász.

A „Novellen-Flora" czimü regénytár után közli Bükkeny Márton.

(Folytatás.)

Mindazáltal, midőn a szobát közelebbről szemügyre vevé, annak berendezésében legalább semmi visszataszitót nem talált. Gazdag szőnyegek fedék most is a falakat, finom bársony és bibor ruhák fekvének még most is egymásra halmozva, s ezüst edények, serlegek, poharak állottak készen az asztalon. De a kis elrácsozott ablakok, a borzasztó vastag falak, a bársony ágyfüggönyök lekopott szinei, a boltfalazat, mely nem mutatott kifaragott aranyos lombozatot, hanem csak hideg, kopasz falat láttatott, elárulák neki, hogy jelenlegi lakása egy magányos összedűledező várnak egyik szobája, de a melyben egy évszázad előtt emberek laktak, kiknek ereiben ép azon vér folyt, mint az övéiben.

Fölkelt, kitekintett a hullámzó tengerre nyiló ablakon s a jó öreg Baldulára és ennek veszélyteljes utjára gondolt. Mint lázas álom lényei léptek az öreg halász szép leányának, szelid nyájas neje s szép fekete szemü fiának határozatlan alakjai képzelőtének szemei elé. Összerezzent, midőn az ajtón halk kopogást hallott s egész idegzete az átélt borzadalmak által annyira meggyöngittetett, hogy alig tudott „szabad"-ot mondani. De teljesen visszanyeré ismét nyugalmát, midőn az ajtón Emmelinának, a halász leányának csinos mosolygó arczát látá betekinteni.

Korábbi napjainak megkedvelt s reá nézve majd nem nélkülözhetlenekké vált tárgyaitól elszakitva, egyedül és elhagyatva e durva, kellemnélkül tartózkodási helyen veszélyek által környezve s először tétetve ki szerencsétlenségnek, a grófhölgy szive vaj-

mi hajlandó volt valamihez hozzá fogni, a micsak négilleg [illegible] szeretetreméltónak tünhetett föl előtte. Ugy találá, hogy Emmelina szelid és nevelt; s ha bár fiatalabb mint ő, mégis álhatatosabb kedélyü volt, miután komolyabb iskola tanitá őt, s nemsokára a két leány bizalmas lábon állott.

[illegible] egy más társat is adott [illegible] kivül [illegible] termésetes [illegible] engedést nem tudá megadni, jóllehet az nyugalmára nézve veszélyt hozóvá kezdett lenni.

Mindennap a reggeli és esti órákban meglátogatá Albert, a halásznak fia, kit atyja visszahagyott, hogy azon védelemről gondoskodjék, melyet csak férfi nyujthat, nővérének kizárólag ezen menhelyet, s Margit rövid idő mulva sóvárral kezdé e látogatásokat elvárni, mint egyhangu fogságának legszebb óráit.

De eközben a halász nem tért vissza. Egy nap a másik után mult el, reggel est, estet regg követe, s a csónak, mely ama végzetteljes estén elhagyá a scarphouti partokat, nem tért vissza. A halász neje sóvárgó pillanatokat vetett a messze vizekre, s ha este a többi partlakók bárkái a part felé közeledtek, gyermekei eléjök futottak, hogy atyjok után tudakozódjanak, de — hasztalan. Ezen kivül ugyanazon időben a tenger által deszkadarabok, árboczok és vitorlák hányattak ki a partra, s a scarphouti egykor oly boldog halászcsaládnak homlokai elkomorultak. A két másik férfi, ki a halászt kisérék, nőtlen volt, de rokonaik végre az utolsó reményről is lemondtak, s a blankenberghi Boldogasszony-templom papja felkéretett, az eltüntek lelkeiért szent miséket mondani. A jó öreg fájdalmasan sirt midőn a kérést teljesiteni megigéré, mert jóllehet udvarokat látott s egy hatalmas fejedelem házában élt, mégis igen szereté igénytelen községét s különösen a jó halász irányában, kinek csónakja elmaradt, kiváló hajlamot táplált. Flandriai Margit, kinek sorsa a szerencsétlen scarphouti halászcsalád sorsával annyira összeforrt, minden egyes napnak reményeit és aggodalmait meghallá, ha Emmelina sirt, ő is sirni kezdett s megszoritá Albert kezét, mialatt az atya sorsa fölötti mélyen érzett fájdalmával vigasztalá a fiunak szivét. „Nehéz véghet nyugszik rajtam", mondá, „a hová csak jövök, szenvedést és veszélyeket hozok, mig magam e veszélyek elől menekülni iparkodom."

„Ne aggódjál e tekintetben, felele Albert, mialatt a szép leány kezét ajkaihoz emelé, „mi csak azt tettük rajtatok, a mi kötelességünk volt, s ezt nem is sajnáljuk, ha mindjárt atyánkat is elvesztettük volna. Ép oly kevéssé aggódjál, saját sorsod fölött. Az időknek jobbra kell fordulniok. Te biztosságban vagy, s ha mégis a legvégsőre kerülne a dolog, utolsó csepp véremig védelmezni foglak."

De már a legközelebbi reggel megváltoztatá a helyzetet. Alig hogy vége volt a hajnali misének, midőn az öreg áldozár önmaga látogatá meg a halász kunyhóját s azután a többi lakásokba is beszólt, mindenütt hová jött, örömet és reményt támasztván a szivekben. Mi, kérdi a nyájas olvasó, volt ily örömnek forrása? — Semmi más, mint egy álomlátás! Az öreg, mint mondá, azt álmodá, hogy a scarphouti halászt életben s egészségben látá, egy hálóval kezében, melyben roppant mennyiségü hal ugrált. S ezen egyszerü álom az akkori időben elégséges volt a bánkódók szemeit fölszáritani, s szomoru szivekbe reményt önteni. Albert Margithoz repült, hogy az örvendetes ujságot közölje vele, s nem egy barátságos szó váltatott közöttük. Albert most már gyakrabban is jött, mert az öreg áldozár valami módon megtudá, hogy az ifju halász igen nagy érdekkel viseltetik azon események iránt, melyek Flandriant megrenditék, a jó öreg azért minden nap hozott neki ujságokat, melyeket az ismét a grófhölgygyel közölt. Az ifju azonkivül észrevevé, hogy jelenléte fölviditja a szüzet, s hogy beszéde annak fájdalmát legalább némi időre elfeledteti vele. Margit az ő társaságát annyira kezdé kedvelni, hogy azt még Emmelinaénak is elébe tevé, mert ő többet tudott a világról, az emberekről s az udvari életről mint Emmelina, s ő édes kötelességnek tartá, neki mindazon vigaszt és örömöt megszerezni a miro csak képes volt. Az ifju látogatásai napról napra gyakoriabbak lőnek s tovább tartottak. Majd tervet készitett, Margitot az ő börtönéből kiszabaditani, azt Emmelinával együtt egy csónakban szép holdvilágos éjjel a tengeren átszállitani akarván, majd ismét a régi épület omladozó kövein ült s a grófhölgy borus gondolatait rég elmult napok történeteinek elbeszélésével oszlatá szét, midőn ezen bástyák ellenségek támadásaival daczoltak, s ezen csarnokok szép hölgyek és vitéz lovagok gyülhelyei voltak, kik azóta régen mélyen a föld alatt porladoztak. Azután ismét azon eseményeket közölte vele, melyeket hallott, midőn Namur vagy Tournaiban tartózkodott; a keresztes szolgáinak hös tetteit a távol Palaestinában, vagy pedig fogságuknak és szükölködéseiknek borzalmait; ismét máskor, midőn együtt ültek a parton énekelt, oly hangon, oly készültséggel, oly érzéssel, melyek, mint Margit gondolá, nem találják párjokat az egész világon.

Igy mult el nap nap után, s a tapasztalatlan ifju grófhölgy egyszer csak azt vevé észre, hogy szive az alacsony születésü ifju szerelmi bilincseibe jutott. S mégis, tehetett-e valamit annak megakadályozására? Nemcsak, hogy Albert, legalább az ő szemeiben legszebb férfi volt, kit valaha látott, nemcsak hogy az szelid, nevelt és gyöngéd volt, hanem ő a védelem, a segély, a társalgás, az oktatás s a remény tekintetében is egyedül arra volt utalva, sorsa annak egyetlen szaván függött, s mig az hivatásának s föladatának magas méltóságát büszkeséggel látszék átérzeni, hölgye nyugalma és biztossága fölötti meleg, komoly és szorgos gondoskodással teljesité azt.

S tudá a szüz, hogy az egy halásznak fia azon országban, melynek ő volt úrnője szerelmét viszonozni bátorkodott, igenis tudá — szemeiből olvasá beszédének hangjából hallá s azon erőskar remegéséből érzé, melyre titkos vándorlásaiknál támaszkodott. Igy e tiszta érzelem napról napra nőtt, mig szavak váltattak, melyeket nem lehete visszavonni; Margit biztositá az ifjut, miszerint ha az ég ugy akarná, hogy atyjának országa sohasem jusson vissza többé házának birtokába, örvendő szivvel utasitana el magától fényt és pompát s kötne örök hüségi frigyet a scarphouti halász fiával.

De az öreg halász még mindig nem tért vissza. Napok hetekké, hetek hónapokká lőnek de semmi róla vagy társairol szolo hir nem jutott a scarphouti partokra s az érdekeltek azt kezdik hinni, hogy az öreg áldozárnak álomlátása nem volt egyéb, közönséges álomnál csak egymaga a halásznak családja nem osztozott ez uralgóvá váló véleményben. Az anya és Margit is a jó öregnek álmát csalhatatlannak látszának tartani s ez minden nap meglátogatá őket s hozott nekik hirt mindazon eseményekről, melyek az országban duló csatározásokban adódák magokat.

Ezen idő körül a francia király fölkelt, hogy a flandriai lázadokat megfenyitse, s az ifju grófot birtokaiba helyezze. Ennek hü bérnokait zászlói alá szólitván miután két tapasztalt vezért állitott seregeinek élére, a nyugtalanított tartományba tört.

Előnyomulásban igen kevés fegyveres ellenállásra talált, jóllehet s regének két vagy három kisebb csapatosztálya a főhadtesttől elszakitván, lemészároltatott. De ez a fejedelem haragját csak még jobban fölingerlé, s ő esküt tőn, hogy csak a lázadóknak kiontott vére által fogja jó Károlynak s vele elhullott barátjainak halálát megboszulni.

Ez volt azon hir, melyet az öreg pap egyik napon az év vege felé a halász fiának hozott, s melyet ez azonnal közölt Margittal, ki azt igen vegyes érzelmekkel halgatta meg; mert ha mindjárt azon gondolat, miszerint atyjának gyilkosai most érdemlett büntetésöket veendik, s fivérének jogos igényei a flandriai koronára érvényesittetni fognak, örömre hangolta őt, de mégis a félelem és bizonyosság attól, kit szeretett, elszakittatni, elhomályositá létegének napfényét, s szivét sötét éjbe temeté.

A legközelebbi napon azonban Albert oly hireket vőn, melyek félelem és borzadással tölték el szivét. Burchard a gyilkosok vezére, mint a hir hangzott, egy követet küldött a franczia királyhoz, azon kéréssel, hogy, vagy maradjon távol Brüggetől, vagy engedjen neki és társainak szabad elvonulást ha nem akarja, hogy még egy áldozat essék a grófi családból. „Károlynak," tevé hozzá, „kit ti jónak neveztek, egyetlen leánya hatalmamban van. Ismerem tartózkodási helyét s lánczon tartom őt. Kezesem leend, kinek vére folyjon, ha legkisebb szigorral járnátok el irányomban." —

Albert mély gondolatokba merült. „Igaz volna" kérdé magát, „hogy Burchard valóban fölfedezé flandriai Margitot?" — Meggyőződött róla, hogy, ha a dolog igy volna, itt az idő, atyja utasitásainak egy részét a grófhölgyet illetőleg követni, bármibe kerülne is ez, s miután ezen utasitások szerint a szerencsétlen grófhölgyet veszély fenyegetésének esetében a tengeren át Francziaországba kellendett szállitania, könnyen elképzelhető, hogy e parancs kivitelének nem kevéssé fájdalmasnak kelle lennie Albertre nézve, ki Margitban egyhangu életének csillagát látá. De minél tovább gondolkodott e dologról, annál inkább meggyőződött, hogy meg kell történnie.

Az utolsó három nap óta négy vagy öt idegen hajót lehete a scarphouti partok hosszában czirkálni látni s Albert elhatározá, kisérletet tenni e jelenet okának kitudására. Néhány fiatal halászszal a szomszéd kunyhókból tengerre szállt, s miután nemsokára ürügyet talált, a nagy hajók egyikéhez közelittetni, tettetett közönyösséggel kérdé, kiéi ezen hajók? De ki irja le rémülését és félelmét, midőn azt hallá, hogy a hajók „Burchardnak St. Donatia urának" hajói.

Azonnal visszatérvén a partra, elbocsájtá társait s az atyai kunyhóba ment, de itt ismét azon hirt hallá, hogy a franczia király Brügge ellen utban van s hogy Burchard embereivel együtt elmenekült.

Ugyanazon hir szerint a lázadók, kik a franczia sereg egy része által keményen üldöztettek, futásukat a tengerpart felé irányiták. Az idő drága volt, a veszély pillanata közel, de még nagyobb veszély látszék feküdni minden cselekvés módban, mely lehetőleg választathatott volna. A tengeren való menekvés Burchard hajói által elvágatott, Margit tartózkodási helye valószinüleg ismeretes volt, szárazföldön való menekvés pedig kétségkivül egyenesen az ellenséghez vezetendette őket. Albert tehát elhatározá, Margittal ez ügy fölött értekezni.

Átlépdelt a sötétes folyosókon s nemsokára a szép, de szerencsétlen grófhölgynél volt, kinek sorsa a jövő néhány percz elhatározásától függött. Mindent elmondott neki, de valamint neki, ugy Margitnak is nagyobb merénynek látszott a menekülés, mint a maradás. Épen a tengerdagálynak ideje volt, kevesebb mint egy félóra mulva a várnak a szárazföldtől el kelle választatnia, a franczia király az ellenségnek szorosan sarkán volt, s még egyebb más körülmények találkozhatandottak Margitnak előnyére. „Inkább meghalok," monda az utóbbi Alberthez, „semmint élve jussak kezeik közé s itt ép oly jól halhatok meg, mint máshol, kedvesem!"

„Csak hullámon át jussanak közeledbe," felele ez. „Már sok nagy tett vitetett véghez egyetlen kar által, s ha megvédelmezhetlek mig a király megjön, mentve vagy."

„De fegyverek!" monda a szüz, „nincsenek fegyvereid?"

„Oh igen!" felele az. „Senkisem ismeri ezen régi várnak titkait, mint atyám és én. Van itt fegyver, a mennyi csak szükséges. Várj egy pillanatig tüstént itt leszek."

(Folytattatik.)

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, decz. 14. Majdnem nyolcz napi üzletszünet után a közlekedés ismét szabad lőn, nem ugyan az országos közlekedést, de a vaspályait illetőleg, a zár csak Triest és délre nyittathatott meg, mig Bécs és éjszaknak nem egészen.

Daczára a forgalom megakadásának a gabonaár szilárdul tartja magát, tekintve a későbbi szállitás reményét, s nem is látható, hogy jelentékeny visszaesése lenne, sőt inkább sejthető, hogy a roza nagy szerepet játszane még, noha nagyrésse már kivitetett, a szükséglet azonban eddig korán sincs fedezve.

Jelenlegi árak alsó-ausztriai mérőként a helybeli piaczon: Buza 85—88 fnts 6 frt — kr, 6 ft 10 kr 6 ft 30 kr, Rozs 78—79 fontos — frt — kr, 4—4 fr. 10 kr. Kukoricza 84—85 font — ft — uj 2 ft 80 kr Árpa serfőzésre való, 70—72 font 2. 70. kr, 3 ft. Zab 45—47 font 1 frt. 80 kr — frt — kr 100 fej káposzta 8—10 frt — kr. Paszuly fehér 5 ft, — kr. tarka 4 frt, — kr. Gubó első rendü mázsája 26 frt — Szilvapálinka 20 fokú 26—28 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 fokú 18—20 frt hordóval együtt. Méz 19—20 frt. Borkő 23 frt ökörbőr mázsája 60 frt tehénbőr 62 frt, tinóbőr 65 frt.

Borok. fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8—12 frt. Villányi és szegszárdi fekete 1866. 15 ft. — Uj hont bor vörös és fehér 1867-diki 3—5 frt. — Balatonmelléki borok 1866- és 1865-iki fehér 8—12 frt akónként. Viasz 110—115 frt. Méz — frt — kr. Közönséges gyapju határörvidéki ára 60—62 frt. Fehér rongy ára 9—9 frt 58 kr. fekete 4—6 frt. — kr.

N.-kanizsai piaczi árak dec. 14-én.

Borsó itczéje 12 kr. Lencse itczéje 12 kr. Bab itczéje 7 tarka 6 kr. Burgonya mérője — ft 80 kr. — Marhahus fontja 20 kr. — Juhhus fontja 19 kr. Sertéshus fontja 24 kr. Szalonna mázsája 40 frt — kr. Zsir fontja 46 kr. Királyliszt 0 sz. mázsája 15 ft — kr. Lángliszt 1. sz. mázsája 14 frt 50 kr. Lángliszt 2. sz., mázs. 13 frt — kr. Zsemlyeliszt 3. sz. mázsája 13 frt 50 kr. Zsemlyeliszt 4. sz. mázsája 1 frt [illegible] — kr. Kenyérliszt fehér 5. sz. m. 12 frt — kr. Kenyérliszt 6. sz. m. 11 frt 50 kr. Kenyérliszt 7. sz. m. 10 frt 57 kr. Kenyérliszt 8. sz. mázsája 9 frt kr. — Rozsláng 1. sz. 10 frt — kr. Rozs láng 2-dik számu mázsája 8 frt — kr. — Kukoriczaliszt fontja 5—6 kr. Árpadara fontja 20 kr. Köleskása itczéje 14 kr. Rizskása fontja — 20 kr. Faolaj fontja 60 kr. Repczeolaj fontja 22 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Czukor 36 kr Uj bor itcz. 10 kr. Ó bor itcz. 16 kr. Pesti sör itczéje 14 kr. Kanizsai sör. itczéje 10 kr. Gabona-pálinka itczéje 40 kr. Törköly-pálinka itczéje 35 kr. Szilva-pálinka itczéje 40 kr. Nyers faggyú mázsája 36 frt. — kr. Öntött faggyu-gyertya fontja 38 kr. Petroleum fontja 24 kr. Szappan fontja 24 kr. 85 fontja 10 kr. Keményfa öle 9 frt — kr. Puhafa öle 8 frt — kr. Gyertyánfa öle 7 frt, — kr. Fenyő [illegible] mázsája 1 frt 20 kr. Szalma m. — frt 53 kr. Kender fontja 24 kr. Len fontja 60 kr.

SOPRON decz. hó 2-án. A bécsi gabonacsarnok lankadtabb hangulata végett minden termesztmények csak sabon kivül, néhány krajczárral alábbszálltak. Fizettetett; Buza 84—85 fnts 5 ft 40—70 kr. 85—86 fnts 5 ft 80—90 kr, 86—87 fnts 5 fr 90 kr 6 ft, 87—88 fnts 6 ft 10—20 kr.; 88—90 fnts 6 frt 10—40. — Rozs 78—80 fnts 3—80 kr. 4 ft, 81—82 fnts 4 ft 15 kr. — Kukoricza 78—80 fnts 1 ft 90 kr, — 2 frt 60 Árpa 70—72 fnts 3 frt, 3 30 kr. 71—72 fnts 3 ft 10—20 Zab 44—46 fnts 1 ft 80 kr. 47—49 fntos 1 80—90 kr

SZOMBATHELY, dec. 3. 1867. A h. vásáron gabona ára: buza 1-ső osztályu 6 ft 40 kr 7 frt, 2. o. 6 ft, — —. Rozs 1-ső osztályu 4 ft 40, 2. o. ft 4 20 kr. — Árpa 2 ft 70, 3 ft. — Zab 2 ft — kr. — Kukoricza 3 ft — kr. — 3 frt 80lg.

Hamburg, decs. 5-én 1867.

Utolsó közlésem óta 28/11 a gabnaüzlet csak kevés élettel volt, ezáltal nagyobb eladók, hogy raktáraikat némileg üresitsék, alábbi áron eladták. Legfőkép buzában igen lanyhán folyt az üzlet, miért is nehezéke (Last) 4—8 tallérral alább kelt. E héten több élet mutatkozik. Jelenlegi árak 5/12-től: magyar buza nehez. (L. = 54 vám mázsa) 126/132 és 208/216 p. tallér, holsteini 120/127 és 217/220 p. t., mecklenburgi 127/128 és 226/230 p. t., roza keresteték magyar és odesai neh. (L. = 48 v. m.) 115/123 175/178 p. t., amerikai 182/183 p. t., árpa (L. = 48 v. m.) 108/109—137 p. t., zab (L. 36 v. m.) holsteini 82—84 p. t., mecklenburgi 86 p. t.

Hamburgi pénzárfolyam:

Hamburgi északnémeti bank-kölcsön	118½
hambugi közös (Vereins)	110½
" Staats-Präm. Anl. 1866. 3%	85—

Arany pénzek:

	Marc m.	Banco schill.	Marc m.	cour. schill.
Angol souvereinque	13	7—	16	15½
20 franc	10	11½	13	8½
Hamb. arany és diverse	6	6½	8	1—
Louisd'or s Fridrichsdor	11	2¾	14	——

Ezüst pénzek:

5 franc	2	10—	3	10—
Porosz tallér	1	15½	2	8—
Osztrák forint	1	5—	1—	01

Bécsi pénzárfolyam dec. 14-én.

5% metaliques 55.50; 5% nems. kölcsön 65.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 81.60; bankrészvények 6.74; hitelintézeti részvények 184.20; London 120.85; ezüst ágio 118.75; arany darabja 5 frt 74 kr.

Heti naptár.

December 15-től — 21-ig.

Hó- és heti-nap	Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold utja
Kath. Ev. A zsidók papokat és levitákat küldenek. János I, 19—28 Pr. Év. Börtönben levén János Máté XI. — G. Ev. Luk. XII, 16.—21					
15 Vasárnap	F. 3. Ireneus p.	F. 3. Valdr	3 A 26 Soph	18 Dán	[illegible]
16 Hétfő	Etelka szüz	Etel	4 Borbála	19 Angel	[illegible]
17 Kedd	Lázár, Flór.	Lázár	5 Szabbas	20 Esű iman.	[illegible]
18 Szerda	Gracz. Kántor †	Kegyes	6 Miklós	21 Ün Gar. h.	[illegible]
19 Csütörtök	Nemesius	Nemtő	7. Ambrus	22 Dávid	[illegible]
20 Péntek	Theofil †	Ámon	8 Patapius	23	[illegible]
21 Szombat	Tamás ap. †	Tamás	9 B. Assz. f.	24 Sab. Mikecz	[illegible]

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé: délután 1 óra 22 perczkor.
" " " estve 9 órakor
" Bécs " reggel 7 óra 15 perczkor
" " " délu. 3 óra 30 "
" Triest " délu. 1 óra 50 "
" " " estve 9 óra 25 "

Érkezik N.-Kanizsára Buda felől: reggel 5 óra 6 perczkor
" " " délután 1 „ 20 "
" Bécs " délben 12 „ 31 "
" " " estve 7 „ 28 "
" Triest " reggel 5 „ 21 "
" " " délben 12 „ 52 "

Országos vásárok vidékünkön:

deczember hóban.

- 16. Mosony, Kőszegh.
- 17. Lona (Sopr. m.) Nagy-Vázsony, Nova (Zalam.)
- 19. Csepregh, Mohára, Alsó-Lendva
- 20. Sajtoskal.
- 23. Locsmand, Enying, Szalona (Vas m.) Rajka.
- 28. Zala-Egerszeg.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Wien 1866	Paris 1867	London 1862	München 1845	Mödling 1864

Die billigste und beste Wäsche der Welt.

Grosse Preisherabsetzung

der ersten und grösten in Wien bestehenden Leinen-Wäsche Fabrik des LOUIS MODERN in Wien, Tuchlauben Nr. 11.

Für Herren, Damen und Kinder zu Ausverkaufs-Spottpreisen.

Für Echtheit, gute Arbeit und passende Façons wird garantirt, trotz den so herabgesetzten Preisen, welche gewiss Jeden in Erstaunen setzen, und bei dem kleinsten Versuche zu Nachbestellungen veranlassen werden. Bestellungen werden nach allen Richtungen, allen Anforderungen entsprechend, versendet.

Hemden, welche nicht bestens passen oder nicht convenieren, können sofort retournirt werden.

Fixe Preise, selbst für Wiederverkäufer und Kaufleute unveränderlich.

Fertige Herrenhemden, beste Handarbeit.

Weissgarn-Leinenhemden	anstatt fl. 2.50	nur fl. 1.80
Feine Forte mit Faltenbrust	anstatt fl. 4.50	nur fl. 2.30
Feine Irländer oder Rumburger Hemden	ans. fl. 5.—	nur fl. 2.80
Feine Holländer Leinwand Hemden	anstatt fl. 5.—	nur fl. 3.—
Feine Rumb. Handgespinnst-Hemden	anstatt fl. 7.50	nur fl. 3.50
Allerf. rumb. Hemden, schönste Handarb.	ans. fl. 10.—	nur fl. 4.50
Aus feinster belg. Batist-Leinwand	anstatt fl. 13.—	nur fl. 5.50
Specialitäten in elegant gestickten neuesten Hemden 7, 8 bis fl. 9		
Hochfeine Hemden, allerneuestes mit Traverbrust fl. 5.50, 6.50, 7.		

Weisse und färbige Shirting-Hemden.

Herrenhemden aus weissem Shirting	anstatt fl. 3.—	nur fl. 1.80
Aus feinstem französischen Shirting	anstatt fl. 4.50	nur fl. 2.80
Neueste Dessins färbiger Hemden	anstatt fl. 2.50	nur fl. 1.80
Elegante färbige Shirting Hemden	anstatt fl. 4.50	nur fl. 2.50
Echt französische färbige Batist-Hemden	anstatt fl. 6.50	nur fl. 3.50
Neueste f. Ballhemden mit glatter Brust fl. 3.50, Faltenbrust fl. 4.50		

Fertige Damenhemden, schönste Handarbeit.

Leinen-Damenhemden	anstatt fl. 3.—	nur fl. 1.90
Feine Schweizerhemden mit Faltenbrust	anstatt fl. 6.—	nur fl. 2.80
Neue Façon reich in Herz gestickt	anstatt fl. 5.50	nur fl. 3.50
Marie Antoinette, aus belg. Leinwand	anstatt fl. 6.—	nur fl. 3.50
Reich gestickte f. Hemden eleg. Façon	anstatt fl. 7.—	nur fl. 4.80
Feinste Pariser Mode-Hemden mit Valancien und sehr feine Autodens-Specialitäten in reichster Auswahl	anstatt 15 und 16	nur fl. 7.50 und 8.50
Damenhosen aus feinem engl. Shirting	anstatt fl. 2.50	nur fl. 2.—
Hosen aus feinstem Perkail, gestickt	anstatt fl. 5.—	nur fl. 2.80
Feine Leinen-Damenhosen	anstatt fl. 5.—	nur fl. 2.50
Feine Leinenhosen, reich gest., neuste	anstatt fl. 6.—	nur fl. 3.50
Damen-Barchenthosen, glatt, auch gestickt à fl. 2 bis 2.50		
Damen Nacht-Corsetts, neue Façon	anstatt fl. 5.50	nur fl. 2.80
Feine Batist-Corsetts eleganteste Form	anstatt fl. 7.—	nur fl. 3.50
Reich gest. Corsetts m. Valancien	anstatt fl. 12.—	nur fl. 5.30 b. fl. 7
Feine Damen-Barchent-Corsetts à fl. 2.80 bis 3.50		
Feinen Damen-Nachthemden m. lange Armeln	anst. fl. 5.50	n. fl. 3.60
Damen-Corsette-Nachth. m. feiner Stickerei	ans. fl. 7.50	nur fl. 5.50
Damen-Frisir-Mäntel, mod rnsten Schnittes fl. 5, 6 bis fl. 8		

Amerikanische Gesundheits Flanell-Hemden aus Angora-Wolle, die schönsten Muster-Dessins als auch **Flanell-Jacken und Unterhosen**, besonders gegen Gicht und Rheuma, elegante Formen à fl. 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½ feinste Sorte.

Preise der Leinwand-Sacktücher, Tischzeuge und fertigen Bettwäsche.

Special-Geschäft in Heirats-Ausstattungen, als auch eleganteste Art und nach Angabe von A bis Z.

Feine Webe-Leinwand 48 Ellen, 5/4 breit	anstatt fl. 30	nur fl. 20
Eine feinste Webe 50 Ellen, 5/4 breit	anstatt fl. 48	nur fl. 25
Eine Garnitur, 6 Personen, Tischzeug	anstatt fl. 10	nur fl. 6
Eine Garnitur, 6 Personen, Damast	anstatt fl. 15	nur fl. 9

Gute Leinen Sacktücher, ½ Dutzend fl. 1, 1.50, 1.80, 2.50
Feine Leinen-Batist-Sacktücher, ½ Dutzend fl. 2, 2.50, 2.80, 3.50
Fertige Bettwäsche aus feiner Leinw., sowol gest., als auch einfache, nach den neuesten geschmackvollst. u Zeichnungen, feine Handarbeit.

Bestellungen aus den Provinzen gegen Nachnahme. Bei Bestellungen von **Herren-Hemden** wird um das Maass des Halsumfanges ersucht. Anträge bitte ich nicht an die Filiale, sondern direct an das Central-Haupt-Versendungs Depot des

Louis Modern, Tuchlauben Nr. 11 in **Wien**, zu richten.

25 8 12

JELENTÉS!

Karácson és Uj évi

ajándékoknak való

GYERMEK JÁTÉKOK

dus választékban találhatók s kaphatók a legjutányosabb áron,

FŰSZER- DISZMŰ-, JÁTÉK- ÉS RÖVIDÁRU KERESKEDÉSEMBEN.

Nagy-Kanizsán, a „KORONA" vendéglő mellett.

Alkalmilag tisztelettel jelenthetem, hogy szubbnél szebb **tajtpipák, szivarszopkák, ugy igen finom rhum, thea** sat érkezett kereskedésembe, melyekkel igen jutányosan szolgálhatok, mire nézve számos megrendelést kérek.

Megkülönböztetett tisztelettel maradok

MESZLÉNYI BOLDIZSÁR

(49—4)

SEILER PÉTER

óra és erőműtész

tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, miszerint a legujabb műalkattal ellátott országosan és több helyen megvizsgált

fekirányos torony- és várórákat

szépen és tartósan elkészit s azokat különféle nagyságokban a legjutányosabb ár mellett eladja.

Több nagyobb városban szerzett bizonyitványokkal birván, azon reménynyel kecsegteti magát, hogy a reá bizandó megrendeléseket a leg nagyobb gyorsasággal és teljes megelégedésre hajtandja végre.

Kéretnek a tisztelt megrendelők, hogy a megrendelés alkalmával a leendő számlapok mennyiségéről, valamint az első és második harangnak sulyáról értesiteni sziveskedjenek.

A bolt **hol** mindenféle **függő-, cylinder- és horgonyórák** a legjutányosabb áron kaphatók és **jótállás** mellett mindennemű órák kijavitásra elfogadtatnak, van a főtéren „Szarvas" vendéglő és Belodi-féle kávéház között Nagy-Kanizsán.

Jelentés.

Alulirott tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönségnek, hogy Szombathelyen a piaczon fennálló kereskedésem mellé az uri utczában egy uj

füszer-, anyag- és festék-

KERESKEDÉST

a „Magyar Király"-hoz

czimezve nyitottam, kereskedésem czikkeit a I gelső raktárakból szerezvén be, azok minőségre a legkitünőbbek. — Egyuttal kijelentem, hogy árucikkeimet sürü keresettségük folytán a legjutányosabb áron adhatom.

Szombathely, novemb. hó 1867.

(45—13-2) tisztelettel

Tobis József.

A siketség gyógyitható.

Harminez évnél tovább szenvedtem a mindinkább erősbödő siketségben, s ezen idő alatt azon bajon való segités végett hiában kértem orvoslást a leghirresebb orvosoktól. Elvégre visszanyertem teljes hallásomat egy bizonyos módszer által, melyet én egy sokat utazott öreg hajó kapitánynak köszönhetek; s most már, miután ezen módszert sok szenvedőkkel közöltem, azon elégtételem és örömem van, hogy számtalan sok köszönő levelet kaptam azoktól, kiknek ezen módszer hasonlóképp orvoslást szolgáltatott.

Ennek következtében én továbbra is kész vagyok minden szenvedőnek azon kitünő gyógymódszert, bérmentesitett levélben beküldött 5 frtért osztr. értékben tudtára adni.

Oelsner Lajos

48 8—1 Berlinben, Neue Schönhauser Str. 12. 1 Trp

8308/1867

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város tvszéke mint hagyatéki biróság részéről közhirré tétetik, hogy néhai Szép Károly hagyatékához tartozó a nagykanizsai 25. sz. tjkönyvben 25. h. r. szám a. felvett és 7000 ftra becsült Varasd utczai lakház tartozékaival, s ám nyilvános eunek véteára a hagyatékot terhelő adósságok kielégitésére eleggendő nem levén, ugyanazon tjkönyvben felvett rét- és szántóföldek is N.-Kanizsán a helyszinén tartandó árverés után eladatni fognak. Az árverés határidejéül 1867. évi decz. hó 13-dik napjának d. 9 órája, s ha a becsár akkor nem igértetnék 1868. évi Januar hó 14-ik napjára van kitüzve. Az árverési feltételek előre is ezen biróságnak betekinthetők lévén, a venni kivánók 700 ft bánatpénzel megjelenni felhivatnak.

A városi tvszék mint gyámhatóság

N.-Kanizsán, 1867. évi nov. 15.

(42—3-2) **BABOCHAY v.-biró.**

8835/1867

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa városi tvszéke részéről közhirré tétetik, hogy néhai öreg Benczik József jnl ajdonául a N.-Kanizsai 621 sz. tjkönyvben 2507. h. r. sz. a. felvett rószhüzrész 2509. h. r. sz. a. vásár-állási düllőre szántóföldek jókarban nyilvános önkéntes árverés utján leendő eladatása az örökösök kérésére elrendeltetett, és ennek foganatositására 1867. évi decz. hó 19-ik, és ha ekkor a becsár meg nem igértetnék, második határnapul 1868. évi Januar hó 23-dik napjának d. u. 3 órája a városházi tárgyalási terembe kitüzetett. Erre a venni kivánók 200 ft bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az árverési feltételek és becsű a szokott hivatalos órákban bármikor előre is a biróságnál betekinthetők. (43—3-2)

N.-Kanizsán, 1867. évi nov. 19.

PETRIK JÓZSEF

44 közügyelembe ajánlja 2—3

Szombathelyen

f. évi február óta fennálló

kalapgyárát,

a jelen idényre pedig különösen mindennemű divatos

téli kalapokon kivül téli süvegeket hosszuszőrü filczből

lehuzható prémmel,

továbbá utazásokra

filczcsizmát és filczcipőt,

fujtást, borszürőt stb.

Ugyanott nyulbőrök is vétetnek és egy

tanoncz kerestetik.

A „Pesti biztositó intézet",

mely gyors és illedelmes kármegtéritései által általános elismerésben részesül, biztosit a legjutányosabb feltételek és

legolcsóbb dijak mellett

tüzkár ellen épületeket és azokban levő ingóságokat, szalmás gabna- és takarmány-készleteket, tetőzet alatt vagy szabadon.

jégkár ellen mindennemű földterményeket és

elemi károk ellen minden vizen és szárazon szállitandó javakat.

E hazai intézet jelen idényben a gazda urakat különösen

a szalma-gabona és takarmány tüz elleni biztositására

bátorkodik figyelmeztetni.

Az aláirt főügynökség fölkéri ezennel a t. cz. gazda urakat, hogy biztositásaik föladásával vagy hozzá, vagy annak minden nagyobb helységben létező ügynökeihez fordulni sziveskedjenek. A fölöttébb jutányos föltételekről legnagyobb készséggel adatik fölvilágositás.

Kelt Sopronban, 1867. julius havában.

A pesti biztositó intézet soproni főügynöksége.

Müller P.

35 *

Spielwerke

mit 4 bis 48 Stücken, worunter Prachtwerke mit Glockenspiel, Trommel und Glockenspiel, mit Himmelsstimmen, mit Mandolinen, mit Expression u. s. w.

Spieldosen

mit 2 bis 12 Stücken, ferner Necessaires, Cigarrenständer, Schweizerhäuschen, Photographie-Albums, Schreibzeuge, Cigarren-etuis, Tabaks- und Zündholzdosen, tanzende Puppen, Arbeitstischchen alles mit Musik, ferner Stühle, spielend, wenn man sich darauf setzt, empfiehlt J. H. Heller in Bern. Franco.

Diese Werke, mit ihren lieblichen Tönen jedes Gemüth erheiternd, sollten in keinem Salon und an keinem Krankenbette fehlen. Grosses Lager v. fertigen Stücken. Reparaturen werden besorgt. Selbstspielende, electrische Klaviere zu Frcs 10,000. 88) 3-3

Figyelembe venni kéretik.

Iskolamesterek és kántortanitók részére köshiányt pótló, fontos uj könyv megjelenése!

WAJDITS JÓZSEF könyvnyomdájából megjelent és könyvkereskedésében kapható:

EGYHÁZI ÉNEKKÖNYV,

II. tetemesen bővitett s átdolgozott kiadása, szentkereszt utjárási képekkel diszitve,

Ára: kemény kötésben, aranynyal nyomva, csak 60 kr.

A KIK TÖBB PÉLDÁNYT RENDELNEK MEG, JELENTÉKENY KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK.

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében megjelent s ugyanott posta utján is megrendelhető:

LENORMAND, a hires czigánynő

igazmondó

VETŐKÁRTYÁJA,

32 szinezett kártyával és magyar aláirással s magyarázattal

Ára 50 kr.

Kisebb és nagyobb alaku új évi üdvözletek, köszöntések izlésteljes és jutányos nyomatására ajánlja a t. cz. közönség figyelmébe jól felszerelt nyomdáját.

47—2) **Nagy-Kanizsán.** **Wajdits József.**

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 38. szám. december 21. 1867.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ — „
Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Előfizetési pénzek és hirdetések,
ugy szintén e lap szellemi tartalmát illető
közlemények,
valamint vidéki levelek, bérmentve a kiadóhivatalhoz
küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

A nevelés barátihoz.

Valjon ki az, ki a nevelés barátjának nem hiszi magát? — Senki! S mily magasztos tudat: a nevelésnek barátja lenni! Szintugy emeli a lelket, s édes gyönyör öleli át egész valónkat, ha a nevelés, a közmüveltség emelése-, virágozásaért tehetségünk szerint valamit tehetünk.

Daczára, hogy a politikai csalétkek egész tömkelegét sietünk élvezni s nagyszerű események előestéjén levén, a titkos sejtelmek s zavaros combinatiók ködfátyolképeit oly mohón alakitjuk, mégis a kor igényelte haladás zászlaját rajongó szeretettel lobogtatjuk, melyen az van irva, hogy n e v e l é s!

Látjuk országszerte a nevelési ügy vívmányait mint nyomulnak előtérbe, mert barátai vannak; mert e nemzet jobbjai átérzik annak hatását, annak boldogitó erejét.

Az emberiség, noha évezredeket élt, a teremtői cél tökélyes elérésének óriási kérdéséhez képest még mindig hajnalán van; lehet, hogy a nap még mindaddig lövelli sugarait reánk, mig megnem közelitjük az emberiség valódi rendeltetési czélját, azért a jelenkor „felvilágosodott" emberei sietnek az ifju nemzedék előtt az éji setétséget eloszlatni, s a hajnalszinü nevelés pirjával biborositani a rövid élet látkörét ....

Mosoly lebben el ajkamon mindannyiszor, ha kétségbe látom vonni a magyar nemzet közmüveltségi készültségét. Ugyan nem-e a nevelés előmozditóinak köszönhetjük az erélyt, a bátorságot a készületlenségben is mesteri készültséget, hogy a mivelt nyugot bámulva s mintegy megszégyenülten tekint reánk, látván, hallván a szellemi kincseket föltüntető harczosokat államéletünk legujabbi vivmányai avagy harczai közepett!

S ha most édes elégedettség érzete dobogtatja szivünket, még inkább lelkesit az akarat, az ifju nemzedék még tökélyesb kiképeztetésére.

Nevelés az alapja mindennek, ezt átérezve Báró Eötvös József vallás- és közoktatás ügyi ministernek legujabbi gyakorlati alapra fektetett népnevelési inditványa Zalamegyében is viszhangra találván az első alakuló gyülés f. évi októberban Keszthelyen meg is tartatott. Elnök a népnevelés ügyeért élő-haló lelkes első alispánunk Barcza Sándor lőn, ki e nagy horderejü eszme kivitelére szolgáló körülményeket tapintatos átgondoltsággal ugy helyezé el, hogy belőle üdv háromoljék a nemzetre, a megyére! Jegyzőül Könnye Alajos kegyesr. tanár s a n.-kanizsai gymnasium érdemdus igazgatója lett egyhangulag megválasztva.

November elején Zala-Egerszegen tartott megyei közgyülés alkalmával a zalamegyei népnevelési egyesület ügye is tárgyaltatván, végeztetett, hogy a szép és nagy eszme minél sikeresb és áldásosb módon valósittathassék, megbizattak a megyei főszolgabiró urak, hogy a járásukban észlelt tanügyi hátrányok és hiányokat, ugy az uralkodó nézetek és véleményeket s mindazon okokat, melyek a czélba vett megyei népnevelési eszme tényleges létesithetése elé gördittetnek, följegyezve mielőbb beterjeszszék. Igy tehát nincs a népnevelési egylet elejtve, csak helyes és dicséretes eljárás és tapintatos előrelátásból elnapolva.

Van azonban Zalamegyében egy másik, közmüveltséget érdeklő tanügyi mozzanat, melyről ez alkalommal szinte akarok szóllani. És ez a nagykanizsai realgymnasium ügye.

Köszönet és hála a derék kezdeményezőknek, kik édes hazánk e végvidékén e szellemi védvárat biztositani, állandositani kivánják s erejöket nem kimélve édes odaengedéssel azon vannak, hogy azt minél fényesb virágzásba hozzák.

Valóban a nagykanizsai real-gymnasium létezése nemcsak közmüveltségi, de nemzetiségi szempontból is kiváló figyelmet érdemel, mert a szomszéd testvérnépek biztosan küldhetik a közelségnél fogva öveiket ide a magyar nyelv tökéletes elsajátitása végett, a mire pedig jelen országos vivmányaink közepett égető szükség van. Tudjuk, hogy Horvátországban az unió párt győzedelme már kétségtelen, biztos kilátásunk van tehát, hogy a magyar korona népei testvéries egyetértésben élendenek, s igy a magyar nyelvet minél többen kivánják tüzetesen tanulmányozni.

Mint mondám: e realgymnasium ügye nemcsak közmüveltségi, de nemzetiségi jellegü is levén, biztosan hihető, hogy e szép megye lelkes közönsége átbatva az ügy nagy horderejüségétől, nemes ösztönnel adja filléreit a realgymnasium s később lyceum állandositására, s a most már nélkülözhetlenné vált épitkezés szükségleteinek fedezéséhez.

A gymnasiumügyi bizottmány ernyedetlen buzgalommal müködik ez érdemben s csak örvendeni lehet, hogy az ügy ily lelkes honfiak kezébe van letéve.

A gyüjtő ivek folyton küldetnek szét mindazon hazafiak s a fensőbbi tanügy buzgó előmozditóihoz, kiknek áldozatkészsége kifogyhatatlan, kik örömmel járulnak azon oltár felépitéséhez, melyen az ifju nemzedék áldásos képzettsége — s szellemi magasztosultságának tömjénei terjengnek a jobblétért sovárgó drága hon sovár egére.

Legyenek e sorok igénytelen figyelmeztetők arra nézve, hogy adományozások a nagykanizsai realgymnasiumra folyton tehetők s elfogadtatnak nagykanizsai lakos, tekintetes Tárnok Alajos bizottmányi alelnök urnál, ki szives készséggel nyugtatványozza az összegeket, söt kivánatra gyüjtőivekkel is szolgál.

Áthatva az ügy szentségétől, bizton hihető, hogy a bizottmány müködését minél fényesb siker koronázandja!

Adja Isten, hogy ugy legyen!

BÁTORFI.

Miért oly sulyos a szegénység napjainkban?

III.

(Vége.)

Meg nem foghatjuk, hogy bölcs álamtanácsosok, kik a haza jólétére is csak bizonynyal gondolnak, s kik tudják, hogy szegény nép gazdag államot nem szülhet, a privilegizált lutri, a szabadalmazott sorsjáték ellen egész erélylyel ki nem keltek. — Nem gondoljuk el, hogy ennyi kézzel fogható, söt számokkal bebizonyitható érvek által, melyek a sorsjáték ellen minden nap tanuskodnak, ez államintézmény káros voltáról meg nem győződtek.

Mi a sorsjátékban egy csábitó syrént látunk, mely a rögtön meggazdagodni kivánókat édesen csalja magához, hogy azután a hozzá közeledőt édes reménytől elaltatva karjaiban összezúzza.

Nem vélünk nagyitani, ha e játékot igen soknál a s z e g é n y s é g o k o z ó j á n a k lenni állitjuk.

Oly körökben, hol a népet csak anynyiban ismerik, hogy létezik és hogy számit, az ily szerencsétlenségről tán csak hallomás után van némi fogalom. De tulajdon szemekkel kell a „tömeges elszegényedést" szemlélni, melyet a szerencse kerekének folytonos forgatása s kisérlete szül.

Családok léteznek, melyek 4—5 évvel azelőtt jól jövedelmező üzlettel birtak, jelenleg a szó legteljesebb értelmében koldusok, mivel hogy az egyszerre meggazdagodhatás kisértetének nem tudtak ellenállni.

A sorsjáték a szegényebb sorsnak állandó veszedelme, melynek nagy nehezen tud ellenállni.

Vajjon nem lenne-e előnyösb az álamra, ha oly intézményt, mely a munkás osztályt a keservesen megkeresett fillérének elpazarlására oly édesen csábitja, megszüntetné?

A lutri a szegény emberre nézve ép olyan, mint mikor egy gazdag gyors lovaktól vont hintóján ülve az éhes koldusnak kenyeret kinál, melyet gyors futással akar a koldus az ur kezéből elérni, de a lovak gyorsaságával nem tudván vetélkedni, az erőlködés által még jobban kiéhezve s elgyengülve az utban rogy össze.

Kérjetek népnevelőktől és nép közt élőktől számadást az egész országból, hány ilyféle gazdagodni vágyó lett családostul többé vagy kevésbé boldogtalan a lutri által. Kár kinozni a nyomorultat ily édes madzag által is. Részünkre azonban elég, hogy a szegénység ismét egyik forrására mutathattunk.

Nézzük most korunk szegénységének egy másik okát.

IV.

Ki van számitva, — mondja egy idegen lap — hogy a 10.000 ágyu s a 3.200,000 puska, melyet jelenleg a legujabb rendszer szerint Europában átalakitottak, a hozzá tartozó készletekkel együtt körülbelül fél milliard frankba került, mi a mi pénzünkön nem kevesebb mint 200 millió pengő forint.

Fél milliard vagyis 500 millió váltó forint tökéletesitett rombolási szerre! Ez összeggel, van valahol megirva, az egész föld körül 2 pengős tallérkoszorut lehetne huzni! De még jobbra is lehetne ezt forditani. 10,000 iskolaházat lehetne érte épittetni, s 20 millió gyermeket 10 évig ingyen taníttatni; 100 ezer szegényt és munkaképtelent lehetne 10 esztendeig ápolni.

E helyett azonban arra fogják forditani a pénzt, hogy a szülők ezreit foszszák meg támaszaiktól; hogy a nők ezreit tegyék özvegyekké; gyermekek ezreit árvákká; sok ezer munka képes ifjut dologképtelenekké, nyomorult bénákká. S végre is a szomoru történet után mi lett mindennek következménye? Tán a többit boldoggá tevék? Igen ám! valamelyik ország kissé nagyobb lett; valamelyik herczeg vagy minister vagy akár generális egy kissé fölebb hordhatja a fejét, mint azelőtt; de ezért aztán az egész környékben mindenütt meg van áldva a haza nyomorusággal, szegénységgel, munkátlansággal s szükséggel. Még a győzedelmes népnek is fejedelme külső dicsőségét nemcsak vérével, de egyszersmind nagy nyomorral is kell megváltani.

Azonban ama kétszáz millió pengő forintnyi roppant összeg, melyet Europa jelenlegi fegyverkezésének javitására forditott s a melylyel oly nagy nyomort s szegénységet lehetne meggyógyitani s még nagyobbat elháritani — ezen roppant összeg csak parányi ama pénzmennyiséghez képest, melyet a fölfegyverzett béke évről évre fölemészt. Erre kétszáz milliónyi összeg végtére is csak rendkivüli kiadás, mely ugyan egy-két év alatt adatik be, de évekre szól: azonban a katonaság fóntartására forditott rendes évi költség évről évre előfordul s borzasztó sulylyal nehezedik az országra és pedig nemcsak azért, mert minden évben előfordul, hanem sokkal nagyobb, mintsem csak olvasóink gyanithatják.

A katonák száma jelenleg Europában (ideértve a tengerészeket is) nem kevesebb 4 milliónál s eme 4 millió katona évenként nem kevesebbe, mint 3 milliard váltó forintba vagyis ezer kétszáz millió pengő forintba kerül. — Számitsuk ide, hogy e fiatal, erős ifjak éven-

kint csak 300 dolognapot számitva, naponként egy-egy csak egy pengő frtnyi munkát állitana elő; már igy is évenkint 3 milliard frank, vagyis ezer kétszáz millió forint p. vesz kárba.

Igy tehát körülbelül harmadfél ezer millió pengő évenkint, fejenkint több mint 8 forint s egy öt tagból álló családra több mint 40 frtnyi összeg dobatik a kegyetlen hadisten Mars lábai elé.

Ez összegben mindenikünk részt vesz egy állapotos vagy rangos sem kivéve és pedig legtöbbször, mikor nem is gondolná, hogy erre fizetett.

Gyakran büszkék a magas ranguak s örülnek ok nélkül a szegényebb sorsuak, midőn valamely adónemre történik a hivatkozás, melyet állitólag csak a gazdagabbak fizetnek. — Azonban az adó neve csak az adóletevőtől származott s nem pedig attól, ki azt valóban fizette. A korcsmáros leteszi az iparadót (Gewerbesteuer); pénztőzsér a vagyonadót; azonban valósággal mégis a vendég fizeti antast, ezt pedig az, a kinek pénzre van szüksége.. S ilyképen megy minden adónál. A hol a legkevesebb adót fizetnek adó neve alatt, ahol a legkevesebb adót vetik ki: ott fizettetik a legbizonyosabban, s a legtöbbször az adó; t. i. a szegény népnél, a mely már az általa fizetendő adót alárendeltjeire nem vetheti ki, mivel alárendeltjei nincsenek.

Igy például: ha a vámadó nagy, a kereskedő megveszi ezen vámot azokon, akik nála vásárolnak: a mesteremberek azokon, akik nálok dolgoztatnak: de az alsó népnek nincs senkie, kin az adót megvegye: s igy ott van a legtöbb adó, hol az ember nem is gondolja.

Eszerint tehát mindnyájan szegény vagy gazdag; semleges vagy hadat viselők, katonai államok vagy békességes népek, mindnyájan részt veszünk a harmadfél ezer millió fizetésében, melyet évenkint a hadak istene, a háboru megkiván.

Minden 5 személyü család megviszi évenként közvetve 40—50 ftnyi adóját s annál bizonyosabban, minél alsóbb rangban s szegényebb sorsban létezik.

Ha ez folyton igy fog tartani, mint a legutóbbi évben, az általános elszegényedésnek nem fog senki utjába állhatni.

A kinek szeme van, most tehát nézzen; vagy is a kit illet az ónsulylyal nehezedő szegénység igája alól megmenteni szerencsétlen népünket, lásson hozzája; a sebet látjuk mindannyian, okait a legnagyobb valószinüséggel föltaláltuk. A diagnosis itt van; most tehát rajta, kezdjék meg a hivatottak a curát, akár homeopathiával, akár allopathiával; de itt már az allopathia bistosabb; mi majd laikusok részint szivesen veszszük be az orvosságot, részint pedig szivesen leszünk secundánsok.

Csak arra kérjük a főorvos ur kitünő figyelmét, hogy az előszámlált sokféle eltérü okok, minők a: fényüzés, dologkerülés, élvvágy, lotteria, más játékok, katonai uralom s háboru játékok, stb.; mindezen e rettenetes s nagyon ragályos betegség előidéző okok mélyebb gyökerét vegye figyelmes kutatás alá. Ott alatta kell rejleni az alapforrásnak, melyből a nem tiszta vizek csergedeznek, egy annak a forrása s e forrás.... e forrás.... nem hinnék saját szemünknek korunk materialisticus iránya s ennek pedig alapja a vallás számüzése, az általános, a társadalom minden rétegét többé kevésbbé át mirigyesitett hitetlenség. Kérem főorvos ur, tessék ide alkalmazni a microscopiumot!

Idegen kutfők nyomán

VÖLGYI.

Vas-megye bizottmánya

A szombathelyi lovassági laktanya ügyében a következő felterjesztést intézé a magyar honvédelmi ministeriumhoz:

Nagyméltóságu honvédelmi Ministerium!

Folyó évi september hó 4-én 13.361 sz. a. leiratában méltóztatott e megye közönségét utasitani, hogy a szombathelyi lovassági kaszárnyának — a város terheltetése mellőzésével — gyalogsági laktanyává a katonakincstár költségén eszközlendő átalakitásába való beleegyezést a városi közönségnél erélyesen támogassa, s az átalakitást ama kérdéstől, valjon a hadkiegészitő gyalogsági parancsnokság Szombathelyen maradand-e, vagy sem? elkülönitse.

Akkép vagyunk ugyan meggyőződve, hogy a fentebbi két kérdés együttlegesen nézhet megoldás elé, mert habár a kész lovassági kaszárnya gyalogsági laktanyává alakittatnék is át, azon érvek, melyek a megye közönségét a katonaság elhelyezési joga gyakorlataban vezérelték, változás alá nem eshetnek, s az átváltoztatás igényelte tetemes kiadások, terheljék azok a kincstárt vagy a várost, hasztalanul fecséreltetnének el — a multban — különben is annyi szükségtelen kiadásokkal tulterhelt haza polgáraitól.

Eltekintve azonban a megye közönsége e körülménytól is, a tartozó tisztelet és engedelmesség adóját meghozni felelős kormánya irányában kötelességének tartotta, s mult hó 4-én folytatva tartott közgyüléséből 2305. sz. végzesével megbizta központi főszolgabiráját, hogy a leiratot Szombathely városával közölvén, annak e tárgybani határozott nyilatkozatát terjessze be.

Mely intézkedés folytán — a midőn Szombathely város közönségének nyilatkozatát ·/. alatt szerencsénk van hivatalos tisztelettel felterjeszteni, hiszszük, miszerint se az illem szabályai ellen vétket elkövetni, se a nm. Ministerium irányábani határtalan bizalmunkon csorbát ejteni nem fogunk, ha a kegyes leirásban érintett másik kérdés tekintetében alkotmányos nézeteinket ismetelve előterjesztjük.

A midőn a bitorlás 18 hosszu évei felett a feledékenység fátyola legördült, s Ő Felségének — már alakulása hajnalán bizalmunk teljességével üdvözölt — kormánya a köztörvényhatóságokat törvényes jogaikba visszahelyezte, azon meggyőződéssel voltunk, hogy ezek nem árnyékai többé egy tőlük idegen testnek, melytől alakjukat kölcsönözni kényszeritvék; hanem miként az égi testek saját körükben a nagy mindenség törvényei szerint szabadon mozognak, ugy a hatóságok is bizton foglalják el a tért, es csak kis azt, mit nekik a törvény kijelölt.

Mi és velünk az ország összes alkotmányos érzelmü lakói a végrehajtó hatalomban egyidejüleg a törvények őrét tanultuk s tudjuk is tisztelni.

Ily érzelmek vezéreltek bennünket az alkalommal is, midőn megyénk területén letező katonaság elhelyezési kérdését tanácskozásunk tárgyává tettük, s a helyi, vidéki viszonyoknak, ugy az általunk legjobban ismert azon körülmények tekintetbe vételével, hogy egyik vidék lakossága a másika felett tulság-san terhelve ne legyen, s hogy a teher elviselését lehetőleg és akkép könnyitsük, hogy a katonaságnak méltányos igényei is kielégitést nyerhessenek.

Siettünk is ebbeli megállapodásunk eredményét f. é. aug. 12-én 919. sz. a. a nm. honvédelmi ministeriumhoz azon kéréssel felterjeszteni, hogy a Szombathelyen állomásozó 16-ik ezred hadkiegészitő parancsnokságát számára általunk kijelölt körmendi állomásra utasitani méltóztassék annyival is inkább, mivel itt nem csak hogy elegendő helyiségek léteznek, hanem a gyalogságnak ide leendő áthelyezését Körmend város közönsége maga is óhajtja.

Törvény biztositotta ebbeli jogunk gyakorlatánál minő fontos okok vezéreltek határozatunk hozatalában, azok előbbi felterjesztésünkben ki lévén mutatva, ismétlésükkel a nm. ministerium türelmét fárasztani nem kivánjuk, azt azonban tisztelettel ki kell jelentenünk: miszerint hazafiui kötelességünk, törvényhatósági állásunk egyiránt követelik, hogy ezen törvényes elhelyezési jogunkat katonai beleegyezéssel czimzett önkények áldozatul oda nem dobjuk. Jól tudjuk, miként háboru idején a seregek mikénti elhelyezése nem tétethetik egyes hatóságok akaratától függővé; azonban jelenben — Isten kedvező kegyelméből — a hazának s az egész birodalomnak annyira kivánatos béke áldásait élvezzük; s miután a hatóságok a leleplezett évek kivételével törvényes gyakorlatában voltak a katonai elhelyezésnek, s e joguk az ujabban szentesitett 1867. XII. t. cz. 12. szakaszában is biztositást talált az ellenében a katonai hatóságok részéről az 1861-ki privilegiumra történhető hivatkozásban fentebb idézett szentesitett törvényünket látnánk megsértve; ugyan ezért a nm. honvédelmi ministeriumot ujból is tisztelettel kérjük, miszerint határozatunk hova előbbi foganatba vehetésére módot nyujtani méltóztassék; teszszük ezt a szentesitett törvények iránt tartozó tiszteletünk s hazafiui kötelességünk érdekében is.

Kik egyébiránt mély tisztelettel maradtunk.

Kelt Szombathelyen 1867. évi decz. hó 2-án, a folytatva tartott bizottm. ülésünkből.

Levelezés.

Sopron, dec. 17 én 1867.

A vásárengedélyezés végetti kérvények feltünő módon szaporodnak. Alig mulik el egy gyülése a sopr. kereskedelmi kamarának hogy 3—4 kérvény nem terjesztetnek elő véleményezés mintt. — Sőt most is találtathatik ott négy olyan, még pedig a N. Pinith — N. Szöllős — Sz. Antalfa s Jánosháza nevü községektől.

A lakosság különös fogalmakkal bir a vásárok előnyeiről. — De az üzlet viszonyai iránt való értelmes ember már régen meggyőződhetett arról, hogy a közlekedési eszközök tökéletesitésével a vásárok hire, (nagyobb helyeken) fogy. — Kisebb helyeken pedig homlokegyenest károsan hatnak a népgazdalkodásra nézve, mert ez által az ünnepek szaporittatnak, minél fogva a földmüvelestől sok dolgozó erő elvonatik, a lakosság erkölcsisege megrontatik, mivel az illy alkalommal rendesen szeszes italok élvezésére adja magát a nép. A legnagyobb kárt pedig kétség kivül a vásáros üzlet vallja; mivel egészen jelentéktelen helyeken való vásárok nagy mennyisége által az ipar- és müczikkek (portekák) utánni élénk kérdés csökkentetik, miáltal a szegény vásáros kényszerittetik portékáit elvesztegetni, csak hogy költségeit fedezhesse, s ezen balviszony őt mind inkább tönkre teszi, de fájdalom hogy ezen igazságot a mesteremberek nagyobb resze nem akarja belátni, ők mindég az ipar szabadsagra vetik az okot a melyet vaktában elatkozz ő, a helyett, hogy mesterségét a jelen — követeléseihez alkalmazná. Azonban elég mára, ezen czikket meg a jövőre érinteni fogom.

Heti szemle.

December 18. 1867.

— Az orvosok állitása szerint a himlőjárványban országszerte sokan halnak el. — Több magyar ezred saját hadfogadó területére helyeztetik át. — Ő Felsége a király karácson után ismet Budára jő. — A „Néptanitók lapja" első félévi költségeinek fedezesére a magyar tanulmányi alapból 13 ezer forint utalványoztatott. — A pesti eskültszeknél 41 sajtóper van folyamatban. — A porosz Dreyse Miklós meghalt, ki a „zündnadel" puskát találta fel; szül. 1777-ben. — A fiumei keresk. kamara küldöttséget küld Triesztbe Miksa Császár holttestének ünnepélyes elfogadására. — A bécsi alserkülvárosban „első bécsi democrata clubb" alakult. — Pesten 14 nap óta folyik a bélyegilletékek utánvizsgálása. — Pesten francziá consulság lesz felállitva. — A honvédsegélyző bizottság már megkezdette működését. — Horváth Mihály püspök 5000 forint évi nyugdijt kapott élethosszig lan. — A székesfehérvári „Vörösmarty-kör" fényesen megünnepelte dec. 1-én a nemzet költőjének születésnapját. — A zágrábi udvari kancellaria fel fog oszlattatni. — Hamis százforintosok vannak forgalomban, melyeket Laibachban gyártottak. — A nagyhirü agitator Mazzini veszélyesen beteg. — Almási Balogh Pál 40 ezer kötetből álló könyvtárt hagyott hátra, most eladó. — Garibaldi Caprerában van s jókedvü, vidor. — „Ingatlanági hitelbank" megalakult Gr. Károlyi Ede vezérlete alatt. — Uj lőport találtak fel Svédhonban, melynek titkát az osztrák kormány vette meg. — Zágráb utczáin vasárnap óta mindenféle nemzeti zászlók lobognak, e felirással: „Éljen a magyar unio!" Az unio párt folyvást növekedik. — Éjszak amerikában a halálbüntetés már legnagyobb részt eltörültetett. — Az irón feltalálásának jövő évben lesz 300 éve. — Az államadóssági kérdés általános tárgyalása be lön fejezve. 8 napig tartott. De egy régi magyar közmondás szerint végén csattan az ostor. A szónokok hosszu sora után Deák Ferencz beszélt. Mint mindig, szavait a legmélyebb figyelem kisérte. Hosszu és bölcs beszédet tartott, melynek, mint minden megelőzőinek alapvonása az egyszerüség. Röviden és élés észszel körvonalozta a kérdést, tisztán és egyenesen mutatott a czélra. Elmondá az okokat minden szinezés nélkül, elmondá, hogy az ország lételének főnmaradása kivánja a kiegyezést, s ezért készeknek kell lennünk az áldozatokra. Ha részt nem veszünk az adósságban, miattunk 3000 millió egyszerre kitörültetnék a népek vagyonából, s ellenünk ingerelné a népeket, mint 1848-ban, midőn a reactió azért győzhetett, mert fölingerült népek állottak mögötte. Továbbá, ha elhatároznók is, hogy ne fizetünk: a tehertől még sem menekülhetnénk meg semmi körülmény között. Midőn beszédét végzé, a jobb oldal zajosan élteté nagynevü vezérét. — Pestváros közgyülése a Petőfi szoborra 1000 frtot szavazott. Nagy Váradon egy földbirtokos pilnai vizért küldött a boltba, s ott tévedésből választóvizet töltöttek a köcsögbe, melyet nem gyanitva ivott belőle s meghalt

Zala-megyei hirek.

— Lapunk mai számához van mellékelve jövő évfolyamra szóló előfizetési felhivásunk, melynek szives figyelembe vételét tisztelettel kérjük. Igyekezetünket méltányoló pártfogás edzi erőnket, szitja lelkesedésünket s hatékonyan fokozza törekvéseinket arra, hogy tovább haladjunk hat év óta járt s mégis mindig rögös utunkon. Az előfizetések megujitását mielőbb eszközölni kérjük, hogy lapunkat minden fenakadás nélkül küldhessük.

— A közlekedés fenakadása miatt remélhetőleg több t. előfizetőnk nem kapta meg rendesen előbbi lapunkat, ennélfogva sziveskedjenek nyilt levélben reclamalni, mig a feleslegesen nyomatott példányokból ki nem fogyunk, készséggel szolgálandunk.

— Tisztujitás lesz Nagy-Kanizsán a jövő hó elején. Ki a vivát? Nem jelezzük előre, de bizunk lelkes polgárságunk rendszerető jellemében, hogy az a legnagyobb s legszebb rendben történend meg. Mindamellett curiosumként megemlitjük, hogy egy valaki már levélboritékon czimezteti is magának a reménylendő hivatali titulust. Babonás sejtelem, vagy nevetségesség bis az, annyi száz ember szivébe látni s olvasni előre, hogy ő lesz a vivát! ? — —

— Kivonatok Zalamegye alispáni hivatala körözményéből: Egy hajadon szentivani vasuti indóháztól a posta kocsin utasván Zala Egerszegre, utközben a postakocsis gondviselésére bizott ládája, 74 ft. 69 kr. értekü tárgyakkal — elveszett. — Miklósi Gyula Kiskomáromban tartózkodó szinigazgató társulatában alkalmazott Budasi Károly szinész a szini előadásra kölcsön kért egy szürke nadrág, egy pár ujcsizma, egy német szabásu rokk és egy vadász tarisznya eltulajdonlása után — megszökött. Hirschmann Lipót hodosáni lakos rőfös kereskedő boltjából 2208 frt. értekü tárgy lopatott el. — Csaktornyán egy kereskedő szolgája kiszolgált katona, egy neki a postára való feladás végett kézbesitett 100 frtot tartalmazó levéllel, megszökött. — Néhai Matai István hagyatékát képző novai ingatlansaga januar 22 én árvereztetik másodszor Novában. — A szabari községi csárdás és fiaaljal a berek egy vizzel telt árkában egy ismeretlen férfi hulla találtatott; orvosi lelet szerint kül erőszak által okozott sértései által történt halála. Semmi ismertető jel nem találtatik kilétéről, sem a tettesek felől. — Nagykapornakon elhalt Sabján Ferencz hagyatékához tartozó ingatlanságok január 13-án árvereztetnek másodizben. Ugyszinte Szepetneken elhalt Német Istvá ingatlan hagyatéka jan. 17 én fog árvereztetni.

△ Kutyaadó. Bármerre megy az ember egy idő óta mindenhol kutyákat talál. Elvezetik már nemcsak a kávéházak és vendéglőkbe, de még a templomokba is. Az ember egyebet ne tegyen, mint éber figyelemmel legyen, hogy a sétálgató állatok lábára valahogyan ne hágjon, mert nem a legkelemesebb hangtorlatok saklatásainak lesz a fülünk kitéve. Azért ajánlanók a kutyaadó behozatalát, mig ez által talán kevesbednek a kutyák száma, másrészről a bejövendő összegen jótékonyságot lehetne gyakorolni, például mily jótékonyság lenne a járdák kövezetét egyengetni; oh ez nemcsak jótékonyság lenne, de az irgalmasságnak egyik testi cselekedete!

— Postaügy. Folyó évi decz. hó 1-től kezdve Répcze-Lakon, Vas-Zala-Apáti és szt Gróth-, ugy Zala-Villányban posta hivatalok léptek életbe, melyek közönséges és pénzes levelek feltételével vannak megbizva s összekött tésükat mindennap gyalogposta által és pedig: R pcze-Lak Sajtoskállal, Zala-Apáti Zala-Szent-Mihálylyal, Szent Gróth Zalabérrel, Villány Lapánczával nyerendik.

△ Gőzfürdő. Nincs ugyan még Kanizsán gőzfürdő, de lesz. A néhai Szépféle házat a „Zöldfa" vendéglő mellett Neusidler ur vette meg, ki speculativ szellemü polgártárs levén, nem megvetendő hasznon háromolnék reá, ha a mondott helyen gőzfürdőt késittetne, mely által érzékeny hiányt pótolna városunkban.

— Szerencsétlenség. Egy mihályfai marhahajtót a napokbani sivatar utban érvén, közel a faluhoz megfagyva találtatott. Mint beszélik igen felpálinkázott. Mindig igaz, hogy

„A pálinka gonosz ital,
Ki azt issza, korán meghal,
Nyáron fonnyaszt, télen fagyaszt,
Okos ember nem issza azt."

k. Véletlen gyilkosság. Alsó-Páhokon egy 14 éves fiu nőtestvérét vigyázatlanságból agyonlőtte. Ez is bizonyitéka annak, hogy: „nem gyermek kezébe való a kés, sem a puska."

△ Vadászat. A nagykanizsai vadásztársulat utóbbi napokban hajtóvadászatot tartott, melyben daczára a jelentékeny számbani részvevőének, hirszerint 18 nyúl és egy róka ejtetett el.

△ Mily jó nagy urnak születni, azok későn feküsznek, későn kelnek, és igy nem hallhatják korán reggel városunk minden részében oly sajátságosan megmegujuló s elelhaló sivitásukat, a sertések végső bucsuzásukat a szép élettől. Nagy a drágaság, s mégis nagy a sertésölők s ölетők száma.

△ A rosz időjárás minden tekintetben kártékonyan hatott főleg a városi üzlet és kereskedelemre nézve; nem elég, hogy a kórház mellett térdig érő iszapos sárban lubiczkolunk s ma-holnap az ott összetóduló kocsikon másszálgatunk, ha nem akarunk óranegyedig várakozni a kocsik eltávolitására, akkor remegő szivvel lessük a szerencsét, hogy a lovak lábai által felvert sárral nyakig ne fecskendeztessünk be, még a dudoló szél egyhangú nyögdicselésének varázs gyönyöréiben is ingyen részesülhetünk. Amazt lehetne ellensulyozni, da ezt még a mogyorófa pálczás derék hajduinknak sincs hatalmában tehetni. Péntek este óta ismét fergeteges időjárásunk van, mely miatt a közlekedés valószinüleg jelentékenyen fel fog akadni.

Somogy-megyei hirek.

— Gróf Keglevich uradalmához tartozó Szent Miklóson is volt f. hó 19 én kisebbszerü hajtóvadászat; 14 puskás Krug fővadász ur szakavatott rendezése következtében 38 nyulat ejtett el. Este vig és kedélyes mulatsággal végződött.

— A pécs-barcsi vasutvonal, melynek kiépitését a déli vaspályatársaság évek óta halasztgatá, most önálló társaság által hozatik létre, melynek főalapitója a dunagőzhajózási társulat, — mint a melynek legnagyobb érdekében is áll annak létrehozatala, minthogy általa gazdag pécsi kőszénbányái előtt nagyszerü piacz nyittatik Stájerországban, melynek vast-lepel jó kőszén hiányát élénken érzik. De mind az alföld, mind az el Duna és Dráva-vidékére is nagy előny leend, hogy e vonal a déli államvaspályával, és általa Istriával, a tengerparttal s a szomszédos austriai tartományokkal hozandja azokat közvetlen érintkezésbe; s nyers termékeiknek uj piaczra juthatását eszközlendi. E vasutvállalatra az aláirások f. hó 17. és 18-kán kezdettek meg a magyar ált. hitelbanknál. És pedig igen előnyös feltételek mellett; ugyanis a 200 ftról ezüstben szóló részvényekre 186 ftot, s 200 ftról ezüstben szóló elsőbbségi kötvényekre 160 ftot kell csak befizetni és pedig papirpénzben (állami vagy bankjegyekben); az állam által pedig 5% kamat ezüstben biztosittatott.

Sopron-megyei hirek.

— Vásárváltoztatás. Nagy Höflein mezővárosban aug. 24 én tartatni szokott országos vásár ezentul szept. 9 én fog megtartatni.

— A soproni megyei honvédegylet ujra alakult. Székhelye Sopron, de közgyüléseit a megye különféle vidékein tartja. Dec. 15 én Kapuvárott volt gyülése. Elnök Ostffy István, lakik Mihályiban. Alelnök Pokopetz István, lakik Sopronban.

= Hangverseny. Hiven igéretünkhez jelentjük, hogy Szuk Róza hazai művésznőnknek az itteni polgáregyletben folyó hó 5 én megtartott második hangversenye műkedvelőink közremunkálása folytán minden esetre látogatottabb volt, mint az első; a hangversenyzőnő is némileg kárpótolva lett; — népes látogatásnak azonban ezt nem nevezhetjük, a mi annál feltünőbb, mert a hogy értesültünk, a művésznő hangversenyei mind Kőszegen, mind Szombathelyen kitünőleg kedvező eredményt vivtak ki.

= Kutyaadó. Egynehány nappal ezelőtt az itteni városkapitánynyhoz és az ebadó ügyében különös tevékenységet kifejtett egyik városi képviselőhöz fenyegető levelek érkeztek, tele a leggorombabb sértegetésekkel, melyek az érintett adónem keresztülvitele ellen szórattak. — A vizsgalat, kipuhatolni az irókat, folyamatban van.

= Egyházi. A győri megyés Püspök ő Méltóságának rendeletére az itteni templomokban minden szerdán, pénteken és szombaton könyörgések tartatnak a végre: hogy a Szent Atyát fenyegető veszély megszünjék; — a Székes templomban mindenkor délelőtti tiz órakor nagy mise, — és délután négy órakor litániával; — a kik mind a három napon a könyörgésekben reszt vesznek, bűneik bevallása mellett teljes bocsanatot nyernek. Mind a három napon a Szent Atya számára adakozások is gyüjtetnek, s az adakozásra perselyek állittatnak fel.

Vas-megyei hirek.

° Honvédgyülés 1867. december hó 2-án. A kezdetleges állapotnak oly igen kirivó szinezetéből egyletünk már kivetkőzött s a napokbani nagyobb tért komolyan elfoglaló honvédügyi kérdés foglalkodtat nem csak bennünket, de általán minden kört, s épen ez okból adják elő magukat oly körülmények, melyek ugyan annyi megvitatni való tárgyul szolgálnak, — de hogy az egylet kitüzött feladatának megfeleljen, legelőször is a segélyt igénylő bajtársak részére időszakonkint kifizetendő segély pénz szavaztatott meg, és pedig: Draskovits Katalin elnyomorodott özvegy, — egyetlen honvéd fiának hátra hagyott gyermeke apolására havonkint 4 ft. o. é. — nem különben Kutyen József rokkantnak szinte 4 ft. o. e. szavaztatott és pedig az illető községeik elöljáróság utján hetenkint leendő előleges kifizetés mellett, — továbbá Cziputh Ferencz nyomoréknak havonkint 12 ft., Nyáry Györgynek 3 ft. fizettetni határoztatott mindaddig, — mig az országos segélyalap a segélyezéseket át nem veszi. — Ezekután Kéthelyi Sándor bajtársunk magát az ülésben mint hadnagy igazolta, ki is igazoltnak nyilváníttatván csak sorába beiktattatott. Szőnyegre került továbbá az egylet elnöke Ujváry István alezredes dandárnok által inditványozott Honvéd lapnak legalább két példánybani meghozatala, hogy az egylet tagjai közt lévő számos vagyontalan bajtarsak is tanulmányozhassak a szükséges tudni valókat, — de ezen inditvány azon okból, mert minden honvédnek járatni az emlitett lapot hazafiui szent kötelessége, — elvettetett. Végre Perczel Mór, Vetter Antal, Gáspár Endre és Pikéty Gusztáv honvéd tábornokoknak az egylethez érkezett l veleik felolvastatván, sokszorosan megéljeneztettek, s mint nagybecsü ereklyék az irattárba eltétetni rendeltettek.

— Vasut. A „Gy. K." irja: A Győr-pápa keszthelyi vasutvonal előmunkálatára nézve fenálló részvény társulat f. évi decz. hó 13-án tartott közgyülése elhatározta, hogy az országos vasut hálózatba felvett győr-grätzi vasutvonal Pápáról Muraig vezetendő részének előmunkálatai elkészittetését elvállalja, és e végből az ugyan folyó hó 14-ik napján tartott közgyülés, az ezen vállalatban reszt venni kivánók számára állambiztositék megnyerésének feltétele alatt, aláirási iveket bocsátott ki, s azokat részvényesek gyüjtésére több helybeli és vidéki társulati tag urnak kiadta.

— Kinevezés. Broszky Károly körmendi adó hivatali segédtisztet, soproni jövedéki fő és adóhivatali segédtisztté nevezte ki.

— Ebergényi Julia védelmére több magyar jogász jelenkezett már a törvényszék előtt, de még eddig eredménytelenül. — A vallatásnál lelekjelenlét — és nyugalommal fogadja a vizsgálóbiró kérdéseit. Szilard magatartású, választékos toilettje fekete, sötét szemei kisirtak, dus fekete haja könnyü csigákban fonyja körül vakitó fehérségü nyakát. Irják azt is, hogy a grófné halála nem gyilkosság, hanem amerikai párbaj következménye, melyet a két hölgy vivott: mert Ebergényi J. Münchenbe érkezvén életken festé a grófné előtt férje kiváló idegenkedését, valamint saját legyőzhetlen szerelmét a gróf iránt s javaslatba hozta a mondott párbajt. Chorinsky grófné pedig, ki regényes és rajongó voltánál fogva amugy is fogékony volt ily javaslatra, beleegyezett a bárónő szándékába. Ebergényi kisasszony még semmit sem vallott arra nézve, hogy ő mérgezte volna meg szántszándékkal a grófnét.

Meghaltak névjegyzéke.

Szombathelyen, 1867 évi november honapban.

Septei Zsófia 30 év. Borbély József 43 év. Tak Theresia 6 év. Gergye Sándor 58 év. Kreuter Julia 63 év. Szabados Anna 8 év. Magyar Theresia 2 év. Már Anna 79 év. Kriegler József 82 év. Német Anna 8 év. Kegler János 22 év. Leitgeb István 1 év. Bilisics Ferencz 47 év. Kott József 8 hón.

Nyilt posta.

— Vasmegye dec. 2-ki folytatólagos közgyülési jegyzőkönyvének közlésére szinte nem jutott tér. Sajnáljuk. A főbb pontokra nézve kivonatban hozzuk az érdekesb közleményeket.

— A veszprémi magyar iparosok testületének emlékiratát vettük, kivonatilag hozandjuk. Csodáljuk, hogy lapunkat a terekeny veszprémiek nem járatják. Talán más'kép lesz az uj évben.

— K. Gy. Keszthely. Jövőre.

— Sz. L. Ölvö let! Annyi a kézirat, hogy nincs időnk a legjobb akarat mellett sem olvashatni. Januárban reméljük megtehetni.

— K. Gy. Hajdu Böszörmény. Hol késel az éji homályban?

— Sz. A. Vésén. Köszönet. Magán levélben felelünk.

— T. J. N.-Kanizsa. Jövő számunk hozandja.

— L. M. Alsó-Domboru. Sok ily lelkes pártolót lapunknak! Szives megbizása szerint cselekvénk.

— F. K. J. Igaza van, még nem olvashattuk el. A „Heti szemlét" más irja.

— „Egy kis felvilágositás" a vasmegyei gazdasági egyesület utóbbi kiállitása érdekében czimü czikket tárgy halmaz miatt jövőre vagyunk kénytelenek halasztani.

— K. E. Az időjárás ellenünk esküdött. Ami halad, el nem marad!

TÁRCZA.

Mutatvány Vahot Imre — Honvédek könyvéből. —

„Isten vele!, kedves falum határa!
Im elmegyek tőled a csatára.
Jó magyar nem akasztja szegre kardját,
Hogyha veszélyben látja szép hazáját.

Hangzott e dal, mint a szabadság zsoltára!
Megzendült a nemzet, mint egy szent ihletre;
Megtelt a levegő az ősök árnyival,
S a vészhang nyelvén hitták uj életre.
Ősz anya megáldá búcsuzó gyermekét,
Ősz bajnok a hősi lelket rálehelte,
Bájos hajadon a hűséget elsugá,
És a tábort győzni vitte lelkes lelke.

Az ifjuság titkos-édes reményével,
Mint midőn az ábránd tova csalogatja;
Még arcán a kora tavasz harmatával,
Ment a honvéd, mint a nemzet áldozatja.
Messze-messze álltak meg és mesés hévvel
Kezdték aratni a ritka dicsőséget
S midőn fel-felhallott a Rákóczy-induló,
Lelkőknek villáma mind-mind jobban égett.

És az öreg ágyu rengeteg hangjára
Reszketett a föld, mint az anyai kebel,
Melyen apa, testvér küzdött egymás ellen,
S hol a győzőnek a győzöttel — bukni kell!
Itt a honvéd elöl volt, a győzhetetlen,
A seb és a halál elől találhatta;
És ha felhangzott, hogy „bajtársak előre!"
E szó tán a halált is mellen ragadta.

És a nemzet szeme nézve hű fiára —
A hősök babérját küldé el neki;
S örült a tábornok, hogy a hős mellére
Az országnak legszebb virágát tüzheti.
És a honvédnek ez lett a talizmánja,
Hogy a világ kincse nem érhet föl vele;
Mintha honszerelem jegy-gyürüje volna,
Mert ez a honvédnak hősi érdemjele!

De ki táborával országot renditett,
A kivel nem birt az éjszak óriása:
Azt csak az árulás küldé a romokba,
Hogy ott fájdalmának a sirját megássa.
Hazátlan lett kivül, belől a hazában,
S ha megállott egy-egy romján az országnak:
Ugy nézett szét csonkán, bénán, tépve-zúzva,
Mint egy élő szobra a szent szabadságnak...
S ugy tért vissza, miként szent földről a vándor,
A kit utjában a rablók kifosztának...
Alig menthetė meg dicső érdemjelét,
S egy-két szent darabját tépett zászlajának!

De az édes remény tartotta életét,
Hogy megéri még jobb sorsát a nemzetnek;
S a bujdosónál ott volt a két ereklye,
Melyekre könyüi most is megeredének;
Meg-megnézi, méltó helyére illeszti,
S ... sulya alul fölemelve fejét,
Ismét magasztosnak érzett bátor lelke,
A mint látja dicső honvéd-érdemjelét...
S önérzettel járhat a honvéd közöttünk,
Mert ha van annyi rend és rang a népeknél;
A magyar előtt a honvéd érdemjele —
Több lett mind a érdem- és becsület-rendnél!

RÁKOSI LÁSZLÓ.*)

*) Midőn e jeles munkatársunknak e szép költeményét olvasóink figyelmébe ajánljuk, egyszersmind örömmel jelentjük, hogy jövő évi első számunkban egy kiválóan gyönyörű politikai költeményét hozzuk. Szerk.

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, decz. 20. 1867. Rosz kilátásaink vannak különösen az egyszerü s középminőségü terményekre nézve. Ausztrália még veszedelmes concurrensünk lehet, honnan ami terményeink ez ... lete előnyösen f..de tetik. Nem csodálható tehát, ha ez előhaladott időben sem hallani semmi egyességkötés felől; pedig mintegy 20—25 ily concessio hozattatnék létre, melyeknél ugyan a befejezés igen n h.. en menend, noha előbb vagy utóbb mégis megtörténnie kell.

A lefolyt héten a gabonára nézve csend uralkodott. Lehet, hogy a közelgő ünnepnapok avagy rosz utak vagy végre a vasuti közlekedés hiányos volta miatt mindamellett erősen reméljük, hogy a gabnaüzlet még nem játszá le szerepét, habár Francziaország szükséglete fedezve van is, de Németország még attól messze van, és ezen tartományok nagy mennyiséget igényelnek.

Jelenlegi árak alsó-austriai mérőként a helybeli piaczon: Buza 85—88 fns 5 frt 80 kr, 6 ft,— kr 6 ft 30 kr. Rozs 78—79 fontos 3 frt 80 kr, 4 — fr. — kr Kukoricza 84—85 fntft — uj 2 ft 80-90 kr Árpa serfőzéshez való, 70—78 font 2 50 kr, 3 ft, Zab 45—47 font 1 frt. 60 kr 1 fr. 60 kr. — Pohánka 2 frt 80 kr, 3 ft Paszuly fehér 5 ft, — kr. tarka 4 frt, — kr. Gubó alsó rendü mázsája 15 frt — Szilvapálinka 20 foku 26—28 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 foku 18—20 frt hordóval együtt. Méz 19—20 frt. Borkő 23 frt ökörbőr mázsája 60 frt, tehénbőr 62 frt, lóbőr 65 frt.

Borok. fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8—12 frt. Villányi és szegszárdi fekete 1866. 15 ft. — Uj hegi bor vörös és fehér 1867-diki 3—5 frt. — Balatonmelléki borok 1862- és 1865-iki fehér 8—12 frt akónként. Viasz 110—115 frt. kés — frt — kr. Közönséges gyapju határőrvidéki ára 60—62 frt. Fehér rongy ára 9—9 frt 58 kr. fekete 4—5 frt — kr.

N.-kanizsai piaczi árak dec. 20-án.

— Borsó iczéje 12 kr. Lencse iczéje 12 kr. Bab iczéje 7 tarka 6 kr. Burgonya mérője — ft 80 kr. — Marhahus fontja 20 kr. — Juhhus fontja 12 kr. Sertéshus fontja 24 kr. Szalonna mázsája 40 frt — kr. Zsir fontja 46 kr Királyliszt 0 sz. mázsája 16 ft — kr. Lángliszt 1. sz. mázsája 14 frt 50 kr. Lángliszt 2. sz. mász. 13 frt — kr. Zsemlyeliszt 3. sz. mázsája 13 frt 50 kr. Zsemlyeliszt 4. sz. mázsája 1 frt 3 — kr. Kenyérliszt fehér 5. sz. m. 12 frt — kr. Kenyérliszt 6. sz. m. 11 frt 50 kr. Kenyérliszt 7. sz. m. 10 frt 57 kr. Kenyérliszt 8. sz. mázsája 9 frt kr. — Rozsláng 1. sz. 10 frt — kr. Rozs láng 2-dik szám mázsája 8 frt — kr. — Kukoriczaliszt fontja 5—6 kr. Árpadara fontja 20 kr. Köleskása iczéje 14 kr. Rizskása fontja — 20 kr. Faolaj fontja 60 kr Repczeolaj fontja 22 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Czukor 36 kr Uj bor icz. 10 kr. Ó bor icz. 16 kr. Pesti sör iczéje 14 kr Kanizsai sör iczéje 10 kr. Gabona-pálinka iczéje 30 kr. Törköly-pálinka iczéje 34 kr Szilva-pálinka iczéje 40 kr. Nyers faggyu mázsája 36 frt. — kr Öntöttfaggyu-gyertya fontja 38 kr. Petroleum fontja 24 kr. Szappan fontja 24 kr. Só fontja 10 kr. Keményfa öle 9 frt — kr. Puhafa öle 8 frt — kr. Nyersfa öle 7 frt — kr. Faszén mérője 35 kr. Széna mázsája 1 frt 20 kr. Szalma m. — frt 53 kr. Kender fontja 24 kr. Len fontja 60 kr.

Bécsi pénzárfolyam dec. 21-én.

5% metaliques 55.70; 5% nemz. kölcsön 65. —; 1860 ki álladalmi kölcsön 82.10; bankrészvények 6.78; hitelintézeti részvények 184.30; London 121.30; ezüst agio 119.25; arany darabja 5 frt 76 kr.

Heti naptár.

December 22-től — 28-ig.

Hó- és heti-nap	Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold utja
Kath. Ev. Tiber császár uralkodásának Lukács III. 1-6 — Prot. Ev. Ez az Jánosnak tanusága. Jan. I. 19-34 — Görög Ev. Lukács XIII. 10-17.					
22 Vasárnap	F. 4. Zeno, Flav.	F4 Flav.	10 A27 Hermon	25 Oltár ünnep	
23 Hétfő	Viktoria szűz	Győzőke	11 Dániel	26	
24 Kedd	Ádám Éva †	Ádám Év	12 Spiridion	27 Illés	
25 Szerda	Nagy Karácson	N. Karács.	13 Eustrat	28	
26 Csütört.	István vértanu	Istv. vért.	14 Kánt Thyr	29 E'lzana	
27 Péntek	János evang.	János Ev.	15 Eleuther	1 Teb. Rosch.	
28 Szombat	Apró szentek	Apród sz.	16 Aggeus	2 Sab. Wajeg.	

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé,	délután	1 óra	22	perczkor.
"	" "	estve	9 órakor		
"	Bécs "	reggel	7 óra	15	perczkor
"	" "	délu.	3 óra	30	"
"	Triest "	dél u.	1 óra	50	"
"	" "	estve	9 óra	25	"
Érkezik N.-Kanizsára	Buda felől:	reggel	5 óra	6	perczkor
"	" "	délután	1 "	20	"
"	Bécs "	délben	12 "	34	"
"	" "	estve	7 "	28	"
"	Triest "	reggel	5 "	21	"
"	" "	délben	12 "	52	"

Országos vásárok vidékünkön:

deczember hóban.

23. Locsmánd, Enying, Szalona (Vas m.) Bajka.
28. Zala-Egerszeg.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Wien 1866 · Paris 1867 · London 1862 · München 1845 · Mödling 1864

Die billigste und beste Wäsche der Welt.

Grosse Preisherabsetzung

der ersten und grösten in Wien bestehenden Leinen-Wäsche Fabrik des LOUIS MODERN in Wien, Tuchlauben Nr. 11.

Für Herren, Damen und Kinder zu Ausverkaufs-Spottpreisen.

Für Echtheit, gute Arbeit und passende Façons wird garantirt, trotz den so herabgesetzten Preisen, welche gewiss Jeden in Erstaunen setzen, und bei dem kleinsten Versuche zu Nachbestellungen veranlassen werden. Bestellungen werden nach allen Richtungen, allen Anforderungen entsprechend, versendet.

Hemden, welche nicht bestens passen oder nicht conveniren, können sofort retournirt werden.

Fixe Preise, selbst für Wiederverkäufer und Kaufleute unveränderlich.

Fertige Herrenhemden, beste Handarbeit.

Weissgarn-Leinenhemden	anstatt fl. 2.50 nur fl. 1.80
Feine Sorte mit Faltenbrust	anstatt fl. 4.50 nur fl. 2.30
Feine Irländer oder Rumburger Hemden	ans. fl. 5.— nur fl. 2.80
Feine Holländer Leinwand Hemden	anstatt fl. 5.— nur fl. 3.—
Feine Rumb. Handgespinnst-Hemden	anstatt fl. 7.50 nur fl. 3.50
Allerf. rumb. Hemden, schönste Handarb.	ans fl. 10.— nur fl. 4.50
Aus feinster belg. Batist-Leinwand	anstatt fl. 13.— nur fl. 5.50
Spezialitäten in elegant gestickten neuesten Hemden 7, 8 bis fl. 9.	
Hochfeine Hemden, allerneuestes mit Traverbrust fl. 5.50, 6.50, 7.	

Weisse und färbige Shirting-Hemden.

Herrenhemden aus weissem Shirting	anstatt fl. 3.— nur fl. 1.80
Aus feinstem französischen Shirting	anstatt fl. 4.50 nur fl. 2.80
Neueste Dessins färbiger Hemden	anstatt fl. 2.50 nur fl. 1.80
Elegante färbige Shirting Hemden	anstatt fl. 4.50 nur fl. 2.50
Echt französische färbige Batist-Hemden	anstatt fl. 6.50 nur fl. 3.50
Neueste f. Ballhemden mit glatter Brust fl. 3.50, Faltenbrust fl. 4.50	

Fertige Damenhemden, schönste Handarbeit.

Leinen-Damenhemden	anstatt fl. 3.— nur fl. 1.90
Feine Schweizerhemden mit Faltenbrust	anstatt fl. 5.— nur fl. 2.80
Neue Façon reich in Herz gestickt	anstatt fl. 5.50 nur fl. 3.50
Marie Antoinette, aus belg. Leinwand	anstatt fl. 6.— nur fl. 3.50
Reich gestickte f. Hemden, eleg. Façon	anstatt fl. 7.— nur fl. 4.80
Feinste Pariser Mode-Hemden mit Valancien und a la feine Antadeus Specialitäten in reichster Auswahl	anstatt 15 und 16 nur fl. 7.50 und 8.50
Damenhosen aus feinem engl. Shirting	anstatt fl. 2.50 nur fl. 2.—
Hosen aus feinstem Perkail, gestickt	anstatt fl. 5.— nur fl. 2.80
Feine Leinen-Damenhosen	anstatt fl. 5.— nur fl. 2.50
Feine Leinenhosen, reich gest., neuestes	anstatt fl. 6 nur fl. 3.30
Damen-Barchenthosen, glatt, auch gestickt à fl. 2 bis 2.50	
Damen Nacht-Corsetts, neue Façon	anstatt fl. 5.50 nur fl. 2.80
Feine Batist-Corsetts eleganteste Form	anstatt fl. 7.— nur fl. 3.50
Reich gest. Corsetts m. Valancien	anstatt fl. 12.— nur fl. 5.30 b. fl. 7
Feine Damen-Barchent-Corsette à fl. 2.80 bis 3.50	
Leinen Damen-Nachthemden m. lange Ärmeln	anst. fl. 5.50 n. fl. 3.60
Damen-Corsetts-Nachth. m. feiner Stickerei	ans. fl. 7.60 nur fl. 5.60
Damen-Frisir-Mäntel, modernsten Schnittes fl. 5, 6 bis fl. 8	

Amerikanische Gesundheits Flanell-Hemden aus Angora-Wolle, die schönsten Muster-Dessins als auch **Flanell-Jacken und Unterhosen,** besonders gegen Gicht und Rheuma, elegante Formen à fl. 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½ feinste Sorte.

Preise der Leinwand-Sacktücher, Tischzeuge und fertigen Bettwäsche.

Special-Geschäft in Heirats-Ausstattungen, als auch elegantester Art und nach Angabe von A bis Z.

Feine Webe-Leinwand 48 Ellen, 5/8 breit	anstatt fl. 30 nur fl. 20
Eine feinste Webe 50 Ellen, 5/4 breit	anstatt fl. 43 nur fl. 25
Eine Garnitur, 6 Personen, Tischzeug	anstatt fl. 10 nur fl. 6
Eine Garnitur, 6 Personen, Damast	anstatt fl. 15 nur fl. 9
Gute Leinen Sacktücher, 1/2 Dutzend fl. 1, 1.50, 1.80, 2.50	
Feine Leinen-Batist-Sacktücher, 1/2 Dutzend fl. 2, 2.50, 2.80, 3.50	
Fertige Bettwäsche aus feiner Leinw., sowol gest., als auch einfache nach den neuesten geschmackvollsten Zeichnungen, reine Handarbeit	

Bestellungen aus den Provinzen gegen Nachnahme. Bei Bestellungen von Herrn-Hemden wird um das Maass des Halsumfanges ersucht. Aufträge bitte ich nicht an die Filiale, sondern direct an das Central-Haupt-Versendungs Depot des

Louis Modern, Tuchlauben Nr. 11 in **Wien,** zu richten.

25 9—12

A siketség gyógyitható.

Harmincz évnél tovább szenvedtem a mindinkább erősbödő siketségben, s ezen idő alatt azon bajon való segélés végett hiában kértem orvoslást a leghiresebb orvosoktól. Elvégre visszanyertem teljes hallásomat egy bizonyos módszer által, melyet én egy sokat utazott öreg tengerész kapitánynak köszönhetek; s most már, miután azon módszert sok szenvedőkkel közöltem, azon elégtételem és örömem van, hogy számtalan sok köszönő levelet kaptam azoktól, kiknek azon módszer hasonlókép orvoslást szolgáltatott.

Ennek következtében én továbbra is kész vagyok minden szenvedőnek azon kitünő gyógymódszert, bérmentesitett levélben beküldött 5 frtért osztr. értékben tudtára adni.

Oelsner Lajos

46 8—2 Berlinben, Neue Schönhauser Str. 12, 1 Trp

JELENTÉS!

Karácson és Uj évi

ajándékoknak való

GYERMEK JÁTÉKOK

dus választékban találhatók s kaphatók a legjutányosabb áron,

FÜSZER- DISZMÜ-, JÁTÉK- ÉS RÖVIDÁRU

KERESKEDÉSEMBEN.

Nagy-Kanizsán, a „KORONA" vendéglő mellett.

Alkalmilag tisztelettel jelenthetem, hogy szebbnél szebb **tajtpipák, szivarszopkák,** ugy igen finom **rhum, thea** sat. érkezett kereskedésembe, melyekkel igen jutányosan szolgálhatok, mire nézve számos megrendelést kérek.

Megkülönböztetett tisztelettel maradok

MESZLÉNYI BOLDIZSÁR

49 — *

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében megjelent s ugyanott posta utján is megrendelhető:

LENORMAND, a hires czigánynő

igazmondó

VETŐKÁRTYÁJA,

32 szinezett kártyával és magyar aláirással s magyarázattal

Ára 50 kr.

VONALZOTT KÖNYVEK,

ugymint községi számadásokhoz megkivántató

naplók, főkönyvek, telekkönyvi táblázatok,

továbbá a lelkészi hivatalok számára szükséges

anyai-, házassági és halott-könyvek

beküldendő minták szerint igen gyorsan és jutányosan elkészitetnek

POSNER KÁROLY LAJOS gyárában, Pesten, az Erzsébettéren 1-ső szám alatt levő házban.

A megrendelőknek huszonnégy óra alatt kimeritő fölvilágositással szolgál az emlitett czég, a megrendeléseket **pedig igen rövid idő alatt teljesiti.** A készmunkákat vasuton, gőzhajón vagy póstán utánvétellel is megküldi. Átalában *kéri a czég, hogy a beküldendő minták tiszták legyenek, valamint a kivántató nagyságnak mértéke is határozott legyen.*

POSNER KÁROLY LAJOS, papirkereskedése

Pesten, Erzsébettér 1-ső számu házban.

(51—2-1)

A „Pesti biztositó intézet",

mely gyors és illedelmes kármegtéritései által általános elismerésben részesül, biztosit a legjutányosabb feltételek és **legolcsóbb dijak** mellett:

tüzkár ellen épületeket és azokban levő ingóságokat, szalmás gabna- és takarmány-készleteket, tetőzet alatt vagy szabadón.

jégkár ellen mindennemü földterményeket és

elemi károk ellen minden vizen és szárazon szállitandó javakat.

E hazai intézet jelen idényben a gazda urakat különösen

a szalma-gabona és takarmány tüz elleni biztositására

bátorkodik figyelmeztetni.

Az aláirt főügynökség fölkéri ezennel a t. cz. gazda urakat, hogy biztositásnik föladásával vagy hozzá, vagy annak minden nagyobb helységben létező ügynökeihez fordulni sziveskedjenek. A **fölöttébb jutányos** föltételekről legnagyobb készséggel adatik fölvilágositás.

Kelt Sopronban, 1867. julius havában.

A pesti biztositó intézet soproni főügynöksége.

Müller P.

35 *

4445/867

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város tvszéke részéről közhirré tétetik, hogy néhai öreg Benczik József tulajdonául a N.-Kanizsai 621 sz. tjkönyvben 2607. h. r. sz. a. felvett rósza utczai s 2609. h. r. sz. a. vásár-állási düllőn szántóföldeknek nyilvános önkéntes árverés utján leendő eladatása az örökösök kertére elrendeltetett, és ennek foganatositására 1867. évi decz. hó 19-ik, s ha akkor a becsár meg nem igértetnék, második határnapul 1868. évi Januar hó 23-dik napjának d. u. 3 órája a városházi tárgyalási terembe kitüzetett. Erre a venni kivánók 200 ft bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az árverési föltételek és becslés a szokott hivatalos órákban, bármikor eleve is e biróságnál betekinthetők. (44—3-3)

N.-Kanizsán, 1867. évi nov. 19.

PETRIK JÓZSEF

44 közfigyelembe ajánlja 3—3

Szombathelyen

f. évi február óta fennálló

kalapgyárát,

a jelen idényre pedig különösen mindennemü divatos

téli kalapokon kivül téli süvegeket hosszuszőrü filczből ihuzható prémmel,

továbbá utazásokra

filczcsizmát és filczczipőt,

fojtást, borzörről stb.

Ugyanott nyulbőrök is vétetnek és egy

tanoncz kerestetik.

Figyelembe venni kéretik.

Iskolamesterek és kántortanitók részére közhiányt pótló, fontos uj könyv megjelenése!

WAJDITS JÓZSEF könyvnyomdájából megjelent és könyvkereskedésében kapható:

EGYHÁZI ÉNEKKÖNYV,

II. tetemesen bővitett s átdolgozott kiadása, szent-keresztutjárási képekkel diszitve,

Ára: kemény kötésben, aranynyal nyomva, csak 60 kr.

A KIK TÖBB PÉLDÁNYT RENDELNEK MEG, JELENTÉKENY KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK.

Jelentés.

Alulirott tisztelettel jelentém a nagyérdemü közönségnek hogy Szombathelyen a placzon fennálló kereskedésem mellé az uri utczában egy fiok

füszer-, anyag- és festék-

KERESKEDÉST

a „Magyar Király"-hoz

czimezve nyitottam, kereskedésem czikkeit a legelső raktárakból szerezvén be, azok minőségre a legkitünőbbek. — Egyuttal kijelentem, hogy áruczikkeimet sürü keresettségük folytán a legjutányosabb áron adhatom.

Szombathely, novemb. hó 1867.

(45—13-3) tisztelettel

Tobis József.

Kisebb és nagyobb alaku új évi üdvözletek, köszöntések izlésteljes és jutányos

nyomatására ajánlja a t. cz. közönség figyelmébe jól felszerelt nyomdáját

47—3) **Nagy-Kanizsán.** **Wajdits József.**

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 39. szám, decemb... ...67.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Előfizetési pénzek és hirdetések,
ugy szintén a lap szellemi tartalmát illető
közlemények,
valamint vidéki levelek, bérmentve a kiadóhivatalhoz
küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

Előfizetési felhivás!

a

„Zala-Somogyi Közlöny"

kiterjedve

Sopron- és Vasmegyékre,

czimű heti-lap hatedik évfolyamára.

Lapunk jelen számával a hatodik évfolyamot befejeztük, mely egy vidéki lap életében szép idő, és világosan tanuskodik már maga e jelenség arról, hogy alapja biztos, ez alap pedig e vidék értelmes közönsége, mely a szerkesztőség törekvését felismerve buzgóan felkarolja e független lap ügyét, mely részvétet továbbra is kiérdemelni főtörekvésünk less.

A szerkesztőség mindent elkövet, hogy e lap minél tömöttebb, változatosb és érdekesb tartalmu legyen. A hirek közlésében lehetőleg gyorsan járunk el, mert meggyőződésünk szerint a helyiérdekek feletti czikkezés mellett az ujság azért ujság, hogy a hirek is lehető bőségben legyenek benne képviselve s egy vidéki lap jól felfogott érdekesitése nem az elszórt történelmi kutatások gyüpontjául szolgál, mert ez a történelmi önálló munkák feladata.

Fölösleges mondanunk, hogy a czélnak minél sikeresben csak ugy felelhetünk meg, ha t. munkatársaink továbbra is szellemi támogatásával s a t. közönség anyagi pártfogásával találkozunk.

Legyenek mindannyian üdvözölve általunk! s midőn őszinte köszönetünket a multért kifejezzük, a jövőre is bizalmasan kérjük.

Isten áldása velünk!

A szerkesztőség.

Előfizetési föltételek:

Január—deczember egész évre 6 frt.
Január—junius fél évre . . 3 „
Január—martius negyed évre 1 fr. 50 kr
Községeknek egész évre . . 4 frt.

Kérjük az előfizetések mielőbbi szives megujitását, hogy a szétküldést lehető pontossággal teljesithessük.

Hirdetéseket gyorsan és jutányosan közlünk.

Mikép lehet a N.-Kanizsán létre hozandó főgymnasium javára megállapitott száz-ötven ezer forint alaptőkét, a lehető legrövidebb idő alatt, biztositani oly formán, hogy az adakozás egyesekre érzékeny terhül ne essék?*)

Azt nem lehet tagadni, hogy jelenben minden ember nagyobb vagy kisebb mérvben szegény s a temérdek körülmény veszi igénybe az egyesek napi keresményét; annálfogva kétségbevonhatlan, hogy ma nem csekély föladat 150,000 forintot egy halomra hozni.

Tudva azonban azt, hogy a közös erők helyes, tapintatteljes egyesitésével oly óriás dolgokat lehet valósitani, melyeknek összetétele igyekezetében minden egyes erőnek halálos törést kell szenvednie: ugy méltán elejthető az aggodalom, és számithatni is a vállalatnak fényes eredményére.

Nem biusulhat a nagyszerü, nemes vállalat ott, hol a határozott, szilárd igyezet egyes hazafiak lelkes közremüködésének egybe-olvasztásával támogattatik.

Kérdés most: hogyan és mikép egyesithető a nagy közönség erőtehetsége a százötven ezer forint alaptőkének gyors és biztos előteremthetésére a nélkül, hogy az adakozás egyesekre érzékeny terhül nehezüljön?

Tekintettel lévén arra, hogy a főgymnasium élvezete, annak elsugárzó jótékonysága országos leend, annálfogva arra kell törekednünk, hogy a támogatást minél több oldalról élvezhessük s oly hatalmasoktól kapjuk, kik az ügyet biztositani képesek.

Biztonságot én csak is ugy reményelhetek, ha az ügyet a megye közönsége teendi magáévá, mint oly hatalmas és gazdag testület, melynek egy pillanat elégséges arra, hogy az emlitett 150,000 frtot előteremtve s azzal a tervezgetett főgymnasiumot részünkre biztositsa.

Igy vélekedvén, így is állván a dolog valója, javaslom: siessünk Zala Egerszegre, vegyünk részt egy közgyülésen, kináljuk meg a megye közönségét a vállalattal, terjeszszük elő a már elkészült tervet, értesitsük az eddig történtek sikeréről, a még hátralevő teendőkről és kérjük egész bizalommal, a legragaszkodóbb szivélyességgel, hogy tenné magáévá az ügyet s tartsa érdemének a sikert.

Ha sikerült megkedveltetni az ügyet a megye közönségével, melynek erszényét igy is, ugy is kénytelenittetünk igénybe venni, akkor el van érve a czél, ellenkező esetben megtörtnek mondható a siker.

Szérencsés müködésünk fogja szükségessé tenni, hogy csak 300 aláirási ivet hozzunk forgalomba, melyekkel ugy lehetne a leghelyesebben elbánni, hogy minden ivtartó 500 forintig terjedő adakozást hozzon létre, igy azután az egész megye ha 300 kerületre osztatnék föl, s minden kerület népe három bizalmas hazafi által vétetnék igénybe, ugy bizonyosan nem nagy munkába, nem sok időbe kerülne a 150.000 forintnak a nélkül való összegyüjtése, hogy az adakozás az egyes adakozókra érzékeny terhül nehezülne.

A gyüjtéssel megtisztelt hazafiakat igen szépen kellenék megkérni arra, hogy egy honpolgárt se hagyjanak figyelem nélkül s igy az iveket, ha bár garasonként is, de mindenesetre az 500 forint összeg biztositásával vinnék oda vissza, honnan vették kifolyásukat.

Az ügy menete tüzetes támogatását a megyei összes tisztikar szivességére kellenék leirni, melyben közremüködhetnének a kerületi jegyzők, a községi elöljárók, a megyés püspökség utján mindenesetre, az ily vállalatban ugy is mindenkor elég nagy buzgósággal müködő lelkészek.

Ilyenkép lehetetlen czélhez nem érni, midőn ellenkező esetben biztos a bukás; s nem ok nélkül, mert nem lévén rendithetlen, szilárd alapja a kiindulásnak, a jövő egyedül a véletlenre van szoritva.

És ha, daczára minden előrelátásnak nem jönne a siker a maga egész valójában, ugy a netán még hátramaradt hiány födözhetésére igénybe veendők lesznek a szomszéd és legtávolabb megyék, mint oly nagy közönség, melynek egykor és valahára kölcsönös szolgálatot teendhet tanintézetünk.

Ilyenkép vélekedvén, nem maradt egyéb hátra, mint nyilvános téren szóba hozni e véleményes javaslatomat, melynek czélja elérni azt, hogy a szóban forgó 150,000 frt gyorsan és bizton a nélkül legyen megszerezhető, hogy az áldozat egyes adakozókra érzékeny terhül ne essék; mert az lehetetlen, hogy N.-Kanizsa népe néhány gazdagabbnak szives hozzájárulásával a mai nyomasztó napokban 150,000 frt összeget tudjon halomra gyüjteni.

Mindenki legyen szabad nézetével és véleményével; kivánatos azonban, hogy a jobb lépjen előtérbe és győzzön is.

Kelt N.-Kanizsán dec. hó 18. 1867.

TERSÁNSZKY.

*) Közöljük, e fontos ügyben lett vélemény nyilvánitását minden tüzetesb meglegyzés nélkül, kijelentvén azonban, hogy legközelebb mi is hozandjuk nézeteinket és meglegyzéseinket t. munkatársunk jelen tervére nézve. Szeretnők, ha többen hozzá szóllanának e közérdekü ügyhez. Szerk.

A keszthelyi szőlőszet és borkereskedés hátrányai.

(Vége.)

Nálunk a nagyobb mérvü boreladás csak a városban történik; a kereskedők többnyire itt veszik össze a bort. Hogy ez is hátrányára van borkereskedésünknek, lássuk az okot.

A keszthely-szőlőhegyi szőlőmüvelők csak igen kivételes esetben jöhetnek érintkezésbe a kül- s szintén a belföldi nagy borkereskedőkkel. Emiatt kénytelenek boraikat a legközelebbi borkotyvásznak, nagyon természetes, gyenge áron eladni, kik, t. i. a borkotyvászok, a külömben jó bort ugy elrontják chemiajukkal (szaladjon igy csufolni) hogy mi, kik ismerjük boraink minőségét, el se hinnők, hogy keszthelyi bort ízlelünk, ha nem tudnók, mennyire kikeverik eredetiségéből. Csinálnakők a keves jóból sok roszat s igy bocsátják kereskedésbe.

Igen ám, mondhatná valaki, de a rosz bort nem veszik meg ezen czélból, hogy tova-vagy külföldre szállitsák.

De bizon megveszik néha. Hogyan? egy esetet mondok.

Egy grätzi nagy-borkereskedő irt a keszthelyi borkereskedőknek minta borért. Küldtek neki, persze tiszta, jót. Ennélfogva az illető megbizva becsületességükben, szép mennyiségben tette a megrendelést; de a fölszállitott bor vagyis inkább borkeverék, nemcsak olyan minőségü nem volt, minő a minta, hanem a szó szoros értelmében — silány. Az illető mégis megtartotta; de, mióta ilyen illendőnek éppen nem nevezhető uton megcsalták, egy cseppet sem vett nálunk. — Nem ő az első, kit rászedtek, többször is történt illyesmi; csakhogy mindenik okult a maga kárán.

Még, ugyan ami borkereskedésünk rovására történik.

Tudvalevő, hogy a Keszthely körül termett ugy-nevezett „falusi-borok" csak ritka helyütt birnak a nálunk termettek becsével, hogy őszintén szóljak — borainkhoz képest silányaknak is mondhatnók, mégis sokszor, mint — keszthelyi borok brilléroznak, mig meg nem győzik az élvezőt silányságukról, hanem ezután is keszthelyiek maradnak, mert akként voltak eladva.

Különösen az idén, mintán általánosan elterjedt vélemény, hogy jó bor sehol sem termett, legalább nem oly jó, mint szokott: becsempészik a „falusi-borokat" szőlőhegyeinkbe s mint odavalót adják el. Aki egyszer így vásárolt azt mondja, s pedig igen helyesen: ilyent falun is kapok s olcsóbban. Vesz tehát falun, nem pedig Keszthelyen — „falusi bort". A kereskedő, ki igy győződött meg, az összeszedett bort, mint keszthelyit árulja; mert, ugymond, ott nincs jobb.

Igy veszti jó hirnevét e tekintetben vidékünk, s igy károsul egyesek okszerütlen nyervágya miatt. Ne csodálkozzunk tehát, ha borainkon tul nem tudunk adni ugy, mint óhajtanók.

A ragályossá vált borcsempészést, miután közérdekünk kivánja s igen sokan károsulnak, a amennyiben az eladásnak ennyi hátránynyal kell küzdeni, ha azt akarjuk, hogy borászatunknak kellő eredményét láthassuk — elejét iparkodjunk venni.

E hátrányt okozó egyéneknek csak annyit mondunk, hogy az eddigi eljárással sohasem látnak annyi sikert, mint a lelkismeretes okszerüvel. És kevesebb jó mindig többet ér a sok rossnál. Igen különös! hogy erre vagyunk kénytelenek őket figyelmeztetni.

Végül megjegyezzük hogy: vannak helybeli borkereskedőink, kik hitelüket le nem rontatták.

KESZLER GYULA.

Tettes Vasmegye 1867. évi deczemb. 2-án folytatva tartott közgyülésének jegyzőkönyve.

I. Főispáni helytartó ur ő mlga előterjesztvén, miszerint a jelen közgyülés tanácskozási tárgyát első sorban a megyei, városi,

és szabad kerületi törvényhatóságoknak 1848 16 t. cz. értelmébeni szervezése körvonalozására a mult havi közgyülésből kiküldött választmány javaslata, továbbá 1868-ik évi megyei költségvetés és a mult ülésből még visszamaradt ügyek képezendik, — a bizottmányi ülést megnyitottnak nyilvánította, minek következtében a megye első alispánja benyujtotta a köztörvényhatóságok jövendő szervezésének körvonalozására a mult novemberi közgyülésből kiküldött választmány feljelentését, mely felolvastatván a tárgy fontossága tekintetéből egészen kinyomatni, s kellő megfontolhatás végett a bizottmányi tagokkal közöltetvén, tanácskozás és végeldöntés alá vétele jövő 1868. évi január 8-án tartandó bizottmányi ülésre tüzetvén ki. (Közöljük alább. Szerk.)

Másnap, azaz dec. 3-án első alispán ur az 1868. évi költségvetés kidolgozására kiküldött választmány jelentését oly hivatalos kéréssel nyujtja be, hogy az azon tisztviselői fizetésekre nézve, melyeknél a munka s körülmények tekintetbe vételével javitás szüksége forog fenn, az illető aránynak meg állapitása czéljából egy nem tisztviselőkből, hanem bizottmányi tagokból álló választmánynak kiadassék, nehogy az eljárás a tisztviselőkből alakitandó küldöttség a részbeni vélemény adása az érdekeltség szinezetét látszassék magán viselni, —

Miért is a jelentés az ajánlott költségvetési tervezetekkel, mégis szomszéd Zalamegye által megállapitott tisztviselői fizetések példányaival együtt, Csesznák Lajos, Laky Antal, Szabó Sándor, Russ Josef és Haiden Imre bizottmányi tagokból alakitandó választmánynak kiadatván, megbizatnak, hogy a fizetésekre vonatkozó javallatukat, még e közgyülés tartama alatt beadják, oda utasittatván Ivány Sámuel számvevő és Mezey Antal kiadó, miszerint a küldöttség ülésében megjelenvén az igénylendő kellő felvilágositásokat megtenni el ne mulaszszák.

Ezekután szőnyegre került a Szombathelyen tanyázó 16. sz. gyalogsorezred hadkiegészitő parancsnokságnak Körmendre leendő áthelyezése tárgyában hozott megyei végzés foganatositása végett a mult nov. 4-ki közgyülésből Szombathely városának beérkezendő nyilatkozata tekintetbe vételével a nmltgu honvédelmi ministerium ujból is megkéretni határoztatván az e tárgybani felolvastatván a mai napi ülésből azonnal felterjesztetett.*)

Továbbá Széll Kálmán szolgabiró tiszti jelentésében azon nézetét terjeszti a megye közönsége elé, hogy Sz.-Gotthárdon beszállásolt lovassági szakasz, a tisztek, orvosok és mesteremberek kivételével innét Kéthelyre, a kéthelyi szakasz pedig Tótbfaluba lenne azon okból áthelyezendő, mivel Szt.-Gotthárdon istálló is kevés van, de a népség is szegény sorsu iparosokból állván, tulterhelve vannak; azonban a tiszteknek, és a századbeli mesterembereknek itt meghagyásával a teher aránylagosan lenne megosztva az ajánlott elhelyezés szerint. — Ezen jelentés folytán a Sz.-Gotthárdon szállásolt szakasznak Kéthelyre az itteniek pedig Tóthfaluba (Windischdorf) leendő áthelyezése végésileg akkép rendeltetett el, hogy a tisztek, orvosok és a század mesteremberei továbbra is Sz.-Gotthárdon hagyatnak, a századok pedig az előterjesztmény szerint szállásoltassanak el, mely határozat az ezredi parancsnoksággal is közöltetni rendeltetett.

Végre a toloncz számadások kerülvén szinre, a nmltgu belügyi ministeriumnak kegyes leiratához képest Farkas Károly pénztárnok azon jelentést teszi, miként a pénztár e czim alatt semmit be nem vett, s ki sem is adott.

A számadást helyetesitő eme jelentés a nmltgu belügyministeriumhoz felterjesztetni rendeltetett.

Ezeken kivül több helyi viszonyokra vonatkozó, s egyebeket érdeklő tárgyak elintézése után ő mltga a közgyülést befejezettnek nyilvánitván, f. hó 7-én eloszlott.

A tekintetes megye közönsége mult havi közgyülésének 2008/2453. számu végzésével méltóztatott egy 24 tagból álló küldöttséget megbizni ama fontos kérdésnek körvonalozására, miképen lehetne a köztörvényhatóságnak az 1848. évi XVI-ik t. cz. értelmébeni szervezését a megoldás azon stadiumára vezetni, hogy a helyhatóságok, — mint ezredéves alkotmányunk védbástyái lényeges önkormányzati jogaiknak megőrzése mellett egyuttal a kormányrendeletek végrehajtása által a felelős parlamentaris kormányzat is fenntartassék.

E küldöttség mai napon az alulirt alispán elnöklete alatt összeülvén, jegyzőjének kebeléből megválasztása után e fontos kérdés megoldását a következő három tételben látta [illegible]

*) [illegible] számunkban a felterjesztvény egész terjedelmében közöltetett. Szerk.

1. Miként alakittassanak a helyhatósági bizottmányok, s kik legyenek annak tagjai?

2. Minő hatáskörrel legyenek felruházandók?

3. A parlamentaris kormány irányában minő álláspontot foglalhassanak el?

Az elsőre nézve az volna alázatos véleményünk, hogy a helyhatósági bizottmányok alakitandók az 1848. V. törv. czikkben körvonalozott népképviseleti alapon, és ugyan:

a) A haza mindazon polgárai, kik országgyülési képviselők választási jogával felruházva vannak, — választók és választhatók legyenek.

b) A választás kerületenként eszközöltessék 9 évre ugyan, de akként, hogy a választottak harmada sorshuzás szerint minden 3-dik évben visszalépvén, csak az esetre tarthassa meg hatósági képviselőségét, ha ujból megválasztatik.

c) Képviselők számára nézve pedig kimondandónak tartjuk, hogy minden 1000 lélekszám után négy hatósági képviselő legyen választandó.

d) A bizottmány törvényes tagjaiul tekintendők ugyanazon közhatóság választott tisztviselői.

A mi 2-szor az ekkép alakitandó helyhatóságok hatáskörét illeti; — fenntartandónak de anélkül, hogy a felelős kormányzat lehetősége gátoltatnék, fenntarthatónak is véleményezzük.

a) A helyhatóságnak a közjogi ügyekben is tanácskozási, vitatási, végzés hozhatási jogát, valamint szinte azt is, hogy belátásuk szerint a szükséghez képest Ő Felségéhez, a felelős kormányhoz feliratokkal — az ország gyüléséhez pedig kérvényekkel járulhassanak.

b) A szentesitett törvényekkel ellentétben nem álló rendszabályokat hozhassanak, s azoknak hatóságuk területén foganatot is szerezhessenek.

c) A hatóságokkal, különösen pedig az ország törvényhatóságaival eddigi hivatalos érintkezésüket, feliratáik, kérvényeik közölhetését is ide értve fentartassák

d) Mind közigazgatási, mind törvénykezési tisztviselőiket szabadon választhassák, azokat eljárásukért felelősség alá vehessék, — a választást pedig hat év tartamára ajánljuk, ugy mindazáltal, hogy a törvénykezési szakban $1/3$-ad az ügyismeret tekintetéből választás alkalmával ujból meghagyassék.

e) Az önkormányzat igényelte kiadások költségvetését megtehessék, az erre kivántató összegeket egyesekre kivetvén, valamint ezt, — ugy

f) Az országgyülés által évről évre meghatározandó országos adót felelősség terhe mellett tisztviselőik által behajthassák, és saját e czélra felállitandó — külön országos adópénztárukból az ország főpénztárának átszolgáltathassák.

g) A felelős kormány rendeleteinek végrehajtását tisztviselőik által egyedül a hatóságok eszközölhessék.

h) Közbiztonság területi szervezése és kezelése, ugy szinte

i) A katonai elszállásolás és élelmezés feletti intézkedés jogu a köztörvényhatóságoknak, továbbra is épségben hagyassék.

Azon 4-ik tételre, minő álláspontot foglaljanak el a köztörvényhatóságok a parlamentaris kormány irányában? a küldöttség véleménye abban összpontosul, hogy a felelősség elvénél fogva általánosságban kötelezetteknek tartja ugyan a hatóságokat, miszerint a kormány — de csakis a felelős parlamentaris kormány-rendeleteket végrehajtsa azonban törvényben is kimondatni kivánja azt.

a) Hogy a kormánynak az ország alkotmányát és nemzeti lételét veszélyeztető rendeleteit, — melyek az országos adónak behajtását és az ujonczállitásnak eszközlését országgyülési határozat nélkül vagy annak mellőzésével tennék a helyhatóságok kötelességévé, végrehajtani semmi szin és ürügy alatt nem tartoznak, — s e tekintetben, valamint az ily törvényellenes rendeleteket kibocsátó kormány, ugy az ezeket végrehajtani merészlők ellenében a fenálló 1504: 1. t. cz. értelmében a hitszegés és becstelenség büntetésének sulyát alkalmaztatni kivánja.

b) Egyébb olyatén kormányrendeleteknél, melyeket a törvényhatóságok törvénybe ütközőknek látnák, tartassék fenn a jog, hogy végrehajtást előzőleg, és csak egy izben felvilágositó nézeteiket a Ministerium elébe terjeszthessék, s ha a kormány mindamellett rendeletéhez ragaszkodnék, azt azonnal foganatositani kötelesek ugyan, fennhagyatván ez esetben — birtokon kivül az országgyülés elébe leendő felterjeszthetés jogával élhetniök, a mivel

c) Ilyetén kérdések elitélése az országgyülés hatáskörébe tartozik, amaz óhajtását fejezi ki a választmány, hogy a részrehajlás legkisebb szinezetének is elháritása tekintetéből mondja ki a törvény, miszerint ministereken kivül oly egyén, ki kormányi kinevezéstől függő hivatalt visel, képviselőül választható ne legyen, vagy ha előbb képviselői állást viselt, megbizatását kormány hivatalba lépésével letenni köteles legyen.

A midőn megbizatásunk folytán teljesitett eljárásunkról ezen hivatalos jelentésünket szerencsénk van tisztelettel begyujtani, ehhez azon kérelmünket kapcsoljuk: méltóztassék a megye közönsége e tekintetbeni elhatározását, valamint a felelős kormánynyal és országgyülésével, ugy az ország összes törvényhatóságaival is közölni.

Kelt Szombathelyen, dec. 1-én 1867.

Takács Lajos s. k. I-ső alispán,
mint a küldöttség elnöke

Jegyzette Szabó György s. k.,
küldöttségi jegyző.

Levelezés.

Vasmegyei levelek.

II.

Tisztelt szerkesztő ur!

Bizonyos megyében gazdasági kiállitást rendezvén az értelmiség magam is felkerekedtem, hogy abban illő részt vehessek. A megelőző napokat sógoromnál töltém s lelkiismeretesen osztozám vele a buza válogatás fáradságaiban. Mi engemet illet, természetesen befőzöttemmel akartam sikra szálni, melyet a megye inyenczei ambrosiához hasonlitanak és joggal mert meg kell adnom Kuglernak, hogy soha sem csalatkoztam benne; végre elérkezett a várva várt pillanat, a biráló választmány ünnepélyes komolysággal veszi kezébe az édességet rejtő üveget s műértő szakavatottsággal kostolja tartalmát. Általános elragadtatás! Az első dij bizonyos. Ekkor váratlanul mint menykő csapás előáll a jury legifjabb tagja (kosarat adtam neki mert szélső balaldali, én meg a Deákért élek halok) s hosszan untató beszédében, ki emelve az istenben boldogult honvédegylet tendentiáit, a honi ipar fevirágzásáról értekezve: ellenem azon nevetséges váddal agitál, hogy honleány létemre gyarmati czukrot bátorkodom használni! Általános indignatio! Erre alelnök szent meggyőződés sugallta hangján gyönyörü beszédében kifejti, hogy répaczukrot vélt felfedezni s annak tanuságául felkéri a birálókat, áldozzák nemes buzgalmukat továbbra is és — kóstoljanak ujra. Nemes ügybuzgósággal foguak hozzá a tagok, ellenfelem is egy nagy evőkanálnyit lenyom — de tántorithatlanul állitása mellett marad! Ily makacsság hallatlan, s az ügy az összes jury elé kerül. Természetesen megkérdezvén elődeik mire szavaztak, ők is a répaczukor párthoz álltak. Denem engedett a kölyök—Böszörményi s dörgő hangon: „szakértőket“ kért, két plébános s egy tiszttartó vállalkozik e terhes hivatalra, de a mint hozzá akarnak fogni — siralmas képpel fedezik fel az üres üveget, a vitatott befőzött elfogyott!!! Ellenfelem diadalmas arczczal idézte Kálmán király egy obscurus latin törvényét, mely mint hallom annyit tesz hogy: „a hol nincs, ott ne keress“*) s a jury nehéz szivvel, de mégis tovább ment, az első dijjat szomszédném kalácsának itélvén oda.

Tisztelt szerkesztő ur természetesnek fogja találni, hogy gyenge idegzetem ily rázkódtatást meg nem birt, fekvő beteg lettem a bosszuság miatt. Csak nagy nehezen vánszoroghattam el a honvédhangversenyre, mely oly rövid ideig tartott, hogy megrendelt reggelimet sem költhettem el. Mérgünket néhány csárdás és csepedliben fujtuk ki — ucscsu neki áll egy goromba vidéki lap, gyászmiséről fantaziroz s bennünket leszól. Mintha bizony hiába varrtam volna tavali tarlatan ruhámra az uj quipuret! különben megbocsátok neki, mert — férfi!

Csupa kudarczot hozott rám ez a néhány hét. Képzelje: megkérek egy ismerőst, hogy a honvédegyletben egy régi kedvenc eszmémet pengesse meg, persze saját neve alatt. Felállott s kifejté, hogy minekutánna Magyarországban ugy sem bővelkedünk üres czimekben és semmitmondó egyleti hivatalokban, segitsünk e hiányon s nevezzünk ki: „tiszteletbeli honvédeket.“ De fájdalom, emberét nem értette a kor, s nagy szótöbbséggel elhatároztatott, hogy azután is csak az viselhessen honvéd nevet, ki csakugyan az volt. De azértnem csüggedek, appellálok a ministeriumhoz és szerkesztő ur pártolását kérve maradok kész szolgálója

FECSEGI BÖSKE,*)
tiszteletbeli honleány.

*) Hibetőleg: „de strigis quae non sunt, nulla quaestio fiat.“ Szerk.

*) Ami a pártolást illeti, lovagias készséggel ajánljuk befolyásunkat, hanem a ministerium nagyon magasan ül, nehéz oda jutni még apellátával is. Nagysádat ki tette tiszteletbeli honleánynyá? szerintünk inkább rendes és valóságos honleány legyed! Szerk.

Szeged, decz. 15. 1867.

A t. cz. olvasó közönség tetszésével találkozik azon szándékom, miként e becses lapok a messze vidékről is közöljenek néha egyet mást. Főleg szükségesnek tartom, hogy most, midőn hazánk önkormányzatra jutott; a szellemi mozzanatok, s anyagi előhaladások tudva legyenek. A kölcsönös ismerkedés néha jó példát, néha ujabb eszmék érlelését eszközölhet. Ily nézettől vezéreltetve leszek bátor koronkint Szegedről és vidékéről egyes eseményeket terveket, eszméket s egyéb hasznos tudni vagy korülni valókat közleni.

Először is kezdjük az időről, minthogy ebben élünk, s ennek hatása alatt módosulnak különféle cselekvényeink. Mult hó végével nálunk egyszerre hidegre változott az idő, ugy, hogy nov. 26—27-én a szabadban 10—12 foknyi hideg volt. A Maroson, mely mint tudva van — Szeged alatt ömlik a Tiszába — tömegesen jött a jég, a fahidat megrongálta, a közlekedést megzavarta, s a gőzhajózást s egyéb polgári hajók menetét beállitotta.

E hideg csak néhány napig tartott, utóbb majd hó esett, ismét kemény fagy, ma este őszies eső esik. — A Tisza árad s iszszuk a zavaros szőke vizet. — Igaz, van nálunk vizvezeték is, de ha a Tisza áradásban van, a tisztitó gép nem képes a vizet tisztára szürni s igy teljesen tiszta vizet a vizvezeték sem adhat.

Az élelmi czikkeket illetőleg valaha Szeged és vidéke méltán mondatott Kanaán földjének. Most fájdalom nem dicsekedhetünk a régi jó anyagi állapottal. Drága minden s jaj azoknak, kik készpénzen kénytelenek mindent venni. A zöldség például oly méreg drága volt; hogy egész tőke pénzbe került annak beszerzése. A fában oly nagy szükséget városunk talán soha sem érzett, mint most. Egy ölfának ára jelenleg 15—16 frt. De hihető, hogy 20—25 frtra is fel fog emelkedni, mert a Tiszán a teher szállitmány aligha lesz eszközölhető, az idő változása miatt. De az anyagi dolgokról legyen ennyi elég, most térjünk át a szellemiekre. E tekintetben is van elég hátrányunk, de azért mégis csak mozgunk és törekszünk élni és haladni.

Nem rég nyittatott meg és pedig diszes ünnepélylyel a kereskedelmi társulat csarnoka. E társulat czélja a kereskedelmet emelni, virágzásba hozni. Sok részvénynyel és jelentékeny tőkepénzzel rendelkezik.

Legujabb szellemi mozzanatul jelezhetem az „Ifjusági Kör“ megalakulását. Ezen egylet Szeged müveltebb ifjuságát, minden vallás különbség nélkül foglalja magában. A helybeli polgári kaszinó — az értelmiség társulata — a müvelt ifjuság iránti nemes részvétből helyiségének egy részét s könyvtárának használatát kedvező feltételek mellett engedé át a nevezett körnek. S a kaszinó tagjai közül már eddig is számosan lettek anyagi és erkölcsi támogatás végett annak résztvevő tagjaivá. Folyó hó 1-én volt az „Ifjusági Kör“ megnyitása, este diszes lakoma füszerezte a megnyitást. A kaszinó tagjai közül sokan részt vettek ezen ünnepély örömében, s a lelkes felköszöntéseknek, hiszszük, hogy a magyarok Istene is örült. A honszeretet s a szabadság szent eszméje lebegett a gyülekezet fölött. 1848 volt a jelszó, ez van felirva az ifjuság szellemi zászlójára, mely alatt haladni, küzdeni, s ha kell: halni kész.

Perczel Mór tábornok ur e napokban fogja Szegedet meglátogatni. Miként ezt — a kaszinóhoz, mely őt tiszteletbeli tagjává választotta — intézett levelében megigérte kétségtelen, hogy fogadtatása érdemeihez illő leend.

Még egy tárgyról kell említést tennem ez alkalommal. Ugyanis a lapok utján tudva van, hogy egy szeged-pesti csatorna tervezete nyujtatott be a magas ministeriumhoz. E csatorna Szeged és illető vidékére kimondhatlan hasznot fogna hozni. De a csongrádiak s a vele kapcsolatos vidék lakosai, kisebb, nagyobb birtokosai meg Csongrádtól Pest felé terveznek, hajókázható s öntöző csatornát.

Mindkét terv előnye mellett nagy a küzdelem. Melyik terv fog a magas kormány által elfogadtatni: a közel jövő megmutatandja.

Van nálunk csak nem minden közügyi téren mozgalom, csak a tanügy áll pangásban. Pedig a népnevelés ügye oly szent, oly magasztos s oly hatalmas tényezőül tekinthető, mely nélkül hazánk felvirulását várni alig, vagy épen nem lehet. Hiszszük, hogy országgyülésünk magas figyelme s gondoskodása ez ügyet is nem sokára felkarolandja s a tanügyet az alkotmányos szabadság szellemében fogja rendezni,

BÓJA GERGELY.

Heti szemle.

December 27. 1867.

— Poroszhonban a ministerium a hirlapbélyegadót megakarja szüntetni; a hirdetés bélyegadót módositani, evégett több laptulajdonost és könyvárust hivott tanácskozásra. — A „Guttenberg“ czimü jelesen szerkesztett nyomdai szaklap megszünik. — A sóhiány minden aggodalmat feleslegessé tesz, miután jelentékeny készlet szállittatik mindenfelé. — Egy posonyi kereskedő nevét „Jótéli“-re magyarositá, nem kivánjuk, de ha bukti lenne akkor meg „Rosznyári“ változtatása. — A bécsi urakháza decz. 20-ki ülésében az államadósságra vonatkozó Magyarországgal kötött hányad (quota) egyhangulag elfogadtatott. — Bécsváros legujabban bevallott házbér összege 33 milio forintot tesz. — Szeged városa legujabb monographiájára 1000 ft. van kitüzve. Erdélyben roppant nagy a hó. — Budán „Dologház“ létesittetik. — A pesti butorszállitók és hordárok egyletet alakitanak: — A magyar képzőmüvészeti társulat sorsjátékot rendez a huzás jövő évi mart. 31-én lesz. Egy sorsjegy ára 50 kr. — Az oroszkormány több külföldi követét néhány napra haza hivta. Bécsben decz. 17-én reggel egy apa, nejét, két gyermekét agyonlötte, harmadik fiát és szolgálóját megsebesitette s végre magát végezte ki. Őrültnek mondják. — 20 ezer franczia katona szállittatik ujólag Rómába. Ő szentsége részére Pesten utolsó advent vasárnapján 18 ezer frankot gyüjtöttek az előkelő hölgyek. — Az alsóház decz. 20-ki ülésben a zsidók emancipatiójáról szóló törvényjavaslat, mind általánossága, mind részleteiben elfogadtatott. — A reichsrathban képviselt királyságok és tartományok pénzügyministere felhatalmaztaték ő Felsége által 15 milió frt erejéig ingatlan államjavak eladására. — Az Aradról Nagy-Szebenbe vezető uton a postakocsiról 50,000 frt elveszett — Pesten elhalt Laczkovits Miklós földbirtokos a vakok intézetének 26 ezer forintot hagyományozott — A pénzügyminister a honvédalapra legkegyelmesebben ajándékozott 100 ezer db aranyat 589000 frtnyi bankjegyre váltotta fel. — Pesten január közepében egy nemzeti tiszti iskola nyittatik.

Zala-megyei hirek.

— Mai számunk ez évben az utolsó. A leélt 1867 mély sirba hanyatlik, hogy felette egy uj év mosolyogjon az élet gyönyörének! E sorok irója is midőn balkezével az utolsó göröngyöt dobja sirodra 1867, addig jobb kezét barátságos rokonérzelemmel s mohó vágygyal nyujtja feléd 1868! Ha szabad tisztelt előfizetőinkhez bizalommal szólani; melyhez magunkban szerény igényt táplálunk; ugy a kérelem az, hogy midőn a páratlan évben előfizetőink diszes koszorujában üdvözölni szerencsénk volt, a páros évben kegyeskedjenek következetesen párosával jönni, söt szivesen veszszük családostól is már t. i. előfizetési és lappártolási szem — pontból. Viszont iparkodni fogunk mi is, párosával kedveskedni, és pedig párositjuk a jót — széppel; a nemest — hasznossal; a gyönyörködtetőt — aesthetikai finomsággal; a szerénységet — hiterkölcsösséggel; a hazafiasságot — lelkesedéssel; a viszályt — gyöngédséggel; — a bacsmérlő viszketegséget — férfias szánalommal; és a nevetséges különcséget — egykedvü megvetéssel.

— Halálozás. Jellemszilárd és kitünő gazdász Késmárky Miklós ur f. hó 26-án 58 éves korában tüdőszélhüdés következtében meghalt; a lasztanyai sirkertbe temették el. Öt gyermeket és gyászoló özvegyet hagyott hátra. — Schwarz született Weiss Róza asszony szinte e hó 25-én hunyt el hosszas szenvedés után élete 26 ik évében; e családos jószivü nő kiszelli születésü volt. Béke hamvaira!

— A zalamegyei gazdasági egyesület decz. 30-án d. e. 10 órakor Zala-Egerszegen gyülést tart.

— Nagykanizsai születésü lelkes főpapunk Sláby Ferencz pécsi kanonok és székesegyházi főesperesnek ő Felsége a „Boldogságos Szüzről“ nevezett bolyi (B. M. V de Boly) czimzetes apátságot legkegyelmesebben adományozta.

— Hivatalos. Megengedtetik, hogy a postahivatali pénzutalványok szelvényeire bárminemü irott közlések s igy az ujság előfizetési adatok is följegyeztethessenek, az ezen uton eszközlött ujság előfizetéseknél a szelvény elő vagy hátlapjára a czimszalag is felragasztható. Pest, decz. 18. 1867, a földmivelési, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumtól. Ez intézkedést örömmel üdvözöljük.

— Marhavész jelenleg lapunk által is képviselt négy megyében nem uralg, de a szomszéd Győrmegyében az eörkényi pusztán, veszprémmegyei Vaszar, és fehérmegyei Csákberény községekben igen; elővigyázatul említjük fel.

— Egyleti működések. A nagykanizsai segélyegylet, a nagykaszino és a polgári egylet deczemb. 26-án tartá évi választó közgyülését. A segélyegyleti, mint halljuk, nagy lármával folyt le. Öt évi fenállása óta mintegy $1/3$ milióval rendelkezik; a pénztár gyümölcsözetlen összeggel levén telve, határozatba ment, hogy tagjainak nagyobb mennyiséget adnak kölcsön, mintsem arra az alapszabályok értelmében joga volna. A polgáregylet tisztikara következő: Elnök Ujváry Illés; titkár Plosser Ignácz; pénztárnok Bottfy Károly; választmányi tagok Mantuano Rezső, Pranger József, Welermann János, Belus József, Darász Zsigmond, Berényi Josef, Axenti György, Engländer Lajos, Blau Pál, Eperjessy Sándor, Kaan Károly, Guttmann H. S. Póttagok Kaan Vilmos, Grünhut Fülöp és Vlasich Antal urak lettek. A kisegitőegylet alapszabályai értelmében hat választmányi tag sorsolás utján kimarad s ujak választatnak. Kimaradtak: Steinberger Josef, Weissmeyer Markus, Guttmann Simon, Grünhut Fülöp Guttmann Alajos és Scherz Alajos urak; megválasztattak: Steinberger Josef ujolag, Lackenbacher József, Wohlheim Ernő, Slesinger Vilmos, Guttmann Simon ujolag és Grünhut Fülöp ujolag. — A nagy kaszinóban 1-ső igazgató Engländer Lajos, 2 ik Löwinger Sándor, titkár Szukich Nándor, pénztárnok Blau Lajos, választmányi tagok: Guttmann H. S. Ebenspanger Emanuel és Lipót, Rosenberg Ferencz, Blau Lázár, Ollop Samu, Scherz orvos, Lövinger Izrael, Schreyer Lajos orvos, Albanich Flórian, Blau Pal, Engel orvos és Reichenfeld Markus urak lettek.

— Tornaegylet alakult Nagy-Kanizsán, alapszabályai felsőbb helyről megerősitve le is érkeztek s igy alakuló közgyülését mult november hóban megtartotta. I. elnök Tersánszky József, II-od elnök Valbach Mór, — titkár Bachrach Gyula, — pénztárnok Pollák Armin, — müfelügyelő Rambausek Norbert, — szertárnok Vogler Ferencz, — s választmányi tagok: Löwy Lajos, Halfen Mór, Ebenspanger Lipót és Milhofer Ödön urak lettek. Van e derék egyletnek eddig 40 müködő s 15 pártoló tagja, ideiglenes tornacsarnokot épittetett tevékeny titkára s két téli idényre az egyletnek bérbe adta. Első elnöke Tersánszkyur több oldalu elfoglaltsága miatt, nehogy az egylet üléseiböli elmaradozása végett buzgó tevékenységében hiányt szenvedjen, leköszönt s igy az első elnöki állomás üresen hagyatott, végezvén ennek tisztét a II-od elnök Valbach Mór ur. Városunkban az egyesületi eszme majd nem páratlanul virágzik, ennélfogva reméljük, hogy e korszerü egylet is méltó pártolásban részesittetik, melyet értelmes közönségünk figyelmébe melegen ajánljuk.

A „Kanizsai Dalárda“ kedden 1867. deczember 31-én pártoló tagjainak a „Zöldfa“ vendéglő nagy termében Grünbaum József zenekarának működése mellett „Dalestélyt“ rendezend következő müsorozattal: Nyitány előadja a zenekar. 1. „Népdal“ énekli a dalárda. 2. „Die Ehestandsgebote“ magán négyesdal, Kuntzetől, előadják Fleischmann, Selch, Ledofsky és Milhofer urak. 3. „Magánelőadások“ egyleti tagok által. 4. „Bordal“ Zimaytól, énekli a dalárda. 5. „Lied für Tenor“ morgó négyes müködéssel Abttól, előadják Fleischmann, Milhofer, Selch, Ledofsky, és Pollack urak. 6. „Das Romankapitel“ nagy férfikar zeneműködéssel Engelsbergtől, énekli a dalárda. Kezdete $1/2$8 órakor.

— A hózivatar, mely deczember 20-tól kezdve több napon át rendkivüleg dühöngött, mely az adriai tengernek ugynevezett Borafélé szélorkánja volt; nálunk is minden oldalról hihetetlen gyorsasággal megakasztá a közlekedéseket. Több vonalon a mozdonyt összes vonataival menetközben temette be s napontа több száz munkás dolgozott felszabaditásán. Ennek következtében nagyon természetes hogy sem nem kaphattunk sem mi tőlünk nem kaphattak az illetők sem lapot, sem levelet; sem— kristkindlit! — A sopron-kanizsai vonalon közel Palinhoz egy szorgalmas vasutőr, több gyermek atyja, a sinekről hányta a havat s a boldogtalan az orkán bömbölése közt nem hallotta a mozdony monoton fütyülését s mielőtt jöttét észrevette volna több darabba zuzta össze; vasárnap temettetett el Palinban. Valjon szegény családjának ad-e nyugdijt a társulat?

— A karácsonyi szent ünnepek kegyeletes megtartása keresztényi hitéletünk egyik fénypontja levén, az városunkban a legszebb rendben ünnepeltetett meg. Botrányos volt ugyan, hogy a templomok körüli hó rakások el nem távolittattak, de hiszen a nagy közönség kis figyelemben nem mindenkor részesittetik.

— Lakatos Sándor helybeli tánczmester január 11-én a „Zöldfa“ vendéglő termében „Tánczkoszorút“ rendez, melyre a tánczkedvelő közönséget, különösen a mindkét nembeli ifjuságot meghivja. A farsang elején ily feszitelen mulatság rendezése kétségkivül előnyös s annak pártolása kivánatos. Hiszszük is, hogy városunk vidor fiatalsága és tüzről pattant deli leányai oly nagy számban veszik igénybe, hogy ismert tánczmesterünknek panaszra nem leend oka.

— Kanizsa zágrábi vasut. Zágrábból jelentik decz. 21-ről a „Debatte“nak hogy hiteles pesti hirek szerint a kanizsa-zágrábbi vasut kiépitése iránt a szerződés a Weikersheim-Bontone czéggel alá van irva. Az épités azonnal megkezdetik.

— A városi erdőség ujabb forgásrai beosztásáról készitett tervezet, — melyről lapunk deczember 14-kéröli számában emlékezénk, a városi testület által minden változás nélkül elfogadtatott, mely körülmény kétségkivül a munkálat czélszerüségéről tanácskodván, ujolag teljes elismerésünket nyilvánitjuk az üdvös intézkedés felett.

Somogy-megyei hireket

a közlekedés fennakadása miatt nem kaptunk.

Sopron-megyei hirek.

= Tengerészeti kiállitás. Sopron 1867 Deczember 17-én. Az 1868-ik évben Havre-ban tengerészeti kiállitás fog tartatni. A kiállitási bizottmánynak közzétett körözvénye szerint a kiállitási tárgysorozat 43 osztályra szakad, melyek öt csoportban, u. m. hajózás, áruk, halászat, vizmü és ezt kiegészitő osztályok csoportjában szerepelnek. Az áruk csoportjában, különösen pedig a 31-ik osztályban mind azon készitmények, áruk, gépek és termékek találnak felvételt, melyek nem tartoznak ugyan a tengerészethez, de a melyek a hajózást mint szállitmányi tárgyak táplálják. A 31-ik osztály tehát termelő országok részéről leginkább lesz figyelembe veendő. Habár a kiállitási helynek nagy távolsága miatt, mi a kiállitást minden esetre igen költségessé teszi, országunk részéről csekély részvét várható: mindazonáltal a kiállitásra figyelmeztetni jónak látjuk, minthogy a borok, liszt, czukor, szesz, fanemüek, kender, len, gyapju, s. t. e. tárgyaknak kiállitása kereskedelmünkre jövedelmező lehetne. Netaláni kérdések a kereskedelmi- és iparkamarákhoz intézhetők.

= Ismét kutyaadó. A behozott kutyaadó, itt, hogy ugy szóljunk, igazi komikus játékközöket idézett elő; — a többi között: a napokban egy gazdászati egyéniség jött kutyájával együtt a város házához s a kapu előtt álló hajduktól azt kérdezte, hol van a kutyahivatal? mire a hajduk azt felelték, hogy ők semmiféle kutyahivatalt nem ösmernek, a földi azonban kisérőjére mutat, s iparkodik megértetni, hogy ő olyan hivatalt keres, melynél az eféle kisérő megadóztatik. Az irodába érve, kézdezte az ott levő hivatalnokoktól, melyik maguk között a kutyahivatalnok? s mikor neki azt felelték, hogy itt nincs kutyahivatalnok, ismét kisérőjére mutatott, s ugy vélekedett, hogy ő azt a hivatalnokot keresi, kinél kisérőjét, tudniillik kutyáját megadóztathatja.

Vas-megyei hirek.

* Borzasztó orkán. Folyó hó 20. 21-én ismét pusztitólag dühöngött a vihar városunkban, a hó sürü pelyhekben hullott, s rá ismét az eső, éjjelre pedig dermesztő fagy, miáltal a földet most jég páncsél boritja, még ma is garázdálkodik a szél, bár nem oly mértékben, mint a nevezett napokban. A vihar oly fokra hágott 20-án, hogy épületek tetejét tépett le; bolt kirakatokat, ablakokat, czimtáblákat dobált és rombolt össze, a távirda sodronyait az ujvilág és kámoni utczában megsemmisitette, s még más számtalan kár okozója volt.

* Baleset. Egy szegény Szombathely vidéki földmives neje turót, tejfelt, és tojást hozott a heti vásárra, a roppant síkos gyalog uton megcsuszamodván az egyensulyt elvesztette, lábát ki, fejét be, tojásait pedig összetörte, — szegény asszony ennek nem volt örvendetes karácsonja.

* Halál szén gőz által. O Perintben egy katona a 16 ik sz. gyalog sor ezredből este kis kamarájába széntüzet élesztett, tán a hideg ellen, a szükterü kis szobácska hamar megtelt a fojtó gőzzel, minek a szegény harczos áldozata lett.

* Tüzeset. Városunkban 22-én virradóra egy háznál tüz ütött ki, — több rendbeli konyha eszköz lett a láng martaléka, mely a kéményben a kormot megtüzesitvén, a tüzsziporkákat a házak tetejét fedő hóra szórta, s igy ártalmatlanná tette.

* Befogatás. F. N. M. kőszegi lakós s hites ügyvéd, többrendü sikkasztás, tolvajlás, hamis levelek koholása bünével vádolt egyén befogatott, s pandurok fedezete alatt a megyeház börtönébe kisértetett.

— Ebergényi Julia, f. hó 17-iki vallatásánál gróf Chorinszki Gusztáv elleni vizsgálattal megbizott Geiger vizsgáló biró Münchenből volt jelen. A vizsgálat befejezte előtt meg egyszer eljö. Fischer M. orsz. törv. tanácsos pedig Münchenbe fog utazni, hogy jelen legyen a gróf egyik vallatásán. Ujabb tudositás szerint „humanitás és egészségügyi“ szempontból megengedtetett neki a szivarozás, t. i. a kisasszonynak.

Nyilt pósta.

— Tisztelt munkatársainkat egyenkint s összesen ujolag felkérjük a további szives működésre. Boldog uj évet!

— Kaposvári t. levelezőnk talán beteg?

— R. L. Pest. A correcturát nem kaptuk vissza.

— M. Fl. Magán levélben.

TÁRCZA.

„Isten hozott“
PERCZEL MÓR
honvéd-tábornokhoz

a viszontlátáskor Szegszárdon, 1867-dik évi julius hó 28-dikán.

Isten hozott körünkbe
Számüzött dalia!
Isten hozott — hazánknak
Egyik leghübb fia. —

Nemde — magad se hitted,
Hogy tán még valaha
Ily szabadon szerethet
Kebléhez a haza?!

Hajh — tiltva a hazától
Lenni — nagy szenvedés!
Tanuja ez egyetlen
Egy szó: számüzetés!

Résztvettünk és zokogtunk
Kebled fájdalmain,
A honfibún, keservén
S tengernyi kinjain! —

De most fátyolt azokra,
Fátyolt a búra ma,
S öröm-hangot zengjen
A lantnak dallama! —

Mert lám ... a hontalanság
Gyötrelmei között
Tizennyolcz év daczára
Lelked meg sem törött!

Lelked s szived e két kincs
Épségben megmaradt.
Gazdag tapasztalással
S épen hozád meg azt. —

Ösmerjük jol e kincset
Egész értékiben,
Kiállta rég a próbát
A hon veszélyiben. —

Számit e kincsre kettő:
A fejedelem s a hon,
Hisz a közöttünk immár
Közös, mint egykoron. —

És a király leginkább
Tarthat hozzá jogot,
Ki a honvéd fejére
Uj koszorut fonott.

Ki a honvéd sebére
Irt öntött s balzsamot,
Árvai- s özvegyének
Jobb sorsot alkotott;

Ki fölmagasztalá a
Dicső honvédnevet:
Kincsedre—joggal—az tett
Legméltóbb érdemet! —

Mióta s magasztos,
E fejedelmi tény
Csillagként tündököl fönn
A nagy világ égen:

Azota a magyar ... nem
Emlit más érdemet,
Csak ... mely megörökité
A hős honvédnevet. —

Honvéd szeretne lenni
Most már minden gyerek
S hogy egykor nem csapott [föl
Most bánja az öreg —

Ezután már a magyar nők
— Ez Amazon-sereg —
Csak hősöket szülendnek
S mind csak honvédeket!

Varázserőt — csodázat —
Rejt a honvéd neve:
Még a királyt magát is
Megbüvölé vele! —

Ily hirneves seregnek
Valál egykor feje
Tábornok! — az neved
Legszebb érdemje-is;

Sokáig élj e honban
S élvezd jobblétét.
S fogadd el ujra lelkünk
E hő üdvözletét:

Isten hozott körünkbe
Számüzött dalia!
Isten hozott — hazánknak
Egyik leghübb fia! —

A „Honvéd“ után.

A scarphoutti halász.

A „Novellen-Flora“ czimü regénytár után közli Bükkesy Márton.

(Vége.)

Távolléte rövid tartamu volt, de midőn visszajött Margit paizszal és sisakkal, karddal és vivóbárddal fölfegyverezve látá őt, de páncél nélkül, mely jólehet sebektől megóvta volna őt, de mégis azon ügyességnek s könnyedségnek egy részétől fosztotta volna meg mely egyedül képesitheté őt, sokak ellen kelni ki harczra.

„Csak Emelinát küldhetném el“ mondá midőn belépett „hogy a szomszéd kunyhókból a derék halászlegénységet szólithatnám segitségünkre, igy azután már két óráig tarthatnánk magunkat.“

Margit felelete abban állott, hogy kezével a távol homokhalmok egy helyére mutatott; hol egy körülbelül száz emberre menő kis lovascsapatot lehete látni, mely megeresztett kantárszárral vágtatott Scarphout felé. Albert belátá hogy segitséget hivni immár késön van, azért csupán csak körültekintett, hogy hitudja mily módon védelmezhetné magát legjobban, veszély esetében. Egy erős tömött fal, mely mielőtt a tenger egész a várig dagadt, az egész épületet körülfutá, de most már a romoknak csak egy részét fedé, állott ki a vizből, mely annak többi részét elnyelé. Az egyik oldalon a fal körülbelül 20 lábnyi magasan állott a föld fölött, a másik oldalon pedig körülbelül 25 lábnyi magasan a tenger fölött; s rajta, a mellvédek között egy folyosó volt, mely

ben alig állhatott még 2 ember egymás mellett. A középén egy kis toronyocska állott, s itt gondolt Albert Margit számára menhelyet találhatni, míg ő, míg csak élne, az átjárást minden támadás ellen a szárazföld felől védelmezhetendné.

E tervét közlé is Margittal, ez minden felelet helyett nyakába borult és sírt. De Albert bezárólá könyeit s vigasz- és reményteljes szavakat intéze hozzá.

„Nézd csak!“ mondá, „a tenger elborítja már az ereszgetet köztünk s a száraz föld között, s ha az elrejtett folyosó titkát nem ismerik, míg a tengerapály be nem áll, el nem érhetnek bennünket.“

Midőn szemeit a part felé fordítá, a lovasok körülbelül fél mértföldnyire közeledék a várhoz, de ugyanakkor kimondhatlan örömére a homokhalmok legszélső végén, alig egy mértföldnyire az ellenséges lovasok mögött, egy sokkal számosabb hadtestet látott sietve közeledni, lobogó zászlókkal és hadi jelvényekkel, s egy beláthatlan lándzserdő villogott a napsugarakban.

„A francia király! A francia király!“ kiáltá örömében de az első lovascsapat mindazáltal mindig közelebb jött. A lovasok elérék a partot, megállíták lovaikat, midőn láták, hogy a tengerdagály beállott, azután egyszere a kunyhó felé fordultak s a legközelebbi pillanatban Albert anyját és Emmelinát látá a romok fölött tovafutni. A harcosoknak egészen más volt eszökben, mint őket üldözőbe venni, s Albert meggyőződött, hogy Margit immár mindent az ő bátorságától volt várandó és reménylendő.

„A toronyba, kedvesem!“ kiálta Albert. „a toronyba!“ S őt félig vivé, e menhelyre huzá s elfoglalá állását a folyosón. Uj lélek látszék őt lelkesíteni, uj fény villogott szemeiből, s szavakkal, melyek az ország legelőkelőbbjének ajkaira jól illettek volna figyelmeztető Margitot, hogy állhatatosságát s lelki jelenlétét a veszély pillanatában őrizze meg, tekintsen mindenfelé maga körül, őt mindarról, a mit a torony nyílásain átlátni fog, tudósítandó.

Erre egy várakozásteljes perc következett; mindkettő hallgatagon s kétkedve állt helyén, de a francia seregek mindig közelebb s közelebb jöttek s már a király zászlóját meg lehete különböztetni, mely a különböző hű béresek ezer más zászloja közt vígan lengedezett.

A remény növekedett Albert keblében, a ő biztosan hivé, hogy mielőtt Burchárd a bemenetet fölfödhetné s kierőszakolhatná, a boszuló őt utolérendette.

Hiu remény volt, mert a gyilkos igen jól ismeré a helyet, s csak azért késedelmeskedett, hogy a bolt ajtaját biztosítsa, hogy igy üldözői út az általa választott uton ne követhessék. Egy perccel később a romok közt vad zsivaj kezde hangozni s a mint Albert és Margit a mennyire csak képesek voltak elrejték magokat, a vad, vérszomjas Burchardot láták társaival együtt az egész várat átkutatni. A francia lobogók mindig közelebb jöttek, s mielőtt Burchárd a két kedvesnek rejtekét fölfödözhette volna, a part fél nyillövésnyi távolra lovassággal volt megszállva. A megszállók oly közel állottak, hogy a hullámok csendes susogásán át egy királyi hirnöknek hangját lehete hallani, ki a lázadókat megadásra szólítá, s mindnyájoknak, a tíz főcinkos kivételével, királyi kegyelmet biztosított.

Ordító, dacos harci zsivaj volt az egyetlen felelet, mert ugyanazon pillanatban Burchard szeme megpillantá Albert alakját, ki épen a mellvéd mögött lehajolt, s a támadók tömegesen a bemenetnek rohantak. További elrejtés semmit sem gyümölcsözhetett, azért a vívóbárddal kezében előugorva a halásznak fia a lázadók és Margit között állást foglalt, A parton levő franciák most szintén láthaták őt a mint testének felső részével a mellvédből kiállott s eltalálni látszának szándékát, mert néhány íjás előlépett, s halálos nyilait Burchárd embereire lövé, a mint ezek a hős ifju megtámadására keltek.

A lázadók néhánya leteríttetett, de a többi tovább előre tört, s magának Albertnek biztossága visszatartá a lövéstől az íjászokat, midőn az végre kénytelen volt férfi férfi ellen harcolván tagadni meg az ellenségtől az átjárást. Vívóbárdjának minden csapása látható volt a partról s midőn egyik ellenség a másik után teríttetett le a hős ifju erős karja által hangos üdvöztetés összenyilvánítás hangzott föl a partról barátjainak részéről.

Mindig uj ellenségek törtek előre, s most magát Margitot is megpillantá, amint ez, kedveseérti legyőzhetlen félelemben a torony ajtaján kitekintett. Száz dühös szem volt egyszerre reá irányozva, miután mindenki tudta, miszerint, ha ő megkeríttethetnék vagy a király részéről kegyelem vagy legalább, boszuállásnak lehetősége volna a következmény, de — csak egy ember férhetett hosszá egyszerre, Albert előtt pedig a holtaknak és haldoklóknak már egész egy sánca keletkezett.

Ezen pillanatban Burchárd, ki valamivel hátrább állott, a várudvarra mutatott le, hol nagy mennyiségű régi deszka, és fatörzsök hevert rothadva a napfényben. Embereinek néhánya leugrott, megragadá a nevezett tárgyakat, melyeket nekik mutatott, a torony tulsó részén fölállítá a falaknak s nemsokára egy ingó ugyan, de a czélnak mégis megfelelő állvány emelkedett föl azon hely mögött, hol Margit hős védelmezője állott. Es a harccal lévén elfoglalva, nem látá, mi történt, Margit azonban észrevevé azon veszedelmes előnyt, melyhez ellenségei jutottak s mint valamely szellem előlebegve a toronyból szorosan hős védelmezője mellé lépett mondván: „Jönnek, az Istenért! — a másik oldalról jönnek! — elvesztünk!“

Albert visszafordítá arcát, s azonnal minden világos volt előtte. Egyetlen remény kinálkozott még neki. A legközelebbi támadót, ki az előtte fekvő hullákon átmászott, földre terítve az azután következőre oly hatalmas második csapást mért, hogy ez élettelen társai közé bukott vissza. Erre vívóbárdját és paizsát elveté, Margit könnyed testét karjaiba vevé, fölugrott a mellvédre s ezen kiáltással: „Isten segíts!“ terhével együtt a mély tengerbe veté magát, mialatt ugyanazon pillanatban uj megtámadók fejei tüntek föl a fal tulsó oldalán.

A rémület és csodálkozás egy kiáltása hangzott föl a partról s a francia király önmaga lovagolt két ősz lovag kíséretében oly közel a tengerhez, hogy a víz a lovak patkóit érinté.

Albert és Margit, azonnal eltüntek a víz alatt, de a legközelebbi pillanatban ismét fölmerültek, s a halász, ki a hullámokkal már régóta bizalmas lábon állott, melyek őt most mint régi kedves barátot susogák körül. Margitot bal karjával átölelve tartá, míg a jobbal törtetve a part felé evezett. Mindig közelebb hozá a parthoz a szüzet, s mint bárány a pásztor mellén, feküdt az mozdulatlanul, bátor elhatározottsággal küzdvén le félelmét. Hangos örömrivalgás fogadá a hős ifjut, midőn a parthoz közeledett. Végre lábai fenekét érintenek s mindkét karját a szűzikére fonva, biztosan és teljes épségben vivé őt előre, míg a puha száraz homokra lépett. Ezután a király előtt letérdelve, szép terhét gyöngéden a földre fekteté — de kezét nem bocsátá szabadon.

„Megálljatok, nemesejm! Megálljatok!“ kiálta a francia király, lováról leugorva. „Mielőtt valaki üdvözölné őt én akarom ezt tenni, oly üdvözlettel, melyet oly igen kiérdemelt. Tartsátok a zászlót fölénk! Boulognei Albert én téged lovaggá ütlek! Légy mindig oly vitéz, hogy derék és hű, mint ma! — Ez a jutalom, melyet neked adunk. Flandria szép leánya, azt hiszem, hogy te is tartozol neki jutalommal, de azt is hiszem, hogy bölcs törvényeink szerint a halásznak az, mit a tengerből hoz, Isten és ember előtt jogos birtoka. Nem így áll a dolog, Boulogne érdemes ura? s itt a király egy magas öreg férfihoz fordult, ki mellette állott. „Neked ezt mindnyájuk közt legjobban kell tudnod, miután tíz évig játszád e partokon a scarphouti halász szerepét.

A nemesek hangosan fölujongak s örömkönyekkel szemében ölelé át az öreg boulognei gróf — mert ő volt az — hőslelkű fiát, mialatt ugyanazon időben Wavrin ura lépett elő s Margit kezét megszabadítójáéba tevén, mondá: „Sire, a grófnő atyja végrendeletében, kötelességemmé tevé, leánya keze fölött rendelkezni, s én csak kötelességemet teljesítem, ha azt olyannak ajándékozom, ki azt annyira kiérdemlé. Egyszersmind nagy vigaszul szolgál szivemnek, hogy nemeslelkű uramnak, boulognei grófnak kárpótlást nyujthatok azon igazságtalanságért, melylyel őt évek előtt illetém, s mely neki, önhibája nélkül, Felséged kegyének elvesztését s tizévi számüzetését okozott. Ő nekem megbocsájtott, de én magam még nem bocsájték meg magamnak, s bűnbánatomnak tanuságul azt igérem itt, hogy minden javaim halálom után flandriai Margit birtokaival egyesíttessenek.“

Nem akarunk időzni Burchardnak, St. Donatia urának halálánál. A nyomorult meghalt, mint megérdemlé — a vérpadon. Olvasóink képzeletére bizzuk, hogy „a scarphouti halász“ további életének rajzát önmaguk egészítsék ki.

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, decz. 27. 1867. Nyolcz nap óta minden országos, postai és vaspályai közlekedés nélkül élünk, épen ugy áll tehát a forgalom jelenleg, mint 8 nap előtt állott a semmin; és csak az fáj, hogy a közlekedés szabaddá tétele után ismét egy nagyobbszerű hófuvatag által lépettetünk meg. Kérdezzük: az akadályok valóban oly áthághatatlanok, hogy nyolcz nap óta a fővárosoktól egészen elkülönözve vagyunk? vagy az emberi erő és a vaspályai igazgatóság áldozatkészsége olyannyira leszállott, hogy bennünket tétlen nézőkká képes le kitudja végre, a felelősséget ki veszi magára ily hosszas szünet után?

Jó szerencsére a kereskedelem az ünnepek miatt különben is szünetelt, van azonban ezen kivül érdekes magán természetesség, mely bennünket a hinárból kisegíteni látszik.

[illegible] a multkorihoz képest következő eg alakulák:

Jelenlegi árak alsó-austriai mérőkben a helybeli piaczon: Buza 85—88 fns 5 frt 90 kr. 6 ft, — kr 6 ft 40 kr. Rozs 78—79 fontos 3 frt 90 kr, 4 fr. 4 ft 10 kr Kukoricza 84—85 fnt ft — uj 2 ft 90 kr 3 ft. Árpa serfőzéshez való, 70—73 font — — kr. 8 ft, Zab 45—47 font 1 frt. 60 kr 1 fr. 70 kr — Pohánka 2 frt 80 kr. ft Paszuly fehér 5 ft, — kr. tarka 4 frt, — kr. Gubó első rendű mázsája 16 frt — Szilvapálinka 20 foku 26—28 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 foku 18—20 frt hordóval együtt. Máz 19—20 frt. Borkő 24 frt ökörbőr mázsája 62 frt, tehénbőr 55 frt, tinóbőr 65 frt, borjubőr 110 frt

Borok. fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8—12 frt. Villányi és szegszárdi fekete 1866. 15 ft. — Uj honi bor vörös és fehér 1867-diki 3—5 frt. — Balatonmelléki borok 1863- és 1865-iki fehér 8—12 frt akonként. Viasz 124 — — frt, Méz — frt — kr. Közönséges gyapju határőrvidéki ára — 56 frt. Fehér rongy ára 11 — frt — kr. fekete 5 frt 50 — kr.

N.-kanizsai piaczi árak dec. 27-én.

Borsó itczéje 12 kr. Lencse itczéje 12 kr. Bab itczéje 7 tarka 6 kr. Burgonya mérője — ft 80 kr. — Marhahus fontja 20 kr. Borjuhus fontja 24 kr. Sertéshus fontja 24 kr. Szalonna mázsája 40 frt — kr. Zsir fontja 44 kr. Királyliszt 0 sz. mázsája 15 ft — kr. Lángliszt 1. sz. mázsája 14 frt 50 kr. Lángliszt 2. sz. mázs. 13 frt — kr. Zsemlyeliszt 3. sz. mázsája 13 frt 50 kr. Zsemlyeliszt 4. sz. mázsája 1 frt 3 — kr. Kenyérliszt fehér 5. sz. m. 12 frt — kr. Kenyérliszt 6. sz. m. 11 frt 50 kr. Kenyérliszt 7. sz. m. 10 frt 57 kr. Kenyérliszt 8. sz. mázsája 9 frt kr. — Rozsláng 1. sz. 10 frt — kr. Rozs láng 2-dik szám mázsája 8 frt — kr. — Kukoriczaliszt fontja — 6 kr. Árpadara fontja 14 kr. Kölesкása itczéje 10 kr. Rizskása fontja — 18 kr. Faolaj fontja 60 kr. Repczeolaj fontja 32 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Czukor 39 kr Uj bor itcz. 10 kr. Ó bor itcz. 15 kr. Pesti sör itczéje 14 kr. Kanizsai sör itczéje 10 kr.

Gabona-pálinka itczéje 40 kr. Törköly-pálinka itczéje 32 kr. Szilva-pálinka itczéje 60 kr. Nyers faggyú mázsája 22 frt. — kr. Öntött faggyú-gyertya fontja 40 kr. Petroleum fontja 24 kr. Szappan fontja 24 kr. Só fontja 11 kr. Keményfa öle 9 frt — kr. Puhafa öle 8 frt — kr. Nyersfa öle 7 frt — kr. Faszén mérője 35 kr. Széna mázsája 1 frt — kr. Szalma m. — frt 70 kr. Kender fontja 24 kr. Len fontja 60 kr.

Szombathelyen decz. 24-én kelt gabona ára: Buza 1. oszt. 5 ft 20, 2. oszt. 5 ft 20, 3. oszt. 5 ft 60 kr. — Rozs 1 oszt. 4 ft 20, 2. oszt. 4 ft. — Árpa 1. oszt. 2 ft 80, 2 oszt. 2 ft 70 kr. — Zab 1. oszt. 1 ft 80, 2. oszt. 1 ft 70 kr. — Kukoricza 1. oszt. 2 ft 80, 2. oszt. 2 ft 60 kr.

Heti naptár.

— decz. 29-től 1867. — Január 4-ig 868.

Hó- és heti-nap		Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold utja
Kathol. Ev. József és Mária csodálkozának. Lukács II. 33—40 Prot. Ev. Ev. Lukács II. 15—20. Gör. Ev. Lukács, XIV. 16—24.						
29	Vasárnap	F Tamás pk.	F Jonatán	17 A 28 Dan	3 Olt. ünn. vége	
30	Hétfő	Dávid király	Dávid	18 Sebestyén	4	
31	Kedd	Szilveszter	Szilveszt.	19 Bonifácz.	5	
1	Szerda	Ur Körülmet.	K. Kör.	20 Decz 1867	6 Teb 5628	
2	Csötörtök	Makár, Ábel	Ábel Béla	21. Julianna	7	
3	Péntek	Genovéva	Dániel	22. Anastasia	8 Böjt törv. ford.	
4	Szombat	Titus püspök	Izabel	23. 10 vértanu	9 S. Vajehi	

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé: délután 1 óra 22 perczkor.
„ „ „ estve 9 órakor
„ „ Bécs „ reggel 7 óra 15 perczkor
„ „ „ „ délu. 3 óra 30 „
„ „ Triest „ délu. 1 óra 50 „
„ „ „ „ estve 9 óra 25 „
Érkezik N.-Kanizsára Buda felől: reggel 5 óra 6 perczkor
„ „ „ „ délután 1 „ 20 „
„ „ Bécs „ délben 12 „ 31 „
„ „ „ „ estve 7 „ 28 „
„ „ Triest „ reggel 5 „ 21 „
„ „ „ „ délben 12 „ 52 „

Bécsi pénzárfolyam dec. 28-án.

5%/metalliques 54.60; 5% nemz. kölcsön 64.10; 1860-ki álladalmi kölcsön 81; 10. bankrészvények 6.69; hitelintézeti részvények 181.40; London 119.50; ezüst ágio 119.25; arany darabja 5 frt 78½ kr.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

HIRDETÉSEK:

VONALZOTT KÖNYVEK,

ugymint községi számadásokhoz megkivántató

naplók, főkönyvek, telekkönyvi táblázatok,

továbbá a lelkészi hivatalok számára szükséges

anyai-, házassági és halott-könyvek

beküldendő minták szerint igen gyorsan és jutányosan elkészíttetnek

POSNER KÁROLY LAJOS gyárában, Pesten, az Erzsébettéren 1-ső szám alatt levő házban.

A megrendelőknek huszonnégy óra alatt kimeritő fölvilágosítással szolgál az említett czég, a megrendeléseket pedig igen rövid idő alatt teljesiti. A készmunkákat vasuton, gőzhajón vagy póstán utánvétellel is megküldi. Általában kéri a czég, hogy a beküldendő minták tiszták legyenek, valamint a kivántató nagyságnak mértéke is határozott legyen.

POSNER KÁROLY LAJOS, papirkereskedése
Pesten, Erzsébettér 1-ső számu házban.

(2—3)

A siketség gyógyitható.

Harmincz évnél tovább szenvedtem a mindinkább erősbödő siketségben, s ezen idő alatt azon bajon való segítés végett hiában kértem orvoslást a leghíresebb orvosoktól. Elvégre visszanyertem teljes hallásomat egy bizonyos módszer által, melyet én egy sokat utazott öreg tengerész kapitánynak köszönhetek; s most már, miután azon módszert sok szenvedőkkel közöltem, azon elégtételem és örömem van, hogy számtalan sok köszönő levelet kaptam azoktól, kiknek azon módszer hasonlókép orvoslást szolgáltatott.

Ennek következtében én továbbra is kész vagyok minden szenvedőnek azon kitünő gyógymódszert, bérmentesített levélben beküldött 5 frtért osztr. értékben tudtára adni.

Oelsner Lajos

48 3—2

Berlinben, Neue Schönhauser Str. 12, 1 Trp

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.